

HISTORISKA OCH STATISTISKA

ANTECKNINGAR

OM

STÄDERNA I FINLAND.

Utgifne år 1844

AF

Claës Wilh. Gyldén

HELSINGFORS
WARENIUS'SKA BOKTRYCKERIET
--
1845

Imprimatur: G. REIN

Förord till den elektroniska utgåvan

Detta verk om Finlands städer av **Claes Wilhelm Gyldén** (1803-1872) har digitaliserats av **Nationalbiblioteket i Helsingfors** och anpassats för Projekt Runeberg i mars 2015 av Ralph E.

Se även författarens ***Plankartor öfver städerna i Finland***!

HISXOIMM4A o ('jul STATISTISKA

O M

STÄDERNA L FINLAND.

iiüiiSiAcroRS,

wasejuusska boktryckeriet.

1M3.HISTORISKA och STATISTISKA

A\TEtIi\IXCAIl

OM

STÄDERNA I FINLAND.

ITtgiftie år 1844

ap

Clara lf »//». Gyldén.

ÜELSI]VCFOBS,

\vasenius'ska boktryckeriet. liMS.Iinprimaiur:

G. Rein.Förord.

tjIgif'vandel uf dessa anteckningar om Finlands städer, är föranledt uf under skr ef v ens förbindelse uti till respektive prenumeranter på den af honom utgifne "Samling af Plankarior öfver samleliga Städer i F i n-land\ kostnadsfritt aflemna desamma. Aogsaml inseende egen förmåga och lid vara alltför otillräckeliga för detta arbete, hade utgifvaren redan är 1837 utverkat sig vordne Secrelcraren i K. Finska Hushullnings-Sällskupet Professorn Böckers löfte om dess författande ; men som detta — inan Böckers frånfälle icke blef verkstäldt och utväg saknats all angagera annan författare, sä hur undertecknad sett sig föranläten all för egen del samla och ordna de inskränkta notiser dessa anteckningar förete. Med förhoppning alt anförde omständigheter få gälla såsom ur-sägl for de brister afhandlingen vid/åter, utgifves den a/ltså till förenämnde respektive prenumeranters tjenst.

För uti underlät la jemförelsen emellan städernas folkmängd, handel, sjöfart, näringar, utgifter och statsbidrag 7)i. vi., äro dessa omständigheter intagne uti säskild Tabell i slutet af boken, hvilken dock i anseende titi ule-blifne upplysningar, saknar önskelig fullstündighel.

Helsingfors den 16 Mars 1844.

C. lf. flytaén.Jijörneborg Fin. I*ori, belägen under 01° 29' 3" Lat. ocli 39° 22'50" Long. vid södra stranden af Kumo elf, i Llfsby socken af Aho och Björneborgs Län.

Tiden och stället för denna städs första anläggning äro osäkre, och finnes derom antecknadt, att i Ylistaro hy af Kumo socken, skulle funnits en Stad eller Köping kallad Öster-Telje, Fin. Teljän Kaupunki, frän hvilken trakt den sedermera blifvit flyttad, först till Wanhakylä eller Gam-melby, och slutligen till stadens nuvarande plats; det tillförlitliga häraf uppgifves vara, att Biskop Ragvald ar 1311, förordnat om uppbyggandet af en stenkyrka i Wanhakylä och alt redan 1305 en stad funnits i dess grannskap, som lika med kyrkan fatt namn efter Konung Olof i Norge (() och sedermera kallats IJlfsby. Omkring ar 1500 hade stadens handel sa tilltagit att den an sägs lända Stockholms stad till förfång, hvarföre Riksföreståndaren Sten Sture den äldre, är 1502 förordnade om inskränkning i dess handelsprivilegier. Ar 1550 anbefalte Konung Gustaf I:sta stadens köpmän att afllytta till det. ny-anlagda Helsingfors. — Genom bref af den 8 Mars 1558, förordnade d. v. Hertigen af Finland, sedermera Konung Johan III, att IJlfsby stad skulle Hyttas till Björneborg, der bättre lägenhet till stadens befästande förefunnes; hvarjemte henne tillades lika fri- och rättigheter med landets öfriga handelsstäder. Ar 1504 den 10

December utfärdade Konung Erik XIV privilegier, som bland annat tillägga staden Stapelrätt samt Härnäs bys ägor, ined]:del af Lilasören äfvensom Räfsön. Dessa privilegier finnas bekräftade af Konungarne Johan III den 24 Mars 1570, Sigismund den 24 Mars 1594, och af Carl IX den 1 Augusti 1004; hvarjemte Konungarne Johan 111 och Sigismund försäkrat staden om besittningen af Tahkoluoto eller Hvitenskär med dertill hörande klippor, äfvensom norra delen af Latlomeri utmark. Genom bref af ((en 25 October 1017 bekräftade jemväl Kon. Gustaf

11 Adolf dessa privilegier; men Drottning Christinas Fiir-jnyndare-rcgering bestämde den 10 Mars 1641, vissa inskränkningar i stadens stapelrutt och handelsfrihet; hvilka dock återlemnades densamma genom Kon. Adolph.Fredriks bref af den 3 December 1763, och sedermera oafbrutit af staden åtnjutits.

Ar 1002 i Februari höll Riksföreståndaren, sedermera Kon. Carl IX, härstädes Riksdag. Svåra eldsvådor hafva härjat staden den 5 Augusti 1003, 4 Maj 1040, 6 Maj 1098, den 28 i samma månad och år, samt slutligen den 10 Juni 1801, då hela staden och största delen af invåna-renas lösegendom blef lågornas rof.

Utom här förut omnämnde jordägor, har staden i äldre tider erhållit i donation 40 tunnor Kr. Tionde till Magisiratens aflöning, äfvensom del af Lill Raumo by, samt år 1810 den plan hvarå den s. k. Nystaden finnes anlagd. Kela vidden af stadens ägor uppgår till ungefär 5180 tunnland; deraf 479 tunnland åker och 1700 tunnland ängsmark. Fisket är temmeligen lönande.

Stadsplanen utgör 10S tunnland, samt är indelad i 449 tomter; deraf 9 gårdar äro bebyggda med privata stenhus och 410 med trädhus, hvilkas taxerings värde uppgått till 179,485 Rub. S:r. Häraf voro är 1842, 00 brand-försäkrade för 101,431 Rub. S:r.

Af publika byggnader linnns 1 Kyrka af träd, Rådhuset och Skolhuset af slen, samt A'akthus, Väg-och Packhus, och Krono magasiner af träd.

Ryggnads och Brand-Ordningarna äro gifne den 18 Augusti 1807. Gatorna belysas den mörka årstiden; de äro icke stenlaggde. Brandredskapen bestå af 0 st. slangsprutor med tillbehör, och för brand vården äro en Corpo-ral, 10 IJrandvakter, 2 Tornväktare, en Trumslagare och en Skårstcnsfejaie aflönade ined 305 Rub. 32 kop. S:r.

Staden har Magistrat samt Rådhus och Känmiirs-Rätt:; dess Tjenstemän och betjente äro:]]JülOiEüOIlG. }

1 Borgmästare, hvars Iönefürmoner uppskattas S:r lliib.

till ungefär.....'...*... 1000: —

"i Kämnärs-Præses..........171: 44.

4 Kmt nian, tillsammans omkring..........400: —

1 Stads-Läkare......................428: 60.

1 Fiskal..........................57: 16.

1 Kassör............114: 32.

2 Notarier, tillsammans...........171: 44.

1 Justerare for matt, mal och vigt .... 17: 52.

1 Translator för Hyska språket..........35: —

1 Stadsfogde......................57: IG.

1 Otfconomie Uppsyningsman............21: —

3 Stadsbètjenter, tillsammans............78: 84.

4 Polisbeljeiter, d:o.......175: 4.

2 Tornväktare d:o ....70: —

i Politiæ-karl......................14: —

Summa 2811: 52.

Såvidt numera kunnat utredas, hafva härstädes varit Borgmästare: Melker Larsson till 1030, Henrik Thomasson, Johan Herndlsson lill 1(>50, Lars Larson till 1052, Eskel Grelsson — vice, till 1057, lians Hansson, Gustaf Ilenricsson till 1070, Gabriel Kekoni till 1709, Henrik Elfving fill 1720, Pehr Slälfoot till 1749, Lars Sacklén— Commcrce-llad — till 1791, Carl Mörttengren till 1813, Christian Johnsson— IIof-Räl Is-Assessor— till 1831, samt Gustaf Ignafius — Collegii-Assessor.

Stadens Lutherska församling värdas af Pastor i Ulfs-hy samt en Stads-Kapellan; hvilkas, jemte Orgelnistens, Klockarens och Kyrkobetjeningens frän Släden utgående löner uppgå till 501 Kub. 30 kop. S:r.

Af Läroverk finnas en högre och en lägre Elementarskola, en Söndagsskola, en Fattigskola, samt en privat Pensions anstalt för flickor. I dessa undervisade är 1842 11 Lärare och 2 Lärarinnor tillsammans 205 Elever.

För öfrigt finnas Post-Kontor, Tullkammare, en Pro-vinoial- och en Stads-Läkare, ett Feber Lazarett som underhålles genom enskilda bidrag, samt ett Apolhek.4

Björneborg.

Folkmängden utgör 4927 personer.

År 1841 underhüllos 113 Fattighjon, for 642 Rub. 54 kop. Underhållet af 4 verst allmän landsväg kostade 126 Kub. 36 kop.; hvaremot Gästgifveri och Skjutshållningen icke medför) någon kostnad for Stads-kassan. Militair-Inqvarterings kostnaden utgjorde 1652 Kub. 56 kop., sarnt erlades lill ^:del af Borgerskapet och |:delar af opriorilerade gårdsägare. Kostnaden för 59 häktade personers vård be-> steg sig till 84 Kub. IS kop.

Stadens Borgerskap har från äldre tider varit indeladt i 3 klasser, nemligen Handlande, Handtverkare och Borgare. Och finnas for närvarande 43 Handlande och 52 llökare och Borgare, med 26 öppna salubodor. — Enligt Tull-specialerna för år 1843, utgjorde:

1 in porten: Spirituösa vän|e S:r llb. 3000: —

Kaffe 30(1» Lp:

Socker och Sirap 7000Lp:d 20,000: — Frukter och kiydder . . 3(>00: —

Viner 5300 k:r......31)00: —

Tobak........... 1300: —

Salt 10200 t:r..... 15,300: —

Spanmål, mjöl, gryner . 15,700: —

Olja........... 1200: —

Färgämnen . ... 5500: —

Jern och'»talarbeten . . 10,400: — llampa 1500 J.p:d . . . 2100: — Bomullsgarn 7100 l,p;d 11,400: — Tyger: af Bomull.. . 17,800: — af Sillen .... 3600: —

af Ylle..... 9200: —

Diverse......... 25,475: —

S:nta S;r ltiib. 158,875: —

Exporten: Bjelkar 1777 st. ^ Bräder 24400 tolfter V 86,800: — Diverse ämucsvirke) Tjära 5000 t.r .... 10,300: — Fotaska 1100 I,p:d . . 1100: —

Stångjern....... 3300: —

Smör 5800 Lp:d . . . 11,000: — Diverse......... 11,080: —

S:ma S:r Kub. 114,180: —

Samma år gjorde tullen för inknmne varor 27,392 Kub. och för exporterade varor 3173 Kub,, eller tillsammans 30,565 Kub. S:r.

Föreskrifna ständiga nederlaget af salt, är 1200 tunnor och årliga importen 6000 tunnor. Medium af sallpriset var 1841, 1 Kub. 98 kop. S:r pr tunna.

Frim. iknader hållas i Februari och September månader.Björneborg.

3

Ar 1842 funnos 34 fartyg, tillsammans af 5850 Läster, 33 Skeppare och 589 Sjömän. Sjömanshusets kassabehållning utgjorde 4946 Kub. 57 kop. S:r.

Staden liar 2:ne Skeppsvarf, och hamnen llåfsö är belägen på 3 mils afstånd.

Af Fabriker finnes allenast en för tillverkning af linl-dan; men deremot 83 handtverkare som sysselsätta 172 gesäller och lärlingar; äfvensom 59 timmermän, 28 åkare och förmän, 20 fiskare samt 402 arbets- och försvarskarlar finnas antagne.

Af näringsställen finnas ett värdshus samt 19 krogar. Nästnämnde är underhöllos 173 hästar och 209 kor. Stadens inkomster utgjorde ar 1841, 7290 ltub. 51 kop. och ägde ingen extra uttaxering rum, hvarken hos Borgerskapet eller gårdsägarena.

Utgifterna för samma år voro:

Till Ordinarie löner..................1959: 89.

— Fångvård......................84: 18.

— Inkvartering..........1052: 50.

— Väg- och Brobyggnad.............126: 96-

— Diverse allmänna byggnader..........3878: 56.

— Expencer och särskilda omkostnader . . 355: 79.

Summa 8057: 94.

Till Kronan:

Boskaps-penningar...................2: 88.

Båtsmans vacance...................92: 40.

Brännvins-arrende....................575: 26.

Mantals-penningar...................803: 52.

Summa 1474: ' 6.r.

XSoi'g'å9 Fin. I*0a*V0? är belägen under 60° 23' 28' Lat. vid östra stranden af Morgan och nära dess utlopp i liafvet, uti ßorgå Socken af Nylands Liin.

Tyskar från Neder-Saxen förmodas i 13:de seklet hafva i Saxby—här nära intill — nedsatt sig och drifvit handel, samt sålunda föranledt Stadens uppkomst. Ar 1412 skall ett ännu i hehall varande privilegii-bref blifvit gifvet, deri orden: * Alldenstund i Borga, hy fordom skall funnits en siad* stå att läsa. Den Dorg eller befästning hvaraf lemningar qvarfinnas vid stadens r.orra linie, omtalas ej i urkunderne, men anses vara en af de »jord-borgar ock storverk» som Svea Konung Erik Emundsson, hvilken i 1():de seklet lade under sig Finland, Kyrialand, Estland

och K inland, derstädes inrättat. A) t. denna borg gifvit ilorgån och orten dess namn, är utom allt tvifvel. Ären 1546 ocli 1765 har staden undfått ytterligare privilegier, och genom sistnämnde, fri skeppsfart på Östersjön, samt slutligen den Augusti 1830 fullkomlig Stapellrihet.

Genom fiendtliga infall har orten öfvergått förstörelse ären 1571, 1590 och 1708, samt genom vådeld år 1760. Kejsar Ai-exànw.h, glorvördigst i åminnelse, höll härstädes Landtdag med Finlands ständer i Mars månad år IS09.

Staden har af ålder innehaft jord för 3 mantal och den 20 Mars 1833* donerades dertill ytterligare Anns Säteri; hvarigenom staden för tiden besitter 2854 tunnland ägor, deraf 105 tunnland ingå i stads planen, 260 tunnland äro åker och 222 tunnland äng. Dock disponera Le-ctorerna vid det här befindteliga Gymnasium intill år 1863, 47 T:land 9 J kappland af dessa ägor. Fisket är temmeligen lönande.

Den -,4ff Januari 1833 fastställdes ny och utvidgad plan för stadens bebyggande, hvilken med förenämnde vidd innehåller 66 qvarter, 306 tomter, 2 Kyrko-platser, 2 promenad parker, 1 torg och 16 gator. Af gammalt finnas 300 gårdar, deraf år 1842, 87 st. voro brandförsäkrade för 113,033 Kubel S;r. Af publika byggnader märkas: Dom-Bougå.

7

kyrkan af sten, förmodas vara uppförd förè ar 1418; Finska kyrkan af träd, byggd omkring 1740; n. v. Gymnasii-luiset af sten byggdt 1759 och invigdt 17G7; Rådhuset, af sten uppfördt omkring 1768, Kapellansgården, jemväl af sten och ett Fattighus. Stadens ombyggande i öfverensstämmelse med den nya planen, ledes af en för sädant ändamål nedsatt Coinité.

Byggnads-Ordningen är gifven den 25:te Oetober 1823 och Brand-Ordningen den 31 Mars 1798. För Brandvår-den linnes 5 st. slangsprutor med tillbehör, äfvensom 12 brandvakter och en skorstensfejare.

Enligt sednaste mantalsskrifning besteg sig folkmängden 1 i 11 27G7 personer.

Staden har ifrån är 1721 ulgjort säte för Biskopen och Dom-Capitiet öfver Borgå Stift; hvarjemte ett Gymnasium, en högre och lägre Elementarskola äro här förlag-de. En Söndagsskola öppnades den 1 Maj 1843 och besökes af vidpass 100 handtverks lärlingar. För öfrigt iin-nas Magisirat och Rådhus-Rätt, Tullkammare och Postkontor.

Stadens Embetsmän och Betjente äro:

1 Borgmästare med lön . . .i Silfver Hub. 3.r>2: 33.

2 Just it iæ llädmän.......... 332: 2?.

4 1'olitiæ d:o.......... 47: 38.

1 Translator för Ryska språket.....14: 28j.

1 Krono- och Stads-Kassör....... 142: 85$'.

1 Stads-Fiskal........... 30: 85?.

1 Stadsfogde............71: 42JJ.

1 v. Stadsfogde........... 42: 85?.

2 Stads-Betjente..........71: 42«.

1 Städs Läkare...........85: 71?.

1 Harninorska........... 38: 571.

12 Brandvakter ....180: —

1 Politiic karl...........14: 90?.

1 Tnqvarterings-mästarc........8: 571.

1 Sprutmästare...........14: 42?._

2 Formäns Äldermiin.........3: 28«.

Summa 1450: 98-'.8

Borgå.

Stadsförsamlingen hör till Korgå Pastorat och vårdas af Domprosten och en Stads Kapellan, jemte en Doiukyrko-Syssloman som tillika är Mess-prest. Ungefärliga he-lo[ipet af stadens bidrag till Presterskapets och Kyrkobe-tjeningens aflöning är 190 Kub. S:r.

För helsovården linnes en Stads-Läkare, ett Apothek och en Ilelsobrunn.

År 1842 underhöllos 34 fattighjon för 342 Hub. S:r. Fångvården kostade 63 Kub. 58 kop. Underhållet af 11 verst allmän väg är på gårdsägarena fördeladt. Militär-inqvartering hade icke ägt ruin och gästgifveri samt skjutshållningen voro kostnadsfritt öfvertagne af antagen gästgifvare och 24 formän.

I staden finnes 14 köpmän, 5 victualiehandlande och 5 handlande borgare; hvilka hafva 15 öppna salubodor. Enligt Tull-specialerna för år 1843 utgjorde:

I in [) o r ten: Spirituösa 16000 kannor 17,800: — Viner . 27700 d:o 29,400: — Kalle . . 7200 Lisp. . 24,700: — Socker . 12460 tl:o . 3!),400: — Frukter och krydder . 6000: —

Färgämnen ...... 7000: —

Tobak......... 15,000: —

Satt 7350 T:r.....14,700: —

Spanmål, gry ner etc.. 10,400: — Jern och metall arbeten 23,500: —

Knappar........ 5,000: —

Bomullsgarn 3500 Lp:d 2<i,S00: — Bomull 5000 Lp:d . . 15,400: — Tyger: af Bomull . . 51,200: — af Siden . . . 14,300: — af Ylle .... 38,400: — Hudar: beredda. . . . 2,200: —

Böcker......... 2000: —

Spiim-niachiucr .... 5,700: — Diverse varor för . . 21,274: —

Saiia S;r Kub. 370,774: —

Exporten: Blyerts 2380 Lp:d . . . 358: —

Potaska.......... 40: —

Lin-och Hampfrö 800 T:r 3,100: —

Hudar.......... 900: —

Hampa 4860 Lp:d . . . 5,200: — Kummin 2300 Lp:d . . . 1,440: — Lin . . 2585 Lp:d . . . 2,585: — Skogsvaror: Bräder 3400 tolfter) Diverse ämnen . . i '

Talg 580 Lp.d.....1,160: —

Böcker.......... 200: —

Spanmål......... 1050: —

Diverse varor...... 1028: —

S:ma S:r Kub. 24,261: — Tulluppbörden besteg sig för importerade varor till 60,951 Kub. 66 kop. och för utgående till 923 Kub. 45 kop. Silfver.liOUGV.

Medium af saltpriset utgjorde 2 Hu|). 25 kop. S:r. Frimarknader hållas i Januari och October månader. Fartyg finnas 8, tillsammans af 601 Lästers drägt, samt 17 Skeppare och 58 Sjömän. Sjömanshusets kassa-behållning utgjorde 454 Hull. S:r.

Ar 1842 den 23 December öppnades en Sparbank, deri insättningarne året: derpå uppgingo till niira 7000 ltub. S:r.

Ett Boktryckeri och Bokhandel äfvensom ett Litografiskt-t ryck(ri finnas, och ett dagblad, Borgå Tidning, utgifves härstädes.

Af fabriker finnas en för tillverkning af tobak och en för kardor, äfvensom S7 haiidtvcrksmästare hvilka sysselsätta 94 gesäller och 84 lärlingar; hvarutom 20 timmermän, 5 åkare, 28 förmän, 3 sjö-formän, och 43 andre arbetskarlar finnas antagne.

Af näringsställen förekomma 2 spisqvarter, en s. k. Schweifzare och 12 Krogar; hvilka sistnämnde dock med ingången af år 1844, äro till indragning bestämda.

Stadens inkomster uppgifvas sålunda:

Domare-penningar.......S:r Rub. 432: —

Båtsmans d:o...........198: —

Boskaps d:o...........40: —

Muddcr d:o......................23: 82.

Tomt ören............30J: 00.

Brandvakts-afgift..........213: 52.

Muliibetes d:o....................4: 80.

Åker skatt........................200: 25.

Plantage afgift......................5: 70.

Rie-toiut d:o......................6: 51.

]lamn d:o ....9: 00.

Arrende för ägor och fiskvatten..........205: 42if.

Centonal för ut- och ingående varor .... 842: 81.

Wåg- och Tunne-medel................203: 38.

Burskaps afgifter....................250: —

Uttaxerade medel....................702: —

Summa 3849: 41

1510 Borgå.

Utgifter ne:

Ordinarie löner och arfvoden ..... 1610: 60.

För stadens allmänna behof............878: 42.

2488: 2.

Krono uppbörden:

Mantalspenningar......... • G36: 48.

Bränvins-arrende..........414: 12.

Båtsmans vacans..........105: 60.

Boskapspenningar...................12: 21.

Sloltshjelp.......................96: 20.

Medicinal fond.....................12: 30.

Löne-Centonal.....................17: 2U.

Kronans andel i Sakören.............274: 92.

Summa 1569: 0.11

lSa'alicstacl. Fin. Sal», äfven Salosten 14illl|»tllj£,i j har genom Riks-Drotsen Grefve Pehc Brahes försorg, under den 5 December 1649 blifvit försedd med fundations bref ocli privilegier, då jemväl 6| inantal af Palo och Savolax byar skola blifvit dertill donerade; hvilken donation sedermera förmäles vara reducerad till l| mantal, med en ägovidd af 3649 tunnland. Privilegierne äro vidare stadfästade åren 1651, 1652, 1676, 16S0 och den 7 April 1791, då staden erhållit stapelrätt. Natten mot den 6 October 1810 nedbrann större delen af gårdarne.

Staden har under 64°, 41', 20" polhöjd, i Salo Socken och Fögderi af Uleåborgs Län, en vacker belägenhet invid Bottniska viken, med god harnn, hvilken dock numera är så uppgrundad att svårtlastade större skepp måste urlastas omkring 2 verst från stadsstranden.

Stadsplanen, utvidgad med stöd af den 16 Jan. 1838 meddelad Nådig tillåtelse, innefattar} en vidd af 86 tunnland, är regelbundet anlagd, och indelad i 204 gårdstomter, för närvarande bebyggde ined 194 hus; hvarutom finnas Kyrka, Skolhus, Tull- och Packhus samt Spruthus och Fång-hus, alla af träd.

Taxeringsvärdet på privata husen uppgick 1841, till 90,000 llubel S:r; och voro deraf 49 stycken brandför-säkrade, för ett värde af 61,02S llub.

Torg och gator äro icke stenlagde.

Byggnads-Ordningen iir fastsfälld den 25 October !l823, och Brand-Ordningen den 13 Mars 1799. Brandredskapen bestå af fyra sprutor med dertill hörande brandsegel, vattenkar m. in., och utsedde brandcorpsen utgöres af 204 man, hvarjemte 6 aflonade brandvakter och en skorstens-fejare, finnas antagne. — Gatlyktor eller eclairering underhålles icke.

Folkmängden utgjorde ur 1811, 1845 personer.12 Brahe stad.

Stadens Magistrat, Embetsmän och betjente bestå af:

1 Borgmästare, som har i lön . . S:r Rub. 444: —

5 Rådmän, tillsammans.........41: 25.

1 Notarie.............70: —

1 Stadsfiscal............45: —

1 Krono-Kassör...........57:' —

1 Stads-Kassör............48: —

2 Stadsbetjenter, tillsammans.......49: —

2 Wakt-uppsyningsmän.........32: —

1 Skorstensfejare I

6 Brandvakter |........

Summa 909: 25.

Borgmästare hafva härstädes varit följande: Henrik Corte år 1050, Henrik Corte J:r —1080, Gabriel Corte — 1707, J. W. Wickman — 1729, R. J. Storman — 1742, Henrik Klouensük — 1744, Samuel Lithonius — 1757, Carl Mentzer — 1707, Matts Wilander — 1800, A. F. Westman — 1810, Greg. Gumerus år 1S28.

Kyrkan är gemensam med Salo Sockens landsförsamling och Gudstjensten, som hålles pä svenska och finska språken, besörjes af en Pastor, en Kapellan och en Sockne-Adjunct; af hvilka de 2:ne förstnämnda innehafva boställen.

Presterskapets aflöning från staden är godtycklig och utgår under namn af julpenning, samt bestiger sig ärligen för Pastor till ungefär......150 Rub. S:r

— Kapellanen d:o......80 —

— Sockne-Adjuncten d:o......75 —

— Kyrkoväktaren d:o......15 —

Men för Klockaren, som tillika är Orgelnist,

äro från Stadskassan anslagne ... 42 —

Summa 308 Rub.

Af Läroanstalter finnes en lägre Elementarskola, med 2:ne Lärare. Lärjungarne voro år 1841, 37 till antalet. Ett Läne-Hibliothek finnes jemväl.

För helsovården finnes en Stads-Läkare, ett Apothek och en helsobrunn i stadens närhet.Buahestad.

Fattigförsörj ningen handliafves sålunda, alt Magistral en och Borgerskapet anslå penninge understöd för de behöfvande; hvilket för är 1841 uppgick för 48 fattighjon, till 440 Rubel Silfver.

Stadens innevånare lega arbetsfolk fill underhållet af 3J v er st allmän landsväg, dertill är 1841, åtgått 400 dagsverken, varde 100 Rubel. Militär inqvartering har icke förekommit. Gästgifveri och skjutshåll ningen bestrides af antagen gästgifvare och 3:ne formän, hvilkas aflöning staden bekoslat med 70 Rubel 15 kop. Under nyssnämnde år hade inalles 24 personer blifvit i fängsligf förvar tagne, och deras underhåll för äret, koslat staden 0 Rub. 24 koj).

Släden har Tullkammare och Post-Kontor. Ar 1843 utgjorde Kronans fulluppbörd 21,432 1'ii' el.

Samma år funnos 54 handelshus, och 33 öppna salabodar. Någon classilisering af köpmännen eller taxering af deras rörelse kapital, förmäles icke hafva ä^t rum ; det sistnämnde uppgifves, efter ungefärligt bedömande, till 1'20,000 Rubel Silfver. Till följe af communicafionen med det inre landet samt sedvana af ålder, kunna Kalajoki, Haapajärvi, Pyhäjoki, Salo, Siikajoki ocli ldensalmi Socknar, tillsammans om 1."»'.) qvadrat mil, med en befolkning af 00,000 personer, anses som slädens händels district. Enligt Tull-xpecialerne för är 1843, ulgjorde:

1 ni |» o r t e ii: Spanmål, mjöl, gry ner värde 2!),400. Sockor noll Sirap 3,S00 Lpid 11,100.

Calle 3000 I-p:d...... 9,

Viner 2900 k:r '...... 2,700.

Spirituösa S400 k:r .... 11,000. Frukter och kryddor . . . 2000.

Tobak............ 2,800.

Salt 714(1 t:r........ 14,300.

Färgämne»......... 4,300.

Jern ocli stiilarboteii . . . 10,800. Bomullsgarn 2000 Lp:d . . l'J,!'0l>. Tyger: af Bomull .... 4000.

af Siden..... liiOO.

al" Ylle...... 2,300.

Diverse........... !>,517.

Sana S:r Kub. 127,(Ht!

K x p o r t c u: Bjelkar 120 st. . . . ^

Brädor 370 tolfter . ' 2000: —

Diverse........j

Tjära 14000 t:r . . . 28,000: — Book 1001» t:r .... 3000: —

Potaska 12,700 Lp:d 12,700: —

Smör 7300 Lp:d . . 12,600: —

Talg 3200 Lp:(l . . . 7500: —

Diverse........ 537: —

Summa 06,337: —14

Brahe stad.

Påbud ne saltimporten 2000 tunnor och ständiga nederlaget 400 tunnor. Medium af saltpriset för år 1841, var 2 Kub. 9 kop Silfver.

Frimarknader hållas i Februari och Oetober månader.

Ar 1842 funnos 23 Skeppare och 298 Sjömän, 32 fartyg, tillsammans af 2994 läster. Sjömanshus kassan hade en behållning af 2507 Kub. 52 kop. S:r. Skeppsvarf finnes invid hamnen.

Fabriker eller manufactur inrättningar finnas ej, men deremot 29 handtverkare med 20 gesäller och lärlingar.

Af näringsidkare förekomma 1 Stadskällare och ett s. k. spisqvarter, men inga krogar.

Ytterst finnas 23 timmermän, 3 formän och 69 arbetskarlar inskrifne.

81 st. hästar, 272 kor och 80 får underhöllos år 1S41.

Stadens inkomster uppbäras under följande titlar, nemligen : Tolags- och toiute-penningar, åker och ängsskatt, muibets-penningar, arrende medel, källarfrihets medel, bro-och hamn- samt lots-penningar, marknadsstånds-medel, Kur-skaps pennningar, äfvensom Läkare-, brandvakts-, fattig-, hållskjuts- och sotare-penningar; hvilka sammanlagt uppgått till 2251 Kub. 06 kop. S:r, hvarjemte för år 1841, af borgerskapet och gårdsägare blifvit uttaxerade 631 Kub. under namn af arbitralafgift och bandelsgenant: dä hela uppbörden alltså uppgått till 2882 Kub. 06 kop. S:r.

Utgifterna under nyssagde år, hafva varit:

Löner och pensioner...... 1,464: 92.

Underhållet af allmänna byggnader

och vägar........ 372: 86.

Fattiges underhäll och helsovård . . 473: 88.

Fångars underhåll ni. m..........6: 24.

Gästgifveri och skjutshåll .... 76: 15.

F.xpencer till ved, postporto in. m. . 79: S5.

Diverse tillfälliga utläggningar . . 61: 49. 0535. 39Brahe stad.

15

Krono uppbörden, utgjorde:

Båtsmans vacans.......C>G: —

Brännvins-arrende.......191: 27.

Krono tionde...... . . • 127: 24.

Mantals-penningar........392: 7G.

Slottshjelp och medicinal-fond ... 63: 68^. Sakören och sterbhus procenter . . . 85: 72 *. g§

Anmärkes: att Krono-tionden 127 Bub. 24 kop. jemlik t Kejs. Rescriptet af den 22 Febr. 1822, är tillagd Rådmännen och Magistrats betjeningen, såsom lone tillökning.16

Clåristiliæstart. Fia. illfEüiHiiil. rättare Itislilia, — är belägen under 62" 10' 9" lat. på Koppö landtudde i Lappfjerds Socken och Wasa Län. Anlagd i grund af fundations bref af den 5 December 1049; erhöll privilegier den 9 Mars 1052, samt stapelfrihet på Kaskö hamn år 170f>, ocli sluteligen egen stapelfrihet genom K. Res. af den 8 Juli 1789. De staden donerade hemmanen utgöra mantal, ined underlydande 10 tunnl. åker, 1000 tunnl. äng och 2708 tunnland skogsmark, jemte indrägtigt fiske. — Hamnen invid staden är djup och beqväm.

Stadsplanen upptager en vidd af 06 geom. tunnland, och är indelad i 241 tomter, deraf 209 äro ined trädhus bebyggde. Dessas taxeringsvärde uppgifves uppgå till 119,000 Kub. S:r; och voro är 1842, 30 gärdar brandforsäkrade för 74,157 Rubel. Af publika byggnader förekomma: Kyrkan, Rådhuset, Skolhuset, Tull- och 1'ackliusen, salt-nederlags magasinet, Kapellanens och Klockarens Eiii-bets gårdar, spruthuset och 2:ne staden tillhörande gårdar, alla af träd uppförde.

Byggnads-Ordningen är gifven den 9 October 1838, och Brandi-Ordningen den 4 December 1800. Fur brandvården finnes en större och 2:nc mindre sprutor med öfrige tillbehör, S brandvakter och en skårstensfejare. Kostnaden för brandvården har utgjort omkring 250 Rub. S:r för året.

Folkmängden utgjorde år 1812 enligt Kyrkoböckerna 2,226 personer.

Staden har Magistrat och Ilådstufvu-Rätt, Tullkammare Postkontor, Lägre Elementarskola, en skolansfall för medellösa flickor, Bokhandel, Stads-Läkare, Apothek och helsobrunn.

Dess Embetsmän och Betjente äro: 1 Borgmästare, hvars lönevilkor utgöra S:r Rub. 400: —

5 Rådmän, tillsammans.........125: —

1 Stads Notarie...........115: —

Transport 010: —Christinæstad.

17

Transport 640: —

1 Krono- och Stads-Kassör.......125: •—

1 Stads-Fiskal och Fogde.......110: _

1 Auctions-Direktör ....— —

1 Hamn-Fogde ....53: -a.

1 Wågskrifvare..........110: —

2 Stads-Betjente à 63 Rub.......126: —

8 Brandvakter à 15 Rub. ....120: —

1 Skorstensfejare..........114: 28^.

1 Lots...........................50: 80.

2 d:o à 37: 71......................75: 42.

1 Klockslällare......................7: —

1 Profoss..........................3: 80.

Hvarutom staden aflünat

Stads-Physicus med..................343: —

Och 2 Barnmorskor med........88: —

Summa 1,966: 30:}.

Staden hör till Lappfjerds Pastorat, men utgör tillika med Tjöck, Aback och Poskmark byar af nämnde Socken samt Skrattnäs och Svalskulla hemman af Närpes Socken, ett särskildt kyrkogäll, ined egen Kapellan.

År 1841 underhöllos 63 fattighjon med 502 Rub. S:r; gästgifveri och skjutshällningen kostade 90 Rub. och vården af 14 i fängsligt förvar tagne personer 53 Rub. 91 kop. Stadens andel i allmän landsväg utgör 9 verst och kostnaden för dess underhåll beräknas till ungefär 80 Rub. Någon militär inqvartering hade icke ägt rum.

År 1843 uppgåfvos 45 handlande samt 13 hökare och borgare, deraf 15 hade öppna salubodar. Dessas rörelse-cupital antages vara ungefär 425,000 Rub. S:r. — Enligt Tullspecialerna för år 1843 utgjorde:

Importen:

Spanmål, mjöl, gryner . . 5,700.—

Salt 890» t:r........15,30».—

Socker och Sirap 9«00 1 ,p:d 23,800.— Viner 840» kannor .... 78»».—

Spirituösa 14,40» k:r . . . 15000.—

Kafie 4,40» Lp:d..........14,200.—

Frukter och krydder . . . 4,600.—

Tobak.....................2,800.—

Olja..........................1,800.—

Medicinalicr................1,400.—

Färgämnen..................7,500. —

Bomullsgarn 2,G00 Lp:d . 17,300.—

Tyger: af Bomull .... 9,000.—

af Siden i..........1,70».—

af Ylle...... 2000.—

Jern och stålsiniden .... 6,500.—

Diverse......................2,248.—

S:ma S:r Rub. 138,648.—

Export < ii :

Tjära 25000 t:r . . 62,500. —

Bräder 8240 tolfter) ____

tv . } 33,800.—

Diverse skogsvarorj

Potaska 5400 Lp:d 4,800.—

Smör 3200 Lp:d . . 6,400.—

Diverse....... 3,403. —

Summa ll»,!)»3. —

Tulluppbörden besleg sig till 37,453 Rub. 23 kop. S:r.

Ar 1842 funnos 26 fartyg om 3357 läster, 41 Skeppare och 35S Sjömän. Sjömanshuset ägde en kassa af 2369 Rub. S:r.

Föreskrifna ärliga salt-importen utgör 1500 tunnor och ständiga nederlaget 300 tunnor. Medelpriset derpå var år 1841 1 Rub. 99 koj). S:r.

Frimarknader hållas i Februari och October månader.

AfFabriker linnes blott en för tillverkning af skedvatten; men deremot 44 handtverkare som sysselsätta 69 gesäller och lärlingar; hvarutom IG timmermän, 23 fiskare samt 17 formän och andre arbetskarlar äro för stadens behof antagne.

Af näringsställen finnes allenast ett värdshus.

o

Ar 1841 underhöllos 66 hästar och 468 ko-kreatur.

Stadens inkomster samma år voro:

Andel i Sakören....................12: 3.

Källar frihet................15:31».

Handelsgenant......................507: 79J.

Wäg-penningar..........319: 92J.

Mätare d:o......................20: 733,.

Transport 875: 80J.CHKISTINÆST/VD. 19

Transport 875: 80 J.

Hamnpenningar ocli Båkafgift..........59: 7\.

Marknadsstånds-penningar..............99: 71f.

Tonitören........................184: 45.

Arrende medel ....206: 37^.

Jordskatt........................205 : 86».

Mulbetes penningar..................63: 95. ,

Helsobrunns afgift..................7: 20.

ltiinta «i uf lånt Capital................5: 75 {.

Burskaps afgift....................72: 7\\.

För året uttaxerade medel...........1289: 34.

Summa 3130: 23i

Dock anmärkes att förnyade taxor för stadens inlra-der blifvit bestämde genom H. K. M:s Nådiga ltesolution af den 25 Januari 1843.

Municipal utgifterne voro:

Ordinarie löner..........1710: 28.

För allmänna byggnader.............467: 25.

Fångvård........................53: 90.

Gästgifveri och väg underhåll..........107: 74.

Brandvård...........155: —

Fxpencer och diverse utgifter..........566: 81|.

Summa 3060: 98i

Till Kronan:

Boskapspenningar..........5: 60.

Krono tiönde........«... 4: 62J.

Båtsmans vacans...........52: 80.

Bränvins-arrende........... 221: 65.

Mantalspenningar.......... 430: 20.

Sloltshjelp............. 73: 23].

Medicinal fond...............7: 29j.

Summa 795: 40{.20

Christinæstad.

Borgmästare i denna stad hafva varit: Hans Ståhlbom ifr. år 1649, Hans Larsson ifr. 1661—1664, Johan Hansson — 1664—1691, Elias Gavelius —1691, Johan Matlien — 1722—1730, Aniphas Parment—1730—1744, Nils Wet-terbladh — 1744-1767, Erie Berndtson — 1768—1773, Daniel Mattens — 1774—1822, Anders Jacob Roos — 1823—1841, Jonas Henrik Mennander år 1841.Ekenäs, Fin. Tammiiiicmi 7 äfven Eik-lläsi. Belägen i Pojo Socken af Nylands Län, invid saltsjön på en vacker udde, som fordom skall varit beväxt med ekskog. Anläggningstiden är obekant. De äldsta kände privilegierno för staden äro af den 15 December 1540; och hafva dessa blifvit stadfästade den 30 Juni 1569, 22 Mars 1594, och den 7 Mars 1614. Af okänd orsak har staden derefter forlorat dess seglat ions-rättighet, intill dess denne genom Kongl, ltesol. af den 3 December 1765, ånyo förunnades på Östersjön och Finska viken. Den 14 Augusti 1830 erhöll staden oinskränkt stapelfrihet. 1 början och medlet af 1700-talet skola svåra eldsvådor inträffat, äfvensom sednast den 14 Juni 1821, då J:del af husen samt kyrkan afbrunno. Under den 7 Mars 1614 donerades till staden i Birknäs by, 2:ne heminan om l| mantal och den 22 April 1836, tillöste sig staden for 50,000 Rub. B:co Ass. Fkuäs Ladugård, ett berustadt Säteri af 14- mantal; hvarigenom densamma nu underlyder en ägovidd af ungefär 1025 tunnland, samt dertill hörande iiskvatten.

Stadsplanen upptager en vidd af 70 tunnland,' och är indelad i 233 tomter, för närvarande bebyggde med 169 trädhus, deraf år 1812, 38 voro brandförsäkrade för 51,274 Rubel S:r.

Af publika byggnader förekomma: Kyrkan uppförd af granit åren 1653—1666 på ltiks-Ràdet G. A. Lejonhufvuds och dess fru Ch. Cath. de la Gardes bekostnad; ett till ålder okändt Rådhus, Wåg- och Packhus,

Salt nederlags- och Confiseations-magasin, Wakthus och Spruthus, alla af träd.

På den såkallade slottsbacken finnas ruiner efter en stenbyggnad, som enl. sägen skall tillhört familien Leijonhufvud och blifvit förstord under kriget år 1715.

Torg och gator äro icke stenlagda. Byggnads-Ordningen utfärdad den 25 October 1823; och Brand-Ordningen den 2 Mars 1801. Brandredskapen bestå af trenne sprutor,2 fi

brandsegel in. m. En skorstensfejare och 4 brandvakter

aflünas. Gatlysning äger icke rum.

Folkmängden uppgår till 1219 personer.

Stadens styrelse och embetsmanna personal samt betjente äro:

1 Borgmästare, som har sig 3 tunnland åker an-

slagne, samt i contant lön . . . S:r Bub. 257: 14?.

2 Rådmän, tillsammans........57: 14^.

1 Notarie............114: 28|.

1 Kassör.....................68: 57i.

1 Fiskal............8: 571.

1 Fogde................12: 34*.

1 Skollärare, utom husrum.......41: 14^.

1 Barnmorska...........17: 14?.

2 Stadstjenare, tillsammans.............27: 42^.

1 Fångvårdare...........G: S5-|.

1 B rand-Vaktmästare . . •......4: 28‡.

4 Brandvakter...........Gl: 753.

1 Skorstensfejare..........8: 57-1.

1 Profoss............2: 85?.

Summa 688: 9?.

Af äldre handlingar skall synas, att foro år 1695, Ju-stitien och stadens styrelse varit handhafde af en Rätt, bestående af Grefvens Iloppman (Länsherrens Hauptman?), en Laglärare, 1 Borgmästare och 6 à 8 Rådmän jemte Stadsskrifvåren; hvilkas tillgörande och förvaltning för hvarje år var underkastad Borgerskapets revision. För denna tid finnas nainngifne Borgmästare: Germund Matls-son är 1623, Erik Wullt' 1639, Matts Simonsson 1642, 1'iiiir Pährson 1645, Johan Andersson 1657, II. J. Borgman 1678, Joh. Behm 1083, Erik Djurman 1688. Genom K. Br. af den 5 Juni 1695 förordnades, att en Kämncr och 2:ne bisittare ägde afdömma alla tvister och mindre brottsmål samt politie ärender, och att Häradshöfdingen i orten med bisittare af Borgerskapet, skulle tre gånger om året hälla Bäd-stufvu-llätt, för att afdönta vädjade och brottmål; och hafva Häradshöfdingaine Johan Berger, Erik Adlercreutz,Ekeiväs

Anders Lanrcus samt Nils Losljerna, hvarefter annan innehaft nämnde presidium, intill dess genoin Kongl. Resol, af den 21 Febr. 1752, Kämners sysslan indrogs och Magistrat tillsattes; hvarefter följande Borgmästare funnits, neml.: Gubr. Kepplerus —1752, Erie Miltopæus — 1755, Joh. Hornborg—1783, Fredr. Ringbom —1800, C. G.

Fæder — 1811, And. Joh. Skragge—1828, v. Borgni. Fr. W. Drejlich — 1830, och Carl M. Kiellin fr. år 1831.

Stadsförsamlingen vårdas af Pastor i Pojo Pastorat; och betjenas derjemte af särskild Kapellan. Presterskapets aflöning uppgifves utgöra:

Till Pastor, utom 50 tunnl. vederlags-spannmål

och tillfällige sportlar, contant.....90: —

Till Kapellanen, utom en enibetsgård, med 9 Tunnl. 11 kapi. åker och 10 tunnl. 20 kapi. äng,

contant omkring..........150: —

Till Klockaren............45: —

Och till Kyrkväktaren.........22: —

•Summa 307: —

Till följe II. K. M. Nådiga Förordn, den 21 Juni 1841 kommer en lägre Elementarskola att i staden inrättas. Provincial-Läkaren i Ekenäs district har dess station härstädes, hvarjemte ett Apothek och 2:ne helsobrunnar finnas. Ar 1841 åtnjöto 32 Fattighjon i understöd 275 Rub. S:r. Samma år uppgick kostnaden för Militär inqvarteringen till 1005 Rub. ; för vården m. m. af 4 i fångsligt: förvar tagne personer till 22 Rub.; för underhållet af allmänna landsvägen om ^ mil, till 11 Rub. 50 kop. och för skjutsningsbesväret till 51 Rub. 43 kop. alla S:r.

I staden finnes ett Postkontor och en Tullkammare. Atta handlande, som hafva öppna salubodar samt 6 handlande-borgare, uppgifvas tillsammans hafva ett rörelse-capital af 40000 Rub. S:r. Sjöfarten bedrefs år 1842 med 11 fartyg tillsammans om 480 läster. Sjömanshus äfvensom 15 Skeppare och 32 Sjömän funnos.

Enligt Tull-specialerna för år 1843, utgjorde:2 fi

Ekenäs.

Importen : Salt 4460 T:r vanle S:r lt. 10,400: — Socker 3000 l,p:d .... 9,800: —

Kaffe 2570 Lprd..... 8,200: —

Frukter och krydder . . . 2000: — Spirituösa 2700 k:r ... 3,500: —

Viner 1700 k:r...... 1,300: —

Spanmål, mjöl, gryner . . 5,(>00: —

Tobak........... 600: —

Olja............ 600: —

Färgämnen........ 700: —

Jern och stålvaror .... 1,700: — Bomullsgarn 370 l,p:d . .' 3,300: — Tyger: af Bomull .... 3,900: —

af Siden..... 500: —

af Ylle......2,100: —

Diverse......... 11,827: —

S:ma S:r Kub. 66,127: —

Exporten: Brädor 1480 tolfter .1

Bjelkar 70 st.....\ 4'530: ~

Ved........... 20,500: ~

Potaska 84 Lp:d ... 84: — Spanmål 900 t:r ... 3,600: —

Fiskvaror .... 1000: —

Väfnader........ . . 2000. —

Jernarbeten...... 60,700: —

Koppar 151 Lp:d . . . 4,200: — Diverse .... 162: —

S:ma S:r Rnb. 96,876: —

Tulluppbörden för importerade varor besteg sig till 11,160 Hu b. S:r samt för utförde varor till 198 Rubel.

Medium af saltpriset för är 184L utgjorde 2 Itub. 23 kop. S:r. Af näringsgrenar hvarigenom denna ort sig utmärker nämnas humleplantering, semskberedning och handskmaken.

Till stadens handelsdistrikt har af ålder hört Socknarna Ingå, Karis, 1'ojo, Ténala och Lojo. Genom K. Resol, af den 4 Juni 1750 har staden tillåtits att i kyrkstad by af sistn. Socken, drifva handel i öppna salubodar.

Fabriker finnas ej i staden; men under dess Hall-Ratt hör Fiskars mekaniska verkstad, som sysselsätter omkring 70 arbetare och drifves med ett rörelse kapital af circa 20,000 Rub. S:r.

I staden finnas 53 handtverkare med 79 gesäller och lärlingar; 2 värdshus eller spisqvarter, 2 s. k. schweitsare och en kiöfjare, 5 fiskare, 6 formän, 21 timmermän och 40 andre arbetskarlar.

Fyratiofem hästar och 141 kokreatur underhüllos år 1841.Ekenäs. 25

Samma är uppburos stadens inkomster, under följande titlar:

Stadens andel i Sakören .... S:r Itub. 7: 21.

To lags medel...........141: 80.

Wåg d:o...........56: 16.

Mätare d:o........................20: 20.

Hamn- och bro-penningar........111: 19.

Marknadsstånds d:o.........47: 43.

Auctions provision..........57: 81.

Arrende för fiskevattnet................28: 30.

Tomt ören.......... . . . 40: 39.

Täppe-penriingar...........22: 15.

Wakt d:o........................5: 10.

Boskaps d:o........................6: 68.

Mulbets d:o............104: 15.

Brandvakts d:o......................63: 42.

För vunnit Burskap..........157: —

Intresse å utlånade medel................136: 85.

Af Borgerskapet och gårdsägare uttaxerade . . 15S7: 88.

Summa 2563: 72.

Utgifterne:

Löner och Arfvoden, till Embetsmän . . . 708: 9f.

Fångvården...........22: —

Uårvård............ 38: 57.

Milit. inqvartering.......... 1005: —

Ilållskjulsning...........51: 43.

Väg-underhäll...........11: 50.

Allmänna byggnader och hushyror .... 314: 1.

Brandredskap...........' 67: 54.

Wäghus-redskap ....46: 31.

Expencer, till ved, postporto, ill. ni.....112: 64?.

Diverse utgifter........ . . 262: 98.

Summa 2640: 8.

Fattigvården............

42 fi

Ekenäs.

Krono uppbörden:

Rätsmnns vacans..........* 52: 80.

Mantals-penningar..........299: 16.

Slottshjelp............. 37: 62.

Medicinal fond...........4:

Billard afgift............11: —

Krigsinanshus afgift ....5: 97.

Spinnhus model...........

Ensaks böter............

Storblins inventarii procent.......—

1842 års Bränn vins-arrende . . • 189:

Summa 00S: 80-J.27

Frcdrlksliamil, Fin. Ilamina, belügon under 60°, 34'j 4" Lat. invid Finska viken, i Wehkalaks eller Weckelax Socken af Wiborgs Län. Förmodas vara anlagd år 1632 och kallades intill 1723, Wehkalaks; erhöll uppstads privilegier omkring 1656, och en donation uf 9 hemman år 1706; förstördes under påstående krig 1712; privilegierades den IS Juli 1723 ined stapelrätt, fritt prest-val, skolor och 100 daler i räntor frän närbelägne Krono hemman; utgjorde emellan 1723 och 1727, recidense för Landshöfdingen öfver Kymmenegårds län; erhöll 1742 en ytterligare donation af 17,', hemnian och blef süto för ett Consistoriuin; ifrån år 1784 till 1797 stod staden under ltysk civil styrelse; år 1816 bekräftades dess stapelrättig-liot och 1817 öfrige priyilegierne. Ar 1821 nedbrann en stor del gårdar och 1840 hemsöktes staden åter af en svår brand. Fästningsverket hvaraf staden omslutes, är uppfördt år 1722 samt tillbygdt 1741, 1742 och 1790; men år 1836 indrogs Commendants embetet och fästningsverken öfverlemnades till stadens förvaltning och vidmakthållande.

Finska Cadettcorpsen är i staden förlagd, äfvensom en högre och lägre Elementarskola saml. en fruntimmers skola, Postkontor och Tullkammare härstädes finnas.

Af förenämnde donationxjord, utgörande tillsammans 54 mantal, äro l|J uiantal med 1325 tunnland ägor, af-hvste

till mulbete och byggnads utrymme, och de öfriga hemmanen brukas af landbönder.

Utom sjelfva staden eller fästningen finnas Wiborgska förstaden samt Sandby, Saviniemi och Sockneholms förstäder. Och uppgår stadsplanen i vidd för fästningen till 75, samt för Wiborgska förstaden till 157, för Sandby till 30, Socknehohn till 44 och Saviniemi till 69 tunnland, tillsammans 375 tunnland: Hvarå finnas 4 stenhus och 303 trädhus eller gårdar uppförde; deraf år 1S42, voro 28 st. brandförsäkrad» för 37,551 llub. S:r. Samtlige privata husens värde är, efter ungefärlig beräkning, uppskattadt till 105,000 Kub. S:r.

Af publika byggnader märkas: 2 Lutherska och en Grekisk kyrka, Rådhuset, Cadctl-corpsens hus, 3;ne ka-2S

serner och ett vakthus af sten uppförde. Sextio tomter äro obebyggda.

Brandredskapen bestå af 4 slangsprutor med brandsegel och öfriga tillbehör.

Underdåniga förslag till Byggnads- och Brand-Ordning skola vara ingifne, men ännu icke stadfüstade.

Folkmängden uppgår till 265S persoMer.

I staden finnes Kådstufvu- och Kämners-Rätt. Och utgöres styrelse och embetsnianna personalen samt betjente in. in. af:

1 Borgmästare med årlig lön . . S:r Rub. 514: 28f.

2 Justitie Rådmän, tillsammans..... 342: 85 !j.

2 Politie d:o d:o ...... 257: 14'f.

1 Kämner-Rätts Ordförande ...... 257: 14?.

1 Magistrats-Secreterare........171: 42 !f.

1 Kassör............ 128: 57 J.

1 Fiskal............. 42: 855.

1 Archivarie och Translator......04: 28?.

2 Notarier...........171: 42».

1 Stadsfogde...........85: 71?.

4 Stadsbetjenter..........114: 28?.

12 Brandvakter . •......... 171: 425.

1 Politie-karl...........14: 28*.

2 Mätare............21: 42

1 Barnmorska...........50: —

Sumina 2407: 14?.

Följande hafva varit Borgmästare härstädes, nemligen: är 1706, B. Wallentinsson, 1723 F. Wittstock, 1744 M. Martins, 1763 Wultfert, 1767 Elfvengren, 1777 J. A. Wie-sing, 1785 C. Kilcken, 17S8 C. F. Hammarin, 1790 C. F. Rönnholm, 1799 B. Fabrifius, 1812 D. F. Mallen, och 1828 C. G. Aspelund.

Staden hör till Wehkalaks eller Weckelax Pastorat, har finsk och svensk Luthersk församling, hvars själavård handhafves af Pastor och en Kapellan. Presterskapets och Kyrkobetjeningens aflöning utgör 324 Rub. 75 kop., Iivar-utoiii Kapellanen bestås husrum af staden. Grekiska ti os-bekännarena utgöra en församling, som betjenas af en Pa-Frkmuksiiamn.

si or och Uiaconus, som njuta qvarter från staden och aflü-nas af staten.

För helsovården finnes en Stads-Läkare och ett Apo-thek, utom 2:ne Lasarett med Läkare och Apothek, för Militärens behof.

Fattigförsörjningen bestrides med räntan af ett här-förinnan bildadt capital af 5400 Rubel; dermed år 1841, 32 fattiga underhöllos.

Underhållet af stadens andel i allmänna vägen utgörande 2 verst i längd, besteg sig nämnde år till 155 Rub. 71 ‡ kop. Hvaremot någon kostnad för gästgifveri och hållskjutsningen förmäles icke hafva ägt rum, såvida stadens formän äro förbundne att sistnämnde onus bestrida.

Icke eller är staden för närvarande betungad med in-qvartering, emedan H. K. M:s Nådiga ltescript af den 19 Augusti 1840 på fem års tid, derföre lemnar befrielse.

Ar 1841, hade 4 personer varit i stadshäktet insatte, samt kostnaden för dessas bevakande och underhåll uppgått till 29 Rub. 7 kop.

Af 252 inskrifne handlande, finnas endast 20 i staden och hafva 15 öppna salubodar, men de öfriga vistas i Hyssland, i stöd af K. Förordningen af den 30 April 1838.

Enligt Tull-specialerna för år 1843, utgjorde: I in porten: Spanmål, mjöl, gryncr, i värde 48,300: —

Salt !)2<i0 tunnor......l<i,700: —

Socker 2910 Lp:d...... 10,000: —

Kaffe 1170 I,isp....... 4,200: —

Frukter och krydder .... 1,000: —

Tobak............ 4,600: —

Viner 3500 k:r....... 4,500: —

Spirituösa 1700 k:r..... 2,100: —

Olja............. 1,500: —

Färgämnen........ . 1,400: —

Jern- och stålvaror..... 2,800: —

Bomullsgarn 430 Lp:d . . . 3,600: —

Tyger: af Bomull..... 16,000: —

af Siden...... 5,200: —

af Ylle....... 4,200: —

Diverse............ 52,235: —

S:ina S:r Kub. 178,935: —

Exporten: Ben 7450 I,p:d . . 000: — Tjära 700 T:r. . . 1,600: — Bräder 17,500 tolfter,

ni. ti. skogsvaror 50,900: — Diverse....... 0,099: —

S.ina S:r Kb. 59,799: —2S

Fredrikshamn.

Tulluppbörden besteg sig till 15,239 Rub. 38 kop. S:r.

Medium af saltpriset är 1841, var 2 Rub. 28 kop.

Sjöfarten bestreds år 1842, ined 17 fartyg, tillsammans af 1152 lästers drägtighet. Och 16 Skeppare samt 81 Sjömän hafva dermed varit sysselsatte. Sjömanshuset som i sednare tider blifvit inrättadt, hade nämnde är en Cassa-behållning af 352 Rubel.

Fabriker finnas icke, men deremot 39 handtverkare med 112 gesäller och lärlingar.

Utom förpaktaren af brännvins och utförsäljningen finnas hvarken värdshus eller andra näringsställen.

Trettio fortnän och 70 arbetskarlar äro för stadens be* hof antagne. Och underhållas per medium 74 hästar, 93 kor, samt 158 får.

Är 1841 utgjorde stadens inkomster

Hemmans räntor..........312: 12.

Tomtören ....22: 90.

Fiskvattens arrende..................57: 72.

Särskildte jordarrenden................337: 39,.

Brännvins fürpaktningen .... 1257: 15.

Marknadsstånds medel l..............25: 45‡.

Hamn-, Grund-, Last-, Ballast-och Bropenningar 1233: 53.

Aker- och ängs-arrenden................69: 45.

Saköres niedel......................125: 40.

Ny-Borgare afgift....................1685: 71?.

Intresse å utlånte medel........51: 95!f.

Uttaxerade af Borgerskapet............2608: 90.

Tull» och källarfrihets-medel............34: 283.

Åuctions provision....................2: 63.

Summa 7824: 60$.

Utgifterne voro:

Ordinarie löner.......29S2: 25

Extra d:o.......72: —

Hushyror......... 380: 952.

Bidrag till Presterskapets aflöning . 85: 71^.

Allmänna byggnader.....847: 595.

Transport 4368: 52}.Fheduikshvmn. 31

Transport 4368: 52}.

Postporto och expencer .... 256: 53.

Diverse ....564: 85‡.

Bidrag till Skolverket..........428: 571. 561g. 4g

Till Kronan:

Brännvins-arrende...... 697: 34.

Podnschnie medel....... 1544: 27.

Juatitie Statens Bouppteckings procent 9: 41. 2251- 2

Summa 7869: 50.Helsingfors, Fin. Heising!, Finlands hufvudstad, är belägen under 00° 10' Latitud, samt 42° 41' 45" öster o in Ferro, i Ilelsinge Socken af Nylands Län, på en i Finska viken utskjutande udde, fordom Estnäs-skatan kallad; har ypperlig hamn, hvars inlopp försvaras af Fästningen Sveaborg. Staden omgifves af en mängd höga berg, holmar och vikar, som göra läget pittoreskt, synnerligen när de för närvarande kala bergen hinna blifva förskönade genom sådane anläggningar af trädgårdar och landthus, som stadens styrelse förberedt och anordnat.

Om stadens anläggning och odén förmäles, att Konung Guståf den I:ste, som efter Kyska Städerne Novgorods och Pleskovs fall, ville i Finland inrätta en stapelplats för Kyska handeln, år 1550 förordnade om stadens anläggning på Sandhamn, en holme nära intill det nuvarande Helsingfors, och anbefallde Korgarene i Raumo, Borgå, Ekenäs och Rjörneborgs städer att ditflytta. Af numera obekanta skäl öfvergafs likväl den utsedda platsen och anlades staden invid den fors i Helsinge Socken, hvarigenom Wanda å utfaller i hafsviken och hvilket ställe ännu benämnes Gammelstaden.

Ar 1509 den 3 Augusti utfärdade Konung Johan den 111, staden privilegium på fri sjöfart och stapelrätt, hvarjemte Forsby och Gumtäckt byar med Rlåbergs holm, Hög-liolm, Sumpeholni samt Helsingfors fjärden och forsen lill fiskvatten, jemte qvarnställe dertill donerades, dock utan intrång i laxfisket i sjelfva forsen, hvilket fiske redan är 1351, blifvit af Konung Magnus Eriksson doneradt Carlis Kloster i Lifiland, men sedermera återgått till Kronan ocli nu förtiden alldeles upphört. Dessa privilegier hafva blifvit bekräftade och ut vidgade i vissa delar den 30 Juni 1594, 27 Juni 1600, 3 Juli 1607, 20 Maj 1014 och 24 Oct. 1617.

Ar 1639 den 2 October aflat Drottning Christinas förmyndare regering ott bref, deri ined afseende å behofvet afilßesincfors.

bättre hamn och lämpligare utrymme, påbuds alt staden, med bibehållande af dess förra ägor, stapelrätt och öfriga förmåner, skulle flyttas till dess nuvarande plats. Likväl blef den nya planen först år 1642 utstakad till bebyggande. Den 30 November 1650, anslogos härtill åtskillige hem* man, hvilka dock den 10 September 1653 till en del åter-togos, äfvensom genom särskildta bref och resolutioner, stadens riitt till åtskillige af de öfrige hemmanen, sedermera blifvit inskränkt till den från dem utgående räntan; så att derunder fur närvarande lyder afhyst jord : 376 tunnl. stadsplan, 102 tunnl. arrende-tomter, 735 tunnl. åker, plantager och ängsland, 1108 tunnland skogsmark samt 1100 tunnland berg och vägar, eller tillsammans 3421 tunnland ägor, 60 st. holmar och klippor deri inberäknade. Vidare innebar staden under full ägande rätt den såkallade utbys-jorden i Hoplax by, samt -,V,.:del i Gammelstads mjölqvarn, och slutligen räntorna från Drumsö, Hindersnäs, Backas, Rollsas, Nybondas, Larsas, Reimars, Greijus, Martas och Korpas hemman. Stadens fiskvatten innefattar en area af nära 2,700 tunnland, som torde, genom väl ordnad förvaltning, kunna lemna en icke obetydlig nfkomst.

Om stadens historiska öden finnes för öfrigt antecknadt, att Konung Gustaf don II Adolf härstädes höll Riksdag, med finska ständerna i Januari månad år 1616; år 1657 hade hela staden afbrunnit; åren 1695—1G97 skall i följd af den allmänna missväxt och hungersnöd, hvaraf Finland då varit hemsökt, stor dödlighet och hemmande af borgerliga rörelsen, hafva härstädes ägt rum; enahanda förhållande hade inträffat år 1710 då pest-smittan i Augusti månad yppats och frånryckt 1185 personer af stadens ringa befolkning. Ar 1713 angreps staden af en Rysk flotta hvarigenom den bär förlagda garnisonen blef föranlåten att antända och nedbränna henne, för alt betäcka sitt aftåg; derefter och intill fredsslutet år 1721, hade de flesta innevånare varit stadde på flykten och staden så godt som öde. 1 September år 1742 intogs släden åter af Ryska armén, men synes denna gång hafva undgått svårare lidanden.

Genom dessa krigshändelser, hade Svenska regeringen blifvit uppmärksam på ortens vigt i strategiskt afseende; hvarföre smärre fästningsverk påbörjades år 1748, pä broberget ocli Ulricasborg (fordom Kasaberget), men redan året derpå afbröts detta arbete och började i enlighet med Grefve A. Ehrensvärds plan och under dess ledning, anläggningen af Sveaborgs Fästning, belägen 4 mil från staden och vid inloppet till dess hamn, på sju holmar, benämnde Wargö, Stora Öster Svartö, Gustafs Svärd, Lilla Öster Svartö, Wester Svartö, Långörn och Bäkholmen. Ar 1808 intogs Helsingfors af Ryska Trnpperne och 3 Maj samma sir jemväl Sveaborgs fästning, genom convention med dess befälhafvare. Nämnde år afbrann större delen af staden, och år 1812 den 27 Mars bestämdes densamma till Finlands

o _ o

hufvudstad. Ar 1821 hitliyttades fran Abo, Kejs. Senaten med derunder lydande Ernbetsyerk ooh, sedan samma stad är 1827 nedbrunnit, äfven Universitetet.

Den nya fastställde stadsplanen är indelad i 5 stadsdelar, 104 qvarter samt 692 gårdstomter och byggnads platser, utom 56 magasins tomter, samt har 65 gator och 8 torg jemte 2 allmänna trädgårdar och 3 öppna platser försedde med trädplantering; å den 6:te stadsdelen eller den såknllade Skatudden finnes 58 gamla gärdar, hvilka efter skeende reglering komma att undanskaffas. Härutom äro 273 st. byggnads tomter utstakade ytterom stadens linier. Den öfrige jorden är indelad uti 133 särskilde säkal-Jade Villor eller landsställen, skeppsvarf, upplags-platser samt utrymmen för fabriker, m. in., bland hvilka etablissement den af ett Rolag anlagde Ulrikasborgs brunns- och Rad-inrättningen, ehuru ännu i dess begynnelse, redan tillvunnit sig förtjent uppmärksamhet. 1 staden finnes för närvarande 536 privata nybygda gärdar deraf 56 hafva sten och 480 trädhus, alla i vacker stil uppförde. Gårdarnes taxerings värde uppgick år 1842, till 1,782,990 Rub. S:r. Samma är voro 363 hus biandfürsäkrade för 1,617,799 Rub. S:r; af arrende gårdar och landthus på stadens jord, men utom dess linier, funnos år 1842 bebyggde, af de förre 9S och af de sednare .>9 stycken.41 Helsingfors.

Publika byggnader äro: Lutherska Wuolai kyrkan af sten, uppförd år 1830—1844 och en mindre kyrka af träd, byggd 1S2G, Grekiska kyrkan af slen uppförd 1826, Kejserliga palatset, Senatshuset, Universitetshuset jemte Bibliotheks-byggnad, Gymnastik sal, Kliniskt Institut (under byggnad) och Astronomiskt observatorium; General-Gouverneurs huset, Radhuset, Allmänna Lazarettet, Kasernerna för Finska Gardes Skarpskytte Bataillon, Sjö-Eqvipaget samt Ryska Militairen, Högvakten, Hospitalet för sinnessjuka, Skolhuset, Ryska och Finska Militair Hospitalen, Societetshuset, Lane fängelset och Tullhuset, alla ansenliga byggnader af sten uppförde. De öfriga äro Fattighuset, Presterskapets 3:ne Embstsgårdar, Ordonnanshusot, Wåghuset, Gensd'Arine Kasernen, Manegen, ett Krono spannmåls- och ett proviant-magasin, ett allmänt kokhus och 2:ne Vårdtorn samt ett Theaterhus; hvarjemte i Universitetets Botaniska trädgård finnas orangerier och boningshus, äfvensom ett magnetiskt observatorium tillika med boningshus för observator äro uppförde inom stadens allmänna trädgård. Gatorna äro stenlagde och försedde med upphöjde sidogångar eller såkallade trottoirer, samt belysas den mörka årstiden.

Stadens Byggnads-Ordning är gifven den 20 Deccmb. 1825, och Brand-Ordningen den 11 April 1838. Brandvården handliafves af en Commisslon, hvarunder lyda: 1 Öfver Brandmästare med lön ..... 142: 85f.

1 Sekreterare...........42: 85$.

1 Sprutmästare......i . » . 128: 57|.

1 Waktmästare.......... 28: 57|.

2 Corporaler...........57: 14-f.

3 Sötare .... 42: 85$.

20 Strålföraro.......... 571: 42^.

34 Brandvak ler •••»••'t* 7 TI • 14?.

Summa 1791: 43.

Brandredskapen bestå af 13 större slangsprutor ined tillbehör. I tvenne brandtorn hålles ständig bevakning, som signalerar inträdande eldsvådor.36

Helsingfors.

Är 1843 utgjorde folkmängden i staden, på dess ägor och å Sveaborgs fästning 13,175 personer, oberäknadt Militären.

Mantalslängden upptager 538 personer af adel, 3232 värdar och värdinnor, 744 söner och döttrar, 3,502 minderåriga, 4331 betjening och tjenstelijon, samt 828 andre personer.

Af landets allmänna embetsverk äro härstädes förlagde: Kejserliga Senaten för Finland, Censur Öfverstyrelsen och Censur Coinitén, Öfver Krigs-Domstolen, Öfverstyrelsen för Medicinal-verket, General-Gouverneuients Cancelliet, Lane Staten för Nyland, Finska Banken, Post-Directionen, Ge-neral-TuIl-Directionen, General-Landtinäteri-Contoret, Intendents Contoret, Lotsverket, Bergs Staten med Controll-verket, Allmänna Revisions-Hatten med Revisions-Contoret, Charta-Sigillata-Contoret, Direktionen för väg- och vatten» communikationerne med dess Ingeniörs-corps, Manufactur-Directionen, Directionen för Dårvården i Landet jemte Cur-anstalten för sinnessjuka, samt Directionerne för Finska Riddarhuset, Allmänna Brandstods-Bolaget, Militärens och Civil-Statens F.nke- och Pupill-Cassor samt den härstädes inrättade Sparbanken. Af lnroansalter och lärda samfund förekomma K. Alexanders-Universitetet, Finska Ve|tenskapssocieteten, Sällskapet Pro Fauna et Flora Fennica, Finska Litteratur-Sällskapet, Läkare föreningen, en Navigationsskola, ett Technískt Institut, en högre och en lägre Elementarskola, en Flickskola, Elementarskolor för gossar och flickor samt slöjdskola, en s. k. Småbarns- och en Söndagsskola, samt en mängd privata läroanstalter och pensions-inrältningar, hvaribland ett Lycæum, som föreslås af flere yngre vettenskapsniän, i längre tid bibehållit förtroende.

Local-Auctoritet.er äro: Stadens Magistrat ined Radhus och Kämners-Rätterne, samt Poliskanimare, Tull-Kammare och Postkontor; äfvensom ön Comité för förvaltningen af de model som dels blifvit af staten anslagna till understöd för slädens uppbyggande och dels inflyta för försålda tomter.

Stadens Embetsmän och betjente äro :

1 Justitie Borgmästare med lön..... 750: —

1 Politioe d:o..........666: 60 r.

Transport 1416: 6ü$.IIelsingfoks.

Transport 141 G: GG;-.

6 Rådmän tillsammans........ 1400: —

1 Kätnners Præses..................446: G6|.

1 Notarius Publicus.........116: 66*.

1 Caneellist............66: 665.

1 Rådstufvu-Rätts Notarie..............300: —

1 Magistrats d:o 333: 33

1 Kärnners-Rätts d:o ....300: —

1 Stads-Fiskal......................133: 33

1 Krono-Kassör.......... . 150: —

1 Stads-Kassör......................333: 33£.

1 Rysk Translator..........100: —

1 Actuarie...............166: 665.

1 Wåginästare och Tolags Rokhållare . . . 700: —

2 Stads-Fogdar......................300: —

2 Executions-Betjenter........100: —•

3 Waktmästare......................200: —

5 Stads-Retjenter....................275: —

1 Slads-Physicus....................385: 72.

1 Stads-Chirurg....................228: 57.

2 Barnmorskor ....91: 14.

1 Veterinär-Läkare . ...80: —

1 Städs Ingenieur..........114: 28j.

1 Caneellist för slädens äldste......57: 14.

1 Waktmästare d:o ......14: 28!*.

1 Fånghus Waktmästare.............28: 57J.

2 Fång-knektar....................85: 72.

Arfvode för husdreng, m. fl.......125: 16.

Summa 8048: 93. Stadens Lulherska församling skall intill år 1753 utgjort ett särskildt Pastorat, men sagde år förordnade Drotlning Christina, att dåvarande Pastorn Georg OrJander skulle vårda jemväl Ilelsinge Landsförsamling, hvarvid äfven för framtiden skulle förblifva. Utom Pastor tinnes en förste och en andre Stads-Knplan, samt särskilde Predikanter för Sveaborgs fästning, Finska Militären, Lane fängelset och Hospitalet för sinnessjuka; äfvensom den här bildade Tyska Lutherska församlingen haft egen Predikant.38

IlliLüllSGFOKS.

Ryska Grekiska församlingen vårda* af en Pastor och en Diaconus, m. in. som aflönas af staten med 1178 Rub. 57hJ- kop. S:r.

Härutom finnes på Sveaborg en Mahomedansk Moské med sin Mulla och en Judisk Synagoga, för ltyska soldater af dessa »onfessionar.

För Helsovården finnes ett allmänt Lnznrctt, Universitetets Kliniska Institut samt Militär Lazaretterne i staden och på Sveaborg, vid hvilka alla särskilde Läkare äro anställde; hvarutom en Provincialläkare, tvenne Slotts-Läkare en Stads Physicus och en Stads Chirurg finnes. Hit hör jemväl ofvannämnde ULikasborgs Brunns- och Badinrättning, samt 3:ne Apothek.

Fattigförsörjningen handlsafves jeniiikt Reglementet af den 3 Augusti 1841, utaf en Direction. De mest hjelplöse värdas i särskildt. Fattighus, hvarutam Läse- och Slöjdaskolor för barnen finnas inrättade. Ar 1842 underhöllos 350 st. fattighjon och kostnaderno derföre uppgingo till 4404 Rub. S:r. Samma år utgjorde kostiiaderue fur Militär inkvarteringen 9041 Rubel. Underhållet af stadens landsväg 8 verst 577 Rub. 82 kop. Gästgifveri och skjulshällningen 902 Rub. 50 kopek. Vården af 88 st. i fängsligt förvar hållne personer 357 Rub. S:r.

I staden finnes 59 handlande, 53 hökare eller victualie-liandlande, samt 53 haiidlaude-borgure, hvilka hafva 71 öppna salubodar.

Ar 1842 bedrefs sjöfarten med 32 fartyg tillsammans af 2962 lästers drägt, 35 Skeppare och 399 Sjömän. Sjömanshusets Cassa-behallning utgjorde 7318 Rub. S:r. Före-skiifne årliga salt-importen utgör 6000 tunnor och

ständiga nederlaget 1800 tunnor. Medium af saltpriset var år iS41, 2 Rub. 8 kop. S:r.

Enligt Tull-specialerna för år 1843, utgjorde:39 Helsingfors.

Importen:

Apotheks varor, vürtlc . . . 1,600: —

Kijoiilcrior......... G,400: —

B|olider och spetsar. . . . 1,200: — Ärrar, Hum etc. 28,500 k:r 31,100: —

Böcker........... <»,700: —

Kalle 27,000 Lp:d.....81,100: —

Socker, mtl". 24,000 Lp:d . 72,700: — D:o rått 4,500 Lp:d. . . 7,300: —

Sirap 2000 T,p:d...... 3,200: —

Viner 41,000 k:r...... 41,000: —

Frukter och krydder . . . 22,100: —

Fiskvaror.......... 4,400: —

Färgämnen......... 12,000: —

Salt 25,500 t:r....... 48,400: —

Tobak............ 88,000: —

Spanmål, mjöl, gryner . . 99,000: —

Talg............. 12,000: —

Läder............ 1.6,000: —

Jern orh ståkuTirten. .. . 42,000: —

Olja............. 11,700: —

Papper........... 10,800: —

Bomullsgarn 2200 Lp:d . . 14,000: —

Tyger: af Bomull..... 60,000: —

af Siden..... 25,000: —

af Linne..... 6,000: —

af Ylle...... 96,400:—'

Handskar, paraplyer, glas, Posliner in. m....... 125,698: —

S:ma S:r Kub. 945,798: —

Exporten:

Potaska 264 Lp:d . . 330: —

Berk 50 l:r..... 235: —

Ilen 20,000 Lp:d . . 2000:--Triidvirkc:

Bjelkar 415 st. ... 1030: — Bräder 17,200 tolfter 44,600: — Diverse virke .... 580: —

Väfnader...... 6000: --

Böcker........ 3,809: —

Fiskvaror...... 1,600: —

Stån gjern...... 11,000: —

Diverse varor .... 15,462: —

S:a S:r Kub. 86,637: —

Tulluppbörden för utgående varor besteg sig till 2052 Rub. 04 kop. samt för importen till 139,55S Rub. 77 kop. S:r, och hela uppbörden alltså till 141,011 Rub, 41 kop.

I Januari och October månader hållas frimarknadcr, hvilka dock äro af mindre betydenhet; hvaremot den ständiga införseln af 1 and tina n na-varor m. in. de sednare åren blifvit särdeles liflig.

Staden har 2 Bokhandlare 3 Bok tryckerier, 2 Lithogra-fiska tryckerier och en gravör, 2 kort-, 2 tobaks-, 1 spegel-och 1 läder-fabrik, ott: sockerbruk, en ljus-och tvål-fabrik, och 2 möbel-fabriker samt por ter-, öl-och ättiks-bryggerier.40

Helsingfors.

Vidare finnes 4 schweitsare eller restauratörer, 10 spis-qvarter, 2 vinkällare, 5 kaffehus, samt en privilegierad distillatür.

Handtverkare finnes 202, med 620 gesäller och lärlingar, 22 fiskare, 44 sjö-forinän, 59 åkare, 104 timmermän, 13 gatläggare och 63 andra arbetskarlar. Ar 1842 funnos 88 hyrkuskar eller sakallade isvotschiker inskrifne.

Samma år underhöllos i staden, å dess ägor och på Sveaborgs fästning omkring 350 hästar och 600 kor.

Stadens inkomster 1842 :

Hyrkusk eller isvostschik-afgift..........528: —

Hyror för särskildte Iocaler............349: 94.

Intressen å utlånfe medel .... 303: 14.

Salustånds och mångleri-afgift..........22: 5.

Gärnings ören från Ilelsinge Härad . . . 87: 84.

Auctions provision' ....332: 46.

Sakören.............216: 65.

Tolags medel ....2122: 91.

Ballast d:o......................15: 97.

Wåg-penningar ....3377: 92.

Skjuts-medel......................588: 72.

Läkare och Barnmorska lön............892: 12.

Lykt-afgift........................1876: 6S.

Väg-underhåll......................1363: 78.

Contingent medel ....552: —

Intressen på utlånte medel............69: 80.J.

Tomtören........................381: 78-

Domare-penningar.................244: 44.

Donerade räntor....................521: 22',.

Täpp-penningar....................33: 65.

Gammelstads qvarn ränta..............179: 76{.

Arrende för byggnads tomter............175: 70.

Diverse arrende medel................5313: 49

Sjö-bod afgifter....................5: 96.

Bura-agift........................780: —

Antagnings penningar................42: 24.

Transport 20,378: 23}.Helsingfors. 41

Transport 20,378: 23j».

Hamn- och bro-penningar..............767: 45.

Mätare d.o ....203: 87J.

Källarfrihcten.......... 92: —"

Summa 21,441: 56 j. Municipal utgifter:

Löner..........................8048: 93.

Ilamninätare d:o....................28: 57.

Allmänna byggnader 9568: 15*

Väg- och bro-underhåll................577: 82.

Gästgifveri och skjutsnings kostnad .... 962: 50.

Gatlysning........................1335: —

Diverse kostnader..................1288: 28.

llushyror........................57: 14.

Fångvård . ...183: 48.

Ränta å Stads-Cassans skuld......17S5: 56.

Stadens bidrag till Poliskammarens aflöning . 585: 71.

Expencer och arfvoden................1003 : 47.

Pensioner..... ....273: 71.

Summa 25,698: 32.

Militär inqvarteringen................9041: —

Till Kronan:

Båtsmans vacance ....144: —

Mantals-penningar..................3027: 24.

Slottshjel[..........................488: 99.

Medicinal-fond ....43: 51].

Boskaps-penningar ....4: 64.

Utsädes afgift......................1: 58.

Brännvins-arrende..................1739 : 27.

Steinpel-afgift. för 422,170 lekar spelkort . . 2110: 85.

Bötes medel........... 606: 63].

Summa 8166: 71^.

Gamle Carlel»y Fin. Kokkola, belägen nn-der 63° 50' 36" latitud, vid Bottniska viken, i Gamle Carleby Socken af Wasa Liin; anlades i grand af fundations-bref dat. den 7 September 1020, på Ristrand bys ägor, ocli ägde intill år 1705 rättighet till skeppsfart allenast på Stockholm och Abo, men erhöll nämnde år stapelfrihet. Ar 1664 samt den 4 Juli 1742 och den 5 Maj 1805 har svåra eldsvådor Öfvergått staden, hvilken sedermera blifvit efter regelbunden plan ined vackra hus bebyggd.

De härunder donerade hemmanen uppgå till 8?j mantal, och uppgifvas underlyda 340 tunnl. åker, 792 tunnl. äng och omkring 15,000 tunnl. utmark; hvarjemte staden har rättighet till fiskeri uti dess ägor omgifvande vatten, äfvensom uti Hredviken och Angö-fjerden inoin Kronoby Socken, Kaustar viken och Tankar i Gamle Carleby Socken samt vid Kalla grund i Kalajoki Socken.

Stadsplanen innefattar en vidd af 43 tunnland, indelad uti 254 tomter, deraf trenne bebyggda med stenhus och 250 med trädhus; af hvilka 33 st. voro år 1842 brandför-säkrade för 62,113 Rub. S:r.

Af publika byggnader finnas Kyrkan af träd uppförd år 1655, samt Rådhus, Skolhus och Spruthus af sten, äfvensom Tull- Våg- och Packhus af träd.

Byggnads-Ordningen är gifven den 9 October 1838^11 Brand-Ordningen den 4 December 1800. För brandvården finnas 4 slangsprutor, med tillbehör, 8 brandvakter och en skorstensfejare.

Folkmängden uppgår till 2374 personer.

Staden har Magistrat och Rådstufvu-Rätt, samt sedan år 1833, jemväl Kämners-Riitt.

Tjenstemän och betjente äro: 1 Borgmästare, som tillika bestrider Magistrats-

Sekreterare befattningen, och har i lön S:r R. 360: SS. I Käinners-Præses.......... 142: 28.

Transport 503: 16.

Transport 503: 10.

0 Rådman utan lön..........— —

1 Notarie .... 128: 00.

1 Kassör............. 128: 60.

1 Fiskal och Stadsfogde........74: 8.

1 Pædagog............. 40: 48.

1 Vaktmästare............ 42: 88.

1 Stadstjenare............ 42: 88.

1 Trumslagare...... ......11: 44.

8 brandvakter, tillsammans ....192: —t

Skorstensfejare m. fl.........9: 88.

3 Lotsar .....«•.....• 113: 40. I Ivarutom en Stads-Läkare aflönats med 315 Rub. K^g.

och 3 barnmorskor med 93: 70 .....J ' '*

1 Orgelnist............150: —

Summa 1852: 10.

I staden linnes en Elementarskola, och en af Commerce-Rådet Anders Donner och Handlanden Matts Hongell inrättad Småbarnsskola, der circa 80 barn njuta vård och undervisning samt en del jemväl underhåll; hvarjemte, till barnaundervisningens befrämjande, af framlidne borgaren Joh. Korrt och dess'hustru, ett capital af 480 R:dr R;gs blifvit doneradt, deraf räntan borde användas till uppköp af nödiga böcker för fattiga barn i härvarande skola.

Tullkammare och Postkontor äfvensom ett Apothek finnes jemväl.

Staden utgör särskildt prediko-gäll, under Gamle Carleby Pastorat, och har ined Landsförsamlingen gemensamt Presterskap.

Fattigförsörjningen bestrides till en del ifrån särskilt bildad fattig-kassa; hvars behållning år 1842 utgjorde 2098 Rub. 27 kop. S:r. Och besteg sig fattigvårds kostnaden för samma år till 601 Rub. Fångvården kostade 15 Rub. 20 kop., gästgifveri och skjutshållningen 51 llub. 14? kop. Hvaremot Militär inkvartering icke ägt rum.

Köpmanshus linnas 33 samt 2 victualie-handlande, hvilka hafva 22 öppna salubodar.

Enligt Tull-specialerna för är 1S13, utgjorde"44 Gamle Cakleby.

Importun:

Spirituösa 02(10 k:r. . . 8,200: —

Viner 300(1 k:r..........2,200: —

Kaffe 2100 Lp:il .... 6000: —

Socker 4300 Lp:d .... 9,900: —

Frukter och kryddor . . 1,500: —

Tobak....................4,100: —

Kält 10,471 t:r...........10,753: —

Spanmål, gryner etc. . 7,200: —

Färgämnen................4,500: —

Jern och metallarbeten . 12,600: —

Bomullsgarn 2500 J,p:d 13,600; —

Tyger: af Bomull . . . 9050: —

af Ylle..........1,500: -—

Diverse varor...........6063: —

S:ma S:r Kub. 103,166: — Tullnppbörden för importen hesteg sig till 20,183 Rub. 33 kop. och för exporten till 471G llnb. 57 kop.

Föreskrifne årliga saltiinporten är 3000 tunnor och ständiga nederlaget G00 tunnor. Medelpriset derpå var 2 Rub. 20 kop.

Frimarknader hållas i Januari och September månader. Ar 1842 funnos 28 fartyg tillsammans af 3590 lästers drägt, 36 skeppare och 396 sjömän, samt 2:ne skeppsvarf. (Jenom tillkomsten af en sandbank ® mil från staden, är dess hamn nunieta icke tillgänglig för djupgående farty»-. För öfrigt äger staden en laslage-plats i Kalajoki Socken.

Af här vordne fabriker, är endast en för tillverkning af tobak i gång. Handtverkare finnas 55, som sysselsätta 58

gesäller och lärlingar, äfvensom 1 värdshus. Ar 1842 underhöllos 53 hästar och 315 kor. Stadens inkomster voro:

Jord arrenden.......S:r Rub. 45: 18.

Uttaxerade medel.........22G8: 19].

Kurskaps-penningar.........54: —

Tolag och Lots d:o.........12G3: 44.

Torg-penningar.......... . 12: 34^.

Afgift för näringsställen . ... 140: 75.

Sak ören............ G: 34 j.

Summa 3790: 25

Exporten: Potaska 5800 Lp:d . 7,200: — Smör 170 I,p:d. . . . 340: — Talg 1760 Lp:d . . . 3,550: — Tjära 27,950 t:r . . . 62,860: —

Beck 910 t:r..... 3,640: —

Bjelkar 1213 st. . Brädor 2000 tolfter | 12,800: — Diverse virke . . .J Diverse varor..... 234 —

S:ina S:r Rub. 90,624: —(Jamle Carleby. 43

Utgifterna:

Löner och arfvoden......... 1858: 44.

Expencer och extra arfvoden...... 400: 2.

Allmänna byggnader......... 1209: 42.

Diverse utgifter..........128: 6.

Summa 3G55: 94.

Krono uppbörden:

Mantals-penningar....................505: 44.

Brännvins-arrende....................253: 45£.

Slottshjelp........................08: 49.

Medicinal-fond......................8: 37^.

Boskaps penningar....................8: 32.

Krono tionde...........10: 27].

Båtsmans vacans..........132: —

Djekne-penningar....................28: 48-i.

Summa 1020: 84.

Ilvarutom under året influtit Justitie statens procent, 4 i Sakören och Ensaks böter, tillsammans med 153 Kub. 03 kop. Silfver.4G

Heinola stad är belägen på östra stranden «i« Kymmene elf, som härstädes kallas Jyrängö, i Heinola Kanell af Hollola Pastorat och S:t Michels Län. Anlades 1779 på Tommola Kusthåll, i Jyrängö bys ägor, till Resi-denee för Landshöfdingen öfver f. d. Kymmenegårds Län; hvarjemte genom Kongl. Resol, af den 3 December nys-sagde år, näringsidkare och handtverkare, tilläts sig härstädes nedsätta och sin rörelse drifva ulan hinder af Skråordningar. Sedan Läne Residencet. numera blifvit flyttadt till staden S:t Michel, har II. K. M:t genom Nådigt

Manifest af den December 1S39, tillagt orten uppstads privilegier.

De härunder afhyste ägorna bestå af 114 tunnland åker, 143 tunnland äng och 4920 tunnland skog; samt sjelfva stadsplanen af SO tunnland. Hvilken sistnämnde är bebyggd med 115 privata gårdar af träd; hvarjemte Kyrka, Skolhus, Prestgård, Stadhuset (f. d. Residence byggnaden) och spruthus finnas, alla af träd uppförde. Tio tomter äro obebyggde.

Hvarken Byggnads eller Brandordning äro iinnu fast-ställda. Dock finnas 2:ne brandsprutor med nödiga redskap, äfvensom 9 brandvakter och en skorstensfejare,

Folkmängden uppgår till 955 personer.

Under den framfarna tiden har stadens styrelse och oeconomie varit handlmfde, under Guvernörernes inseende, af en Residence-Fogde; men numera handhafvas de af en

Ordningsman med lön af........ 200: —

Hvarjemte finnas antagne

1 Stadsfiskal och Kassör med......100: —

1 Stadstjenare ined..........30: •—

Summa 330: —

Själavården handhafves af en Stads-Predikant, sons har i aflöning af Paslor i Hollola l!) tunnor spanmål, nJllllNOI.A.

47

Kronan 42 Rub. 8.">‡ kopok, samt af staden, fria husrum och en åker; hvarutom Klockare och Kyrkobetjent ailönas tillsammans med 42 Rub. 94 kopek.

En lägre Elementarskola och ett Postkontor finnas i staden, äfvensom ett Apothek.

Ar 1841 underhöllos 5 fattighjon genom understöd utur särskildt bildad faltig-kassa.

Staden underhällor 2.1, verst landsväg. Ilållskjulsnin-gen bestrides af allmogen i socknen. Från Militär-inqvar-tering njutes tillsvidare befrielse. Under loppet af näst-nämnde år hade ingen person varit i fängsligt förvar.

Handlande och borgerskap finnas 29, nemligen 4 handlande, 2 hökare och 23 borgare, af hvilka 5 hafva öppna salubodar.

Borgerskapet är indeladt i trenne klasser; och erlägges i årlig närings-afgift. 28 Rub. 57^- kop. af dem i första klassen, 21 Rub. 42£ kop. i 2:a klassen, och 14 Rub. 28-f kop. i 3:e klassen.

Medium af saltpriset år 1841, var 3 Rub. 55 kop.

Handtverkare finnas 37 stycken, som sysselsätta 51 gesäller och lärlingar. För öfrigt 9 timmermän, 2 fiskare och 22 arbetskarlar.

Af näringsställen finnas blott ett s. k. spisqvarter.

Stadens inkomster beslå i tomtören, plantage-afgift, mulbetes-penningar, näringsafgift, marknadsstånds penningar, qvarntull (?) och brandvakts-afgift, som hafva uppgått till 578 Rubel 75 kopek Silfver.

Utgifter:

Ordinarie löner .... 330: —

Presterskapets d:o .... 42: 94. ^jo- 94

Till Kronan:

Bränvins-arrende.......118: 02.

Mantals-penningar...... 203: 76. 3$4S

•JacollStatl, Fin. Pietarsaari, belägen nnder 63° 41' 6" latitud, pä en i Bottniska viken utskjutande landtudde, uti Pedersöre Socken af Wasa Län.

o

Ar 1G52 den 19 Juni donerade Drottning Christina Pedersöre Socken till Riks-Marskalk Grefve Jacob de la Gardie, med rättighet att derstädes anlägga en stad, i anledning hvaraf dennes Enke-Grefvinna Ebba Brahe, är 1653 anlade staden å Pinnonäs Kungs Ladugård; hvarjemte derunder lades 6§ hemman i Pedersöre Kyrkoby. Stadens privilegier äro gifne den 21 Novemb. 1660 och 30 Januari 1GG3, samt ytterligare bekräftade ären 1673, 1675, 1G76, 1682 och 1689. Ar 1661 inköpte stadens Borgerskap nämnde Pinnonäs gård om 4 mantal och erhöll fastebref derå den 15:de Juli 1684. Aret derpå blefvo förenämnde 6j mantal till Kronan indragne; hvaremot räntan från Pinnoniis, staden efterskänktes.

Under kriget ar 1714 blef staden totalt nedbränd. Den 3 December 1765 tillades staden stapelrätt under G:la Carleby Tullkammare och den 15 Juli 1793 egen stapelfrihet. Den 2 och 3 Sept. 1835 nedbrann förnämsta delen af släden och den 7 Junii 1836 fastställdes i Nåder ny byggnadsplan.

De härunder afhyste ägorne bestå af omkring 200 tunnl. åker, 650 tunnl. äng, utom skog och utmark, som till vidden ej kunnat uppgifvas. Fisket är af mindre betydenhet.

Stadsplanen åtgör 95 tunnland, och är indelad i 232 tomter, deraf 2 äro bebyggde med sten och 181 med trädhus; af hvilka 28 st. voro år 1842 brandförsäkrade för 95,307 Rub. S:r.

Af publika byggnader finnas Kyrkan, uppförd är 1731, samt Badhus, Skolhus, Fängelse och Packhus, alla af träd.

Byggnads-Ordningen är gifven den 9 October 1838 och Brand-Ordningen den 4 December 1800 och den 14 Augusli 1829. För Brandvården finnes 4 brandvakter, 1 skorstensfejare och 4 slangsprutor med tillbehör.

Vid mantalsskrifningen 1843, utgjorde folkmängden 1536 personer.

Staden har Magistrat och Rådstufvu-Rätt, samt följande Embetsmän och betjente:

1 Borgmästare med lön .... S:r Rub. 350: —

5 Rådmän............25: —

1 Notarie och Kassör.................200: —

1 Fiskal............60: —

1 Stadsfogde...........30: —

2 Stadstjenare och tjäru-vräkare ..... 20: —•

4 Brandvakter, tillsammans.......72: —

1 Trumslagare ....15: —

Ilvarutom staden aflönar:

1 Stads-Läkare med.......... 260: —

2 Barnmorskor...........60: —

Summa 1092: —

Stadsförsanilingen bör till Pedersöre Pastorat och har dermed gemensamt Presterskap, men allönar enskildt Orgelnist och Klockare med ungefär 100 Rub. S:r.

Af Läroverk finnes en lägre Elementarskola och en s. k. Söndagsskola. För öfrigt finnes Tullkammare,

Postkontor och Apothek.

Staden underhåller 1 verst allmän landsväg samt lj verst väg till hamnen, hvarföre kostnaden uppgått till 45 Rul). S:r. Gästgifveri och skjutshållningen kostade 87 Rub. 60 kop. och underhållet för 25 fattighjon, 106 Rub. Från Militär-inqvartering njutes i 10 år befrielse, jemlikt K. llescriptet af den 7 Juni 1830.

Handelshus finnas 15 samt 8 öppna salubodar. Enligt Tull-specialerna för 1843, utgjorde:

I m |) o r t e 11:

Spirituösa i värde .... 1,9(10: —

Kaffe 570 Lisp.............1,800: —

Socker och Sirap 1100 Lp:d 2,900: —

Salt 7900 tunnor..........13,900: —

Spanmål, gryner m. ni. . 3,550: —

Jern och smiden..........1,750: —

Färgämnen................1,320: —

Frukter och krydder . . . 1,900: —

Viner 860 k:r.............600: —

Tågvirke..................2,100: —

Tobak......................1,600: —

Bomullsgarn 400 l -p:d . . 2,500: —

D:o tyger..............1,400: —

Diverse....................7,988: —

Sana S:r Kub. 45,208: —

Tulluppbörden for importen besteg sig till 5448 Rub. och för exporten till 3532 Rubel.

1'åbudna saltiniporten är 2500 tunnor och ständiga nederlaget 500 tunnor. Medelpriset derå var 2 Rub. 30 kop. per tunna.

Ar 1842 funnos 25 fartyg tillsammans om 4322 lästers drägtighet, 29 Skeppare och 345 Sjömän. Sjömanshusets kassa-behållning utgjorde 2372 Rub. S:r. Staden har god hamn och skeppsvarf.

Inga fabriker äro numera i gång; men deremot finnas 28 handtverkare med 30 gesäller och lärlingar.

Ett värshus och 3 ringare närinsställen äro privilegierade.

År 1842 underhöllos 45 hästar och 222 kor.

Stadens inkomster:

Källarfrihet........S:r Rub. 20: 90.

Tomtören............. 84: 95.

Ägo-skatt.............20S: 44.

D:o arrende............120: 04.

Mulbets-penningar.......... 23: 84.

Rurskaps afgift...........24: —

Händels genant...........49:

To Jag........... . . . 472: 28.

Transport 1070: 11.

Exporten: Tjära 22,300 T:r . . 44,600: —

Beck 30 T:r..... 100: —

Potaska 800 Lp:d . . 640: — Bräder 2300 tolfter) Bjelkar 200 .st. . . (. 4,800: — Diverse ämnen . . J Diverse varor .... 2,120; —

Sana S:r Kb. 52,260:--Jacobstad.

51

Transport 1(170: 14.

Jlamn-afgift............117: 20.

Marknadsstånds-afgift..................44: 50.

Våg-afgift.............23: 83.

Närings- eller Krögare-afgiff.......108: 71.

Varfs afgift for nybyggde skepp.....70: 97.

Afgift för fremmande sjömän ....34: 40.

Brandvakt s-afgift....................42: 47.

Orgelnist lön............133: 12.

lnflutne för försiild tionde-spanmäl.....18: 42.

Uttaxerade, efter förmögenhet............1049: 40.

Summa 2728: 22.

Utgifter:

Löner..............1319: 70.

Diverse utbetalningar......... 1443: 58.

Summa 2763: 28.

Krono uppbörden:

Mantals-penningar....................322: 50.

Brännvins-arrende..........171: —

Tionde spanmål...........51: 20.

Båtsmans vacans....................52: 80.

Slottshjelp ....33: 42.

Medicinal-fond......................5: 17.

Summa 030: 15.

Hvartill kommer: Justitie statens procent, Sakören etc., tillsammans 74 llub. 38 kop. S:r.

1 denna stad hafva följande varit Borgmästare, neml.: Jacob Josephson, Magnus Friis, Petter Larson Alm, Nils

Wendelius, Elias Hamnius, år 1719, Samuel Brinck, Carl Borgenus, Johan StrandeJl, Nath. Häggström 1750—1785, L. 1'. Häggström 1785—1817, C. J. Häggström 1818 — 1829, Carl Chydenius 1830—1830, Gabr. Tengström 1837.52

•Vyväskyla stad, anlagd under loppet af ar 1838, i grund af Kejserl. Manifestet af den -J| Mars 1837, under 62°, 14', 8" nordh bredd, i Jyväskylä Kapell af Lauc-kas Socken och Wasa Län, vid stranden af Jyväsjärvi sjö, hvilken har farbar comniunication med Päijäne. Staden njuter enl. fundationsbrefvet af nämnde datum, uppstads-rätt, fullkomlig näringsfrihet, ständig befrielse för knekte-håll, rotevacans och grundräntan från dertill donerade hemman, tjuguårig frihet från Militar-inqvartering och tio års frihet från reelle och personelle utskylder räknadt ifrån 1837 års början. Staden afhyste ägor, motsvarande -J-J-j? inantal, uppgå till något öfver 1000 lunnland; hvartill lyder ett obetydligt fiskvatten. Stadsplanen håller i vidd 98 tunnland och är indelad 143 tomter; deraf 26 äro bebyggde med trädhus, af hvilka 3 voro år 1842 brandförsäkrade för 5370 Rub. S:r. Härutom finnas ett fånghus och marknadsbodor af staden uppförda. Byggnads-Ordningen är gifven den 9 October 183S. För brandvärden finnes en Urandstods-Comité organiserad samt 4 brandvakter och en skorstensfejare antagne; hvarjemte 2:ne slangsprutor med dertill hörande redskap blifvit anskaffade.

Stadens styrelse är uppdragen ät en Ordnings-Rätt, bestående af en ordningsnian och 4 bisittare, hvilken äger upptaga sådane politie- och oeconomie-mål som till Magi-straternes afgörande höra, äfvensom brottmål rörande fylleri, oloflig brännvins försäljning och öfver!rädelser af stadens polis-ordning; hvaremot egentliga rät tegångs ärender och öfrige brottmål afdömas af Lauckas Sockens Härads-Rätt. Ordningsmannen iir antagen af Guvernören, och njuter af staten i årligt arfvode 142 Rub. 85 ^ kop. S:r; hvaremot staden aflönar:

1 Stadsfiskal och fogde med . . » . . . . 67: —

1 Stadsbetjent och väktare.......21: 425.

4 Brandvakter, tillsammans.......40: —

Sumiitfi 128: 425..h väskyfix. 53

Folkmängden uppgick 1S41 (ill 328 personer.

Själavården besörjes af Kapellanen i Jyväskylä kapell, som derföre af hvarje hjonelag samt ogifte ståndspersoner, och borgare uppbär tillsammans årligen 85^ kop. S:r.

I staden finnes ett Postkontor, en Prnvincial-Läkare och ett Apothek, med dertill anslagne 2 tunnland jord för cultiveringen af midicinal växter. Nyligen skall härstädes jemväl en Sparbank vara inrättad.

Fattigvården handhafves af stadens styrelse i samråd med församlingens Presterskap; och bildas en fattig-kassa af frivilliga bidrag och collect-medel för hvar tionde söndag från kapellets kyrka. Ar 1841 underhölls intet fattighjon.

Staden underhåller 4^ vers landsväg, derföre kostnaden sagde år utgjorde 10 Rub. 74 kop. S:r.

Güstgifveriet hålles af en borgare mot rättighet att afgiftsfritt begagna tvenne liagor, men hållskjutsningen bestrides af allmogen i socknen.

Tvenne personer voro 1841 i fängsligt förvar tagne, hvilkas underhåll kostat 1 Rub. 80 kop. S:r.

I staden finnes 11 handlande; och 4 hökare, hvilka hemta sina varor förnämligast från Lovisa 102,? verst landsväg till Anianpeldo i södra ändan af Päijäne och derifrån 162^ verst sjöledes till stadens brygga. Men vinter-tidan hemtas en del varor från G:le Carleby på 225 och från S:t Petersburg på 481 { versts afstånd. Salt, jern, colonial- och fabriks-varor utgöra importen, och gensänd-ningarne bestå af fogel, smör, hudar saml. något väfnader och obetydligt spannmål. Någon utförsel af skogsproducter kan ej etableras innan landt-transporten från Anianpeldo till hafskusten blefve" underlättad. Sjöfarten till nämnde ort bestrides medelst 2:ne galeaser om 31 lästers drägtighet. Sex öppna salubodar finnas och de handlandes rörelse kapital uppgifves till ungefär 20,000 Rub. S:r.

Fri marknad hålles i Januari månad.

Fyratiofyra handtverkare med 28 gesäller och lärlingar, samt 19 timmermän och iybetskarlar finnas antagne och i staden bosatte.54

Jyvyskvlà.

Tjugutre hästar, 35 kor och 28 får underhöllos 1841, Samma är utgjorde stadens inkomster:

Tomtören...........61: 19.J.

Tomt-lösen........... 135: 88JU

Arrende-medel..........198: 24.

Marknadsstånds-penningar.......95: 144.

]iura-afgift...........37: 14".

Intresse å utlånte medel........ 33: 684.

Uttaxerad lirandvakts afgift......40: —

Summa 601: 29J.

Utgifter:

Tionde.............—90,

Ordinarie löner och arfvoden ...... 104: 28}.

D:o till Presterskap och Kyrkobetjente . 17: 14{.

Fångvård.........................1: 80.

Väg-iinderbället..........16: 74.

Allmänna byggnader.................84: 88{.

Diverse omkostnader ..,..,.. 85: 90JU

Summa 311: 654.Hajana Fin. Majaili, belägen i Paldamo Socken af Uleåborgs Län, under 04", 13' 30", nordlig bredd, pä södra stranden af ett från Sotkaino Socken till Ijjcå träsk ledande strömdrag, emellan Koivukoski och Anima stora vattenfall, 17 mil från Uleåborgs stad.

Staden anlades och försågs med privilegier år 1051, genom lliks-Drottsen Grefve Fehr Brahes försorg; hvilken kort förut hade fått Paldamo, Sotkaino, Pielis, Kuopio, Idensalmi och Salo Socknar, under namn af Kajana Län, sig såsom Friherrskap förlänte» Af slottet Kajaneborg som uppfördes ären 1607—1066, på en liten holme i strömmen här invid, finnas blott ruiner qvar. Ären 1712 och 1715 har detta slott utstått belägringar, samt intogs 1716, af Ryska Generalen Tschessin. Intill dess ofvanberörde förläning, genom Konung Cail den XI reduction till Kronan indrogs, hafva härstädes residerat, såsom Läns Herrens Hauptinän eller Intendenter: Zacharias Pahlbom, Jacob Tysk, Majoren Samuel Lång och Capitainen Erik Pilder-son. Commendanter på slottet hafva varit: Majoren Forssman, d:o Chritopher Bilow, d:o llenrik Gråa, Lieutenanten Nils Skruf, Majoren Nils Silfverbagge, Ryttmästaren Johan Zatler, Öfverste-Lieutenanten Johan Meurman, Majoren Henrik Fieandt, Majoren Henrik Schultz, Capitainen Didrik Trolén, Capitainen C. F. von Köhler, Capitainen N. Roniatoffski och Capitain Fr. Brummer, intill år 1788, då Commendants embetet upphöi de. Borgmästare i staden : fr. år 1651, J. Curnovius, N. Petrelius, C. Gisselkors, J. Hälst, J. Tammelander, J. Tammelander J:r, M. Castrén, C. Castrén, C. G. Elander och ti. A. Wecknian.

Vid ofvannämnde belägring år 1716, förmäles stadens archiv med fundations- och privilegii-dokumentcrne, håhå förskingrats; så att närmare kännedom om dessas lydelse saknas. Numera finnas i behåll allenast: K. Hesol. af den 20 April 1681, 14 Mars 1683, 1(J Juli 101)8, 1 Septemberr.G

Kajana.

1727, 5 Mars 1736, 23 Mars 1741, G December 1748, 10 Mars 1802. Af hvilka den första förliiner staden \ nian-tals skattehemman, den andra befriar henne från jordeboks ränta for derunder donerade ladugårds ägorne, den tredje bestämmer Magistratens aflöning och stadfäster förut meddelte privilegier, den fjerde handlar om underhållet af slottet, den femte frikallar från spinnhus afgiftens erläggande, den sjette förunnar staden en viss brännvins tillverknings rättighet, och den sjunde tillåter handel med Ryska undersåtare. Genom Kejs. Resol, af den 8 Juli 1819, har staden iinfätt ständig eftergift för Krono tionden, jemte förläning af Kronans andel i sakören, samt 75 Rub. S:r, i årlig tull- och källarfrihet.

Staden uppgifves tillhöra 100 tunnland åker och 150 tunnland äng, och hela dess ägovidd skall uppgå ungefärligen till 30,000 tunnland. Men fisket är obetydligt.

Stadsplanen som innefattar 30 tunnland, är indelad i 80 tomter; deraf 63 äro med ringa trädhus bebyggde. Af publika byggnader märkas : Kyrkan uppftird 1734, ett Rådhus, ett Skolhus och ett Krono-fängelse, alla af träd. Byggnads-Ordningen är dat. den 25 Oct.ob. 1S23 och Brand-Ordningen den 9 December samtna år. För brandvården underhållas 2:ne sprutor, 2 brandvakter och en skorstens-fejare.

Folkmängden utgör 420 personer.

Staden har Magistrat samt följande embetsmän och betjente:

1 Borgmästare med lön i contant.....126: —

Samt circa 30 tunnor tionde spannmål.

4 Rådmän, tillsammans......... 60: 44.

1 Krono- och Stads-Kassör.......48: —

1 Stads-Fiskal............36: —

1 Stadsbetjent............6: —

Summa 276: 44.

Intill 17S6 skall släden utgjort ett särskildt pastorat, men vid nämnde tid lades denne tillhopa med 80 närbelägne hemman, såsom Sacellani under Paldamo Socken. Ivapella-nen som tillika gör Fånghus-1'redikants tjenst, har haftKa jan a.

57

dubbla tjensteårs beräkning och 12 Rubel samt 3 tunnor spannmål af Kronan, utom boställe och inkomsterne från for-samlingen; intill år 1812 förestod KapelJanen Predagogsfjensten härstädes, men sednare har särskild lärare varit antagen.

För helsovården finnas en Provincial-Läkare, ett Apo-thelc och en helsobrunn. De fattiga underhållas af stads-boerne rotevis, och fanns år 1841 allenast ett fattighjon. Andelen i allmänna vägar utgör 3 verst, och är fördelad på gårdsägarene i afseende å underhållet. Gästgifvcriet håller en af stadens borgare och ersattes derföre genom begagnandet af ett ängsland; inen skjufsningen bestrida gårdsägarene i tour hvar sin vecka ined 2 hästar, bvarutom gäslgifvaren håller en häst för delta behof. Härjemte har förekommit sommartiden, transporleringen af allmogens båtar och laster, förbi Åmrnä vattenfall; hvilket, utgjort en betydlig inkomstkälla för staden, den der dock snarligen kommer att upphöra, enär det slussverk som för närvarande är i nämnde fors under arbete, öppnas till begagnande.

Fem handlande och en handels-borgare finnas, deraf tvenne hafva öppna salubodar. Den ständiga handeln iir obetydlig, emedan ortens allmoge forsla utför Ii lea elf sina varor till Uleåborg. Men deremot hållas här i Februari och December månader betydliga marknader.

Medelpriset på salt var år 1841, 3 Rub. 21 kop.

Sexton handtverkare med 7 lärlingar och 30 arbetskarlar finnas i staden antagne. Oeh underhållas 54 hästar, 104 kor samt 142 får.

Stadens inkomster för nämnde år utgjorde:

Källarfrihets medel..........75: —

Sakören.............43: 32.

Afgäld från Donations hemmanet.....4: —

Tomtören............17: 90.

Marknadsstånds penningar........251: 71.

Arrende-medel............ 226: —

Akerskatt.................8: 21.

Höslags och utsädes penningar...... 9: 8.

Mulbets d:o ....18: 74.

Brandvakts d:o . . . . . . 43: 35.

Summa 697: 31.

858 Kajana.

Utgifter:

Diverse inunicipal omkostnader . . ; ; ; . 407: 47.

Till Kronan: Brännvins-arrende . . 45: 85.

Mantals-penningar . . 93: 60. Slottshjelp .... 12: 20.

Medicinal-fond , . 1: 35. _59

HilsIitf, Stapelstad, är belägen ander C'2° 23' polböjd på en holme, i Närpes Socken af Wasa Län, förenad med fasta landet medelsten 180 alnar lång bro af sten; har ett skönt läge och förträfflig hamn. Privilegierne äro gifna den 30 Juli 1785, och llerrmans hemman om i| inantal, till staden doneradt, ined derunder lydande56{ tunnland åker, 70 tunnland äng och ungefärligen 400 tunnland utmark, jemte ett ypperligt strömmings fiske. Stadsplanen upptager 214 tunnland och är indelad i 552 tomter, derå för tiden finnas 145 gårdar uppförde af träd; af hvilka 6 st. år 1842 voro brandförsäkrade för 0414 llub. S:r.

Af publika byggnader finnes allenast ett större trädhus, soin begagnas till Kyrka, Skolrum och ltådstufva, hvarutom Tullhus, Packhus och fängelse äro jemväl af träd uppförde. Byggnads-Ordningen är gifven den 9 October 1838 och Brand-Ordningen den 4 December 1800. För brandvården finnas 2 slangsprutor med tillbehör, 4 brandvakter och 1 skorstensfejare.

Folkmängden var vid 1842 års inanfalsskrifning 710 personer.

Staden styrdes intill år 1817 af Ordnings-Rätt, men har för närvarande Magistrat och Rådstufvu-Rätt, Tullkammare, Postkontor och Lägre Elementarskola; hvarjemte ett Apothek finnes.

Stadens Embetsmän och Betjente äro:

1 Borgmästare, med lün .... S:r Rub. 160: —

5 Rådmän, tillsainmans.........40: —

1 Notarie............80: —

1 Krono- och Stads-Kassör.......40: —

1 Fiskal.............20: —

1 Stadsfogde...........12: —

2 Stadsljenare...........41: 14.

Sunuuu 393: 14,.60

Kaskü.

Stadsförsamlingen utgör särskidt Kyrkogüll, med egen Predikant, lydande under Närpes Pastorat. Predikantens och Kyrkobeljeningens aflöning uppgår till omkring 200 llub. Silfver.

Åc 1841 underhöllos 2:ne fattighjon, hvarjemte något understöd för andra hjelpbehöfvande utgifvits, med inalles 27 Kab. 50 kop. S:r. Militär-inr|vartering hade icke iigt rum; vården af 0 i fangsligt förvar tagne personer kostade 8 Rub. och underhållet af stadens andel i allmän landsväg 4 verst jemväl 8 Rub. samt gäslgifveri och skjutshållningen 10 Rub. 28 kopek.

Köpmanshus finnas 8, samt victualiehandlande eller s. k, handelsborgare 3, som hafva 6 öppna salubodar.

Enligt Tull-specialerna för år 1843, utgjorde:

I ni porten:

Salt 1100 t:r.............2000: —

Sockor 70 Lp:d..........210: —

KalTo 32 I,p:d...........115: —

Frukter ocli kryddor . . 100: —

Spirituösa 500 k:r. . . . 570: —

Färgämnen................40: —

Bomullsgarn 28 Lp:d . . 180: —

Tyger.....................300: —

Jcrnsniiden................160: —

Kork 1400 Lp:d.....1100: —

Diverse....................065: —

S:ma Sir llub. 5440: —

Exporten: Skogsprodukter: Bräder 1580 tolfter in.in. 3800: — Potaska 300 Lp:d . . . 250: —

Bjelkar 5200 st..... 1500: —

Tjära 1300 t:r..... 2900: —

Smör 1000 Lp:d..... 2000: —

Skälspcck ocli Uan3250Lp:d4200: — Kött och fiskvaror .... 350: — Diverse..........2212; —

Siinàt S:r Rub717,^12: —

Tulluppbörden för importerade varor beslcg sig till 1109 Rub. och för exporten till 847 Rub. S:r.

Sjöfarten bedrifves med S farfyg af 839 lästers drägt, af 4 Skeppare och 45 Sjömän.

Trenne frimarknader hällas, nemligen : i Januari, Juni och Oclober.

Handtverk sniäsl arc voro 30, med 2 arbetare; på fiskeri näringen hade 37 fiskare burskap, hvarjemte 49 timmermän och arbetskarlar funnos antagne, äfvensom 2:ne spis-hällare öller närigsställun.Ka sko.

ül

1 staden underliöllos 11 hästar och 116 kor. Stadens inkomster:

Tomtören............112: 4.

Arrende-medel.......... 130: 93.

Mill bets d:o........... 21: 20.

Ägo-skal t............127: 21.

Väg-afgift............ 27: 45.

Qvarn- och magasins-afgift.......2: 90.

Burskaps- och försvars-afgift....... 62: 02.

Tolag m. ....155: 70.

Extra taxeringen för aret .... 201: 83.

Summa 841: 94.

Stadens utgifter.:

Löner och arfvoden......... 497: 94.

Diverse municipal utgifter....... 102: 00^.

Summa 059: 70.

Till Kronan:

Mantals-penningar...................150: 60.

Bränvins-arrende...........72: 131.

Slottshjelp............18: 27."

Medicinal-fond..........2: 07J.

Sakören och vitesböter...............54: 30.

Summa 303: 98{.62

Willmanstrand,

Kexholm Finsk. T&äkisnlmi. belägen under 61°, 2' Lat. och 48°, 1' Long., pä en holme som bildas af Wuoxenflodens utlopp i Ladoga. Anläggningstiden är okänd; dock gifva traditionerne anledning till den förmodan, att Finnarne hade, förän Svenskarne fingo fast fot i Karelen, härstädes uppfört ett fäste, hvilket de sistnämnde omkring är 1203 intogo, samt troligen ombyggde; hvarefter detsamma intogs af Ryssarne 1295, och af Svenskarna 1580; återlemnades till de förra 1597; eröfrades af Svenskarne ytterligare 1611 och af Ryssarne 1710; ifrån hvilken tid platsen varit fri från krigets förödelser. Ar 1617 skall staden erhållit bekräftelse på dess äldre privilegier, hvilka jemväl skola innefattat stapelrätt; men den 4 Oct. 1816, förklarades den böra åtnjuta uppstads privilegier.

Vidden af härunder lydande ägor uppgifves till ungefärligen 2000 tunnland, deraf omkring 200 tunnland åker och 100 tunnland äng; hvarjemte ett obetydligt fiske idkas i Wuoxen. Stadsplanen upptager 135 tunnland, och är indelad uti 205 tomter, bebyggde med 1 sten- och 167 träd-hus eller gärdar; hvaraf är 1842, sexton st. voro brand-försäkrade tillsammans för 27,768 Rub. S:r.

Af publika byggnader märkes, utom Fästningen och ett derstädes uppfördt krono spannmåls-magasin af sten, en Luthersk och en Grekisk kyrka, den förre af träd och den sednare af sten, Rådhus, Vakt- och 1'oiishus, samt 2:ne hus för Skolverkets behof.

Byggnads- och Brand-Ordningar skola saknas. För brandvården underhållas 3:ne slangsprutor med tillbehör; hvarjemte en brandmästare, 2 skorstensfejare och 4 brandvakter finnas antagne.

I staden finnes en lägre Elementarskola, ett Postkontor, en Provincial-Läkare och ett Apothek.

Folkmängden utgör 1059 personer.Kexholm.

f>3

Magistraten samt stadens öfriga embetsmän och betjente utgöras af:

1 Borgmästare med lön af.............394: 28*.

1 Jusfitic Rådman..........171: 42?.

3 Politie d:o...................257: 15?.

1 Stads Notarie...................128: 57{.

1 Arcbivarie och Translator......57: 14 ^.

1 Fiskal............ 64: 28J.

1 Kassör.........................128: 57}.

1 Fogde............85: 71^.

2 Stadsbetjente...........51: 46?.

1 Barnmorska..............57: 14?.

1 Fångknekt..........21: 43.

1 Brandinästare.......... 20: —

2 Skorstensfejare.......... 42: 85

4 Brandvakter........... 85: 72.

1 Politie-karl...........21: 43.

Summa 15S7: 20^.

Såvidt numera kunnat utredas, hafva härstädes funnits följande Styresmän och Borgmästare, nemligen: år 1690 Carl Fræse, 1707 Mårten Falck, 1784 Anders Uhrenius, Nicolai Andrejeff, Johan Limat, 1790 Anders Wirenius, Johan Palander, 1795 Johan Fransen, 1801 Christopher Tavast, Johan Crenqvist, 1811 Fredric Drejer, 1821 C. J. Avelin, och 1822 Simon Meron.

Själavården i stadens Lutherska församling besörgcs af en Kyrkoherde som är gemensam för Kexholms landsförsamling. Dennes samt Kyrkobeljeningens från stadsförsamlingen utgående aflöning, uppgifves till ungefär 20 tunnor råg och 38 Rub. contant. Grekiska församlingen vårdas af särskild Pastor som lönas af staten ined 1900 Rub. B.co Ass.

Af 14 handlande och 13 hökare hafva 12 öppna salubodar; för öfrigt finnas 10 inskrifne handlande som vistas i Ryssland.

Sjöfarten på S:t Petersburg bestrides med ett däckadt mindre fartyg.G4

Kexholm.

Frhiinrknarler hållas i Februari och Septemb. månader. Inom staden finnes ingen fabrik, men under dess Hall-rätt hör en porcelains- och fajance-fahrik i Iläisälä, mil frän staden. I öfrigt äro 21 st. handtverkare med 28 lärlingar, samt 65 arbetskarlar antagne.

Af näringsställen förekomma ett värdshus som tillika är gästgifveri, samt 2:ne krogar.

År 1841 underhullos 48 hästar, 139 kor och 50 får. Stadens vägandel utgör omkring 3 verst, och är fördelad på gårdsägarene. Hållskjutsningen utgöres af socknens allmoge. Inkvarterings kostnaderne för 1841 uppgingo till 582 llub. 73] kop. S:r. Fångvården till 39 Rub. 4 kop., ocb underhållet af 24 fattighjon till 335 Rub. 88 kop. S:r.

Stadens inkomsterne voro nämnde år:

Tull- och källarfrihet......... 34: 28,].

Ilamn-penningar.......... 7: 14],

Tomtören............ 132: 98].

Tomt-lösen............ 1: 50.

Brännvins förpaktningen........ 1371: 43.

Alcer- och ängs-arrende........ 526: 20J.

För Pcrno hemman d:o........ 28: 57].

Fiskeri arrende........... 2: 851.

Bagare-afgift...........14: 28J,

Friskilling............ --42.

Bura-afgift...............17: 60.

Intresse å utlånte kapital....... 236: 47{.

Genom försäljning al en staden tillhörig gärd,

influten............22S: 57].

Uttaxerade............138: 15i{.

Summa 2740: 48^.

Utgifter:

Ordinarie löner........... 1661: 43'.

Extra d:o...........20: —

Fångvården............39: 4.

Brandredskapens underhåll....... 6: 76J.

Transport 1727: 24.Kexholm. 65

Transport 1727: 24.

Posfporlo och expencer........111: 59J.

Allmänna kyggnader......... 1276: 9j.

För Skolverkets underhall....... 142: 85

Diverse municipal utgifter....... 137: 85|.

Summa 3395: 64{.

Hvartill kommer Militär-inqvarteringen . . . 582: 73. Till Kronan:

Poduschnie afgiften.................479: 5.

Brännvins-arrende....................158: 97.

Sununa 638: 2.

É'll!0()i0 stad belägen under 02°, 53', 43" nordlig bredd, pä en i Kallavesi sjö frän sydvest inskjutande udde i Kuopio Fögderi och Socken; har öppen ocli behörigen uppreinmad segelled till Warkaus kanal ocli slussverk', i längd 7 mil och derifrån vidare ännu oremmad balled genom Sai-mens vatten, till städerne Nyslolt och Willmanstrand, utgörande hela afståndet till förstnämnde siad 14 mil ocli till Willmanstrand 2G mil. Staden är anlagd år 1775 på Kol-jola hemmans 11131 k, hvartill genom donationsbref af cien 17 Februari 1803, ägor från Julkula Kapellans-bol, äfvensom öfverloppsjorden under Ilat/.ala Boställe och Jynkkii Nybygge lades; så att staden disponerar inalles för 1 mantal 23 tunnland åker, 41 tunnland äng och 2255 tunnland utmark, deri inberäknade 27 st. holmar, samt deromkring varande fiskvatten. Privilegierna, gifnc den 4 Mars 1782, stadga förnämligast, att den donerade jorden borde begagnas till byggnads utrymme, plantager, mulbete och vedfång, samt att stadens invånare vore fritt och öppet lemnadt att drifva hvad slags fabriker, liandel eller handtverk dem godt synes, utan att vara bundne vid särskildta handels reglementen och skråordningar. Likväl förmäles att sedan staden fått vidkännas alla de besvär som städer i allmänhet åligga, handtverks-embeten blifvit med Högvederbörligt tillstånd inrättade, och att vid handtverkares antagande skråordningen blifvit tillämpad.

Gouverneuren öfver Kuopio Län har sitt residence härstädes, hvarjemte ett K. Bankens Vexel-kontor, ett Postkontor, ett Gymnasium, en högre Elementarskola och en Söndagsskola finnas. Ooh liar ailidne Rådmannen Samuel Henric Snellman år 1811 testamenterat af dess qvar-låtenskap 1700 ilubel, till att förräntas och användas till aflöning för Läraren vid en lillärnad skola för fattiga barn i staden. För öfrigt finnes ett Boktryckeri och Bokhandel, samt Lånebibliothek.Kuopio.

Stadsplanen uppgår i vidd; till 100 tunnland, i,r indelad i 150 tomter deraf 40 st. ännu skola vara obcoygda. För närvarande linnes 241 privata lius af träd, taxerade till ett värde af 90,000 ltub. S:r; af hvilka ar 1812 58 voro i Finska Brandstods-Bolagct försäkrade tillsammans för 57,257 llub. S:r. Af allmänna byggnader märkas: Kyrkan, stor och vacker, uppförd af sten, ären 1805—1815, samt försedd med Orgelverk och en berömd Altartafla, mälad af Godenhjelm och förärad af församlingens Pastor Inginan; Skolhuset eller numera Gymnasiihuset, Länehäktet och Ränteriet, alla af sten; Lazaretlet, Militär-bageriet, 2:ne Krono upplags-mngasiner och stadens Radhus af träd uppförde. Torg och gator äro icke stenlagda, och någon eclairering af dem, är jemväl ej påbuden. Ar 1817 nedbrann en del af staden.

Byggnads-Ordningen är gifven den 25 October 1823 och Brand-Ordningen den 2 October 1807. Brandredskapen bestå af en större och en mindre slangspruta med 4 brandsegel samt öfrige tillbehör, hvaribland ann och knä klor för 12 man. För öfrigt linnes 2 skorstensfejare och 8 brandvakter.

Folkmängden utgör 2101 personer.

Först efter anläggandet lydde staden, i polilie- och cconomie-ärender, under Landshöfdingen och ortens Krono-beljente samt i juslitie mål under närmaste ilärads-Räll. Genom K. Br. af den 4 Mars 1781 tillsattes en ordnings-rätt, och har Ordningsmans tjensten varit bestridd al' .i o ii ar. Bæk, intill den 25 Nov. 1803, Anders Grönlund, .astitia-rie, till år 1805, Ernst Gustaf Forstén, Collegi-Assessor, Johan Snellman, slutligen v. Landshöfding i Nylands Län, Reinhold Fabritius, Isaac Sjöberg, Post-Inspector och Fredric Krook, Landlrantuiästare, intill 1818.

Genom K. Br. af den 30 Mars 1810, förordnades i Nåder, att. Radstufvu-Hätt skulle inrättas och träda i verksamhet från och med år 1818; hvarefter Borgmästare tjensten varit bestridd af: Johan Fredric Kundberg, Assessor, till den 4 Jan. 1831, samt Gustaf Lindberg.08 Willmanstrand,

Magistraten samt stadens Embetsmän och betjente bestä af:

1 Borgmästare med lön .... S:r Rub. 343: 20.

och expence medel.........80: —

4 Rådmän, tillsammans........115: 20.

1 Stads Notarie...........114: 40.

1 Stads-Kassör...........80: —

1 Stads-Läkare...........114: 40.

1 Stads-Fiskal, utan lön ....— —

1 Stadsfogde ....57: 20.

2 Starktjenare, tillsammans.............80: 40.

8 Brandvakter......................137: 00.

1 Klockställare......................28: 80.

1 Spruthus eldare....................8: 80.

1 Trumslagare......................7: 20.

1 Politie-karl............13: 20.

1 Profoss.............4: 40.

Summa 1190: 80.

I kyrkligt afseende iir staden förenad med Kuopio Sockens landsförsamling, med gemensam kyrka och Pastor, Gudstjenst hålles hvarje Söndag på finska och svenska språken. Presterskapets och Kyrkobefjeningens aflöning från staden utgår dels efter bestämda taxeringsgrunder och dels frivilligt och uppgifves utgöra: Till Pastor, Påskören, årliga beloppet ungefärl. 30: — Till Stads-Kapellanen hushyra från Stads-kassan 43; 20, Samt aflöning och Påskören af invånarene i staden 340: — Slotts- och La/.arets-Predikanterne afUinas af Kronan, den förra med 24 Rub, 30 kop. och den sednare ined 20 Rub. (JO kop. S:r. Orgclnisten erhåller, förutom 30 tunnor spannmål från landsförsamlingen, contant frän staden omkring ....til: —•

Klockaren....................95: —

Kyrkoväktaren omkring........-18: —

Summa 070: 20,Krono.

69

Tjuguåtta personer af stadens innevånare hörande till Grekiska trosbekännelsen, betjenas af Presten från Taipale Grekiska församling i Liebelitz Socken.

För helsovården finnes Lline-La/.arettet jemte dermed förenade Cur- och Dårhus samt ett Apothek och en helsobrunn. Provincial-Läkaren äfvensom Lazaretts- och Slotts-Läkaren äro i staden stationerade och åtnjnta särskildt arfvode för det Läkare biträde de lemna staden.

Fattigvården ombesörges af ett Kyrkoråd, bestående af Pastor, borgmästaren, Stads-Kapellanen, en Kådiuan och 2 borgare; bidragen utgå efter förmögenhets vilkoren och vårdas af en Kassör, mot åtnjutande arfvode 35 Hub. 82^' kop. S:r. Inberäknadt dermed uppgick fattigförsörjnings kostnaden för år 1811, till 583 Kub. 38|J, kop. hvarmed 80 fattiga underhöllos.

Stadens andel i allmänna landsvägen, utgörande en mil, underhålles af ent repieneurer, som derföre erhållit 117 Kub. 50 kop. Gästgifveri-hållningen är äfven af entrepre-nenr öfvertagen, som derföre åtnjuter 55 Kub. S:r årligen. Skjutsningen bestrides af antagne förmän.

Kostnaden för iVlilitär-inqvarteringen, uppgick år 1811, till 348 Kub. 48jj kop. S:r; och kostnaden för 15 i fängs-ligt förvar hållne personer till 47 Kub. 12 kop. S:r.

Post förvaltningen bestrides af en Pust.-lnspector och Kontorsskrifvare.

I staden finnes 14 handlande, deraf 2 s. k. Iiökare; hvarulom 5 i S:t Petersburg bosatte personer vuunit burskap;

13 ban<llande hålla öppna salubodar.

Medium af saltpriset tör år 1841, utgjorde 3 Kub. !)C kop. S:r per tunna.

Tvenne marknader hållas, den ena i Januari och den andra i October månad, af hvilka den förra, anses vara den betydligaste i Finland.

Fabriker eller manufactur-inrättning finnes icke; men 71 st. handtverkare, som sysselsätta 82 st. gesäller och lärlingar.

Ett värdshus eller s. k. spisqvarter finnes, men för öfrigt inga restaurationer eller krogar.70 Willmanstrand,

74 si. hästar och 130 st. ko-kreatur underhüllo* är 1841.

Samma är uppburos stadens intrader under följande titlar:

Marknadsstånds penningar . . . S:r Rub. 038: 04.

Arrende för plantager.........594: 41.

Mulbets penningar...................25: 20.

Stubbhyra för skogshygge..............50: 34.

Tomtören.........................49: 20.

Helsobrunns afgift..........14: 38.

llänta å utlånt capital.................6: —

Sakören.............62: 10.

Bura afgift............72: —

Rörelse och försvars afgift.............573: 70.

Väg-underhålls afgift.................193: 95.

Brandvakts- och portvaktare-afgift..........194: 09.

Läkare d:o.....131: 45.

Summa 2606: 6. Ilärutom uppbäres Inkvarterings afgiften, som

för året utgjordt.......... 350: —

Fattigvårds bidragen.........583: 38.

S:ma Summarum 3539: 44. Utgifterna för året hafva varit: Årslöner och arfvoden m. m. till tjenstemän och betjente . . . . 1452: 20. Underhållet af allmänna byggnader . 265: 54.

D:o af vägar ..... 183: — Fångvård ....;.... 47: 12. Diverse municipal utgifter .... 320: 67. 2268. 53.

Militär inkvarteringen......... 350: —

Fattigvård........... . . 5S3: 38.

Summa 3201: 91. Krono utlagorne, bestående af mantals-penningar, Slottshjelp, Medicinal-fond och Brännvins-arrende.........• • • 713: 37.71

Lovisa stad, lillfüicno Degerby kallad, belägen invid en hafsvik i Perno Socken af Nylands Län, under 00°, 27', 25" latitud. Anlades i grund af fundationsbref dat. den 20 Juni 1745, på Degerby Säteriets ägor och utgjorde, intill 1779, residence for Landshöfdingen öfver Kymmenegårds Län. Genom Kongl. Resol, af den 14 Augusti 1745, förunnades staden stapelrätt och frihet for inkvartering; genom K. Br. af den 21 Jan. 174S, bildades deraf ett särskildt Pastorat med en del Pyttis Socken samt Elimä Kapell såsom annex; genom K. Br. af den 23 Jan. samma år, tillades staden hemmanen N:o 1 i J^appom samt N:o 1 och 2 i Björnvik; genom K. Br. af den C

December än-näinnde år begäfvades staden med 20,000 Daler S. M. att af Magistraten förvaltas och begagna till understöd för Skeppsredare. Genom K. Resol, af den 9 Juni 1752 och 9 Sept. 175G är staden ytterligare tillagd särskildle hemman i Antby, Lappom, Björnvik och Keitala byar, hvarigenom derunder förnärvarande lyder 5| inantal med 223 Daler 17 ore S. M. jordeboks ränta. Medelst K. Besol. af den 25 Augusti 17G7, har till stadens understöd blifvit anslagne och bestämde: 300 Daler S. M. i källarfrihet, räntorne från derunder Iagde hemmanen, tolagen, våg-penningar, vinst af vedhandcln, mätare-penningar, last-, ballast-, bro- och hamn- samt tjärvräkare-penningar, tomt-ören, bodrunis-penningar, friskilling, bura- och mulbets-penningar, fiskeri afgift, utflyttnings afgift, intressentskaps afgift, samt åker- och hag-arrenden. Genom K. Br. af den S Mars 17G8 är stadens borgerskap berättigadt att vid val af Kyrkoherde och Kapellan, utom forslaget, kalla en fjerde prestman, och anmäla den till fullmakts erhållande som undfått flesta rösterna.

De härunder lydande ägorne uppgå i vidd till 3811 tunn). 13 kappland, deraf 219 tunnl. åker, 334 tunnl. äng och resten skog. Fisket är temmeligen lönande.72

Willmanstrand,

Stadsplanen utgör 1G0 tunnland i vidd ocli är indelad i 427 fointer, bebyggde med 325 trädhus eller gårdar, hvilkas taxeringsvärde uppgifves vara 115,000 Kub. S:r. Ar 1842 voro häraf G1 st. brandförsäkrade för 99,074 Rub. S:r.

Af publika byggnader märkas: en Kyrka, Rådhus, Skolhus, Våghus, Packhus, Nederlags-magasin, Spruthus, Fängelse och G st. Kasern-byggnader alla af träd, samt 4 kaserner af sten uppförde. Svartholms fästning är belägen en mil från staden och åtskilliga fäslnings-vallar omgifva stadens norra och nordöstra sida; hvilka dock numera icke underhållas och derföre efterhand förfalla.

I sednare tider hafva åtskilliga af stadens förnämsta gator och platser blifvit stenlaggde. Byggnads-Ordningen är gifven den 25 Octobcr 1823 och Brand-Ordningen den 31 Mars 1798. För brandvården finnas 3:ne större slangsprutor med nödigt redskap, samt en Kronan tillhörig spruta; hvarjemte S brandvakter och en skorstensfejare äro antagne.

1 staden finnes Rådstufvu och Kämners-Rätt; och af-lönas jemlik|; II. K. M:s Nådiga förordnande af den 4 Augusti 1841, följande Embetsmän och betjente:

1 Borgmästare........S:r Rub. 427: —

1 Just it he Rådman och Notarie......171: —

1 Dito och Magistrats-Sekreterare . . . . 171: —

1 Dito, tilli.ka Ordf. och Notarie i Kämners-

Rätten............154: —

2 Politie Rådman, à 63 Rub.......126: —

1 Krono-Kassör...........141: —

1 Stads d:o............156: —

1 Sfadsfiskal............50: —

1 Translator för Ryska språket......67: —

1 Stadsfodge............44: —

5 Stadsbetjente........... 200: —

1 Våg-skrifvare...........29: —

8 Brandvakter...........188: —

1 Klockslällare........... 5: —

Hvartill kommit en Bradvakts-Corporal . . . 20: —

Summa 1952: —Lovisa.

73

Borgmästare hafva varit: Jacob Forsell (adlad af Forselles) utnämnd 5 Maj 1747, Alexander Kepplerus 1705, Adam Flodman 1777, Jonas Carlstedt 1790, Magnus Flodberg 1X10, Fredric Morberg utn. 13 Febr 1837.

Ar 1841, utgjorde folkmängden i staden 2523 personer. Samt på Svartholms fästning och stadens underlydande hemman....... 209 d:o.

Summa 2732 pers.

Såsom ofvan är anmärkt, hör stadens Lutherska trosbekännare till Lovisa Pastorat. Enligt ingången förening utgå Presterskapets aflöning från staden, sålunda:

Pastor conlant........... 157: 142.

Kapellanen......... . . .171: 42!5.

Orgelnisten............114: 28*.

Kyrkobetjente...........57: 14?.

Summa 500: —

I lär bosatte medlemmar af Grekiska trosbekännelsen, höra till Fredrikshamns stads Grekiska församling.

I staden finnes en lägre Elementarskola, Postkontor, Tullkammare, ett Krono upplags-magasin, ett Apothek, en Helsobrunn, en Stads- och en Provincial-Läkare. Stads-Läkaren aflönas med 428 Rub. 57| kop. S:r.

För fattigvården finnes särskildt hus uppförd! ; och underhålls medlen utfalia l:o af Tjäderska fonden donerad 1835 och utgörande 8570 Rub. S:r; 2:o af Rarn-underhålls-k as.san 752 Rub. S:r, samt. numera upplöste gillet: Pro nw or i jtroximi sammanskjutet; 3:o af Degerbeckska fonden 54£8 Rub. 57| kop. S:r donerad 1819, till understöd för sjömans enkor och arbetskarlar; och 4:o genom uttaxering hos stadens invånare. Ar 1841 underhöllos af fonden 3, 64 ålders!egne personer, samt för öfrigt 40 fattighjon som oberäknadt 08 Rub. 57^ kop. till pauvres honteux, kostade 685 Rub. S:r.

Stadens vägandel utgör omkring 3^ verst, och kostade 1841 i underhåll 209 Rub. 75 kop. S:r. Hvarutom åboerne å underlydande hemman vidmakthålla 2^ verst landsväg.

1074

Willmanstrand,

For Güstgifveri hållningen betaltes nämnde àr .">7 Rub. 14? kop. Hällskjutsningen bestrides af antagne forinäu, hvilka tillredshålla 30 hästar för detta behof. I)ä staden är befriad endast från Garnisons inkvartering, men icke för genomtågande trupper in. in., sä vidkännes denna tunga, till hvars bestridande en fond bildas genom årligen uttaxerade 8f> Rub. 712 kop. Ar 1841 koslade nämnde inkvartering 38 Rub. 40 kop. Samina år hade '.) personer varit: i stadshäktet insatte, och dessas underhäll koslat 13 Rub. 20 kop.

Trettiotvå in- och utrikes handlande samt 1 hökare och tvenne borgare, finnas härstädes inskrifnc; deraf sju vistas i Ryssland och sexton hälla öppna salubodar. De i staden bosatte köpmännens rörelse capita!, beräknas uppgå till ungefär 300,000 Rub. S:r.

Enligt Tullkammar specialerne för år 184:}, ufiorde: I ni |> ii i' t e ii t Spanmål, mjöl och gryncr 9000: — Socker 11,000 Lp:d . . 33,500: — Sirap 1000 Lp:d ... 1700: — Kaffe 4400 Lp:d . . . 13,200: — Spirituösa 15,440 k.r . 18,200: — Viner 22,000 k:r ... 18,700: — Frukter och krydder . 3000: —

Kiskvaror....... 5000: —

Färgämnen....... 2200: —

Tohak......... 11,300: —

Salt 9500 t:r...... 17,500: —

Jern- och stålarbeten . 27,500: —

Läder......... 2000: —

Bomullsgarn 2630 Lp:d 18,000: — Tyger: af Bomull .. 33,800:--af Siden . . . 8000: — af Ylle .... 16,400: — Diverse varor..... 39.89S: —

S:ma S:r Ku!). 278,898: —

K x p o rten: Trädvirke: 64 st. bjelkar, 12,400 tolfter bräder, m. in.............41,240: —

Beck 10 (:r.............40: —

Spanmål 900 t:r .... 3600: —

Smör 430 Lp:d..........860: —

Talg 3000 Lp:p .... 5300: —

lindar ....8609:—

Kummin 11,500 Lp:d . 5700: —

Diverse varor............IS73-.—

S.a S:r Kub. 67,222: — Tulluppbörden för utförde varor utgjorde 275!) Rub. och importen 58,303 Rub. S:r.

Föreskrifne årliga saltimporten 2000 tunnor och ständiga nederlaget 400 tunnor. Medium af saltpriset. 1841, 1 Rub. 85 kop. S:r.Lovisa. 75

Ar 1842, funnos 13 fartyg, tillsammans om 121(5 laster; 29 Skeppare samt 181 Sjömän. Och Sjöinanshusèt hade en cassa-behållning af 2020 Rub. 15 kop. S:r.

Hamnen är så grund, att större skepp nödgas urlasta, I mil från staden. Inloppet från Orrengrunds bak 3 mil långt, är särdeles trängt och besväradt af klippor och grund.

Några fabriker finnas ej; men deremot (18 handtverkare, med 1(51 gesäller och lärlingar. Hvartill kommer 47 timmermän, 11 formän och åkare, samt 33 arbetare på stadens skeppsvarf och brännvinsbränneri.

Af Näringsställen förekomina 2 spisqvarter och 12 krogar.

Är 1811 undei höllos 136 hästar, 205 kor och 129 får.

För samma år uppgifvas stadens inkomster och utgifter sålunda:

Inkomst

Tomtören.........S:r Rub. 221: 4.

Tomt lösen ....12: 90.

Rodrums medel......................5: 95.

Arrende d:o......................809: 6.

Mulbels d:o......................8: 54.

Fiskeri afgift................— 80.

Qvarn accis ....6: 80.

Marknadsstånds penningar.......66: 19.

Helsobrunns afgift.........— 75.

Källarfrihels medel...................123: 43.

Tolags d:o...................3393: —

Sakören.........................6: —

Bura afgift.........................40: 74.

Intressentskaps afgift .... 22: 29.

Friskilling..........................5: 41.

Jnskrifnings penningar.........11: 17.

Mätare d:o..........61: 3.

Uttaxerade: af Gårdsägare.............1301: 23.

af Borgerskapet:......916: 40.

Summa 7078: 8.'».76 Willmanstrand,

Utgift: '

Löner och pensioner......... 2067: 25.

Arfvoden och expencer........591: 16.

Allmänna byggnader och hushyror . ... 811: 19?.

Brandredskaps underhåll........12: 46.

Postporto............130: 10.

Fångvård............13. 26.

Inqvartering...........38: 4(1.

Väg-underhåll.....................209; 75.

Gästgifveri-hållning............57: 14?.

Summa 3930: 61 %

Krono uppbörden:

Mantals-penningar...................669: 60.

Brännvins-arrende...................304: 64.

Boskap-penningar...................7: (iS.

Båtsmans vacans..........81: 40.

Inkvarterings tolag...................876: 15.

Suinina 1939: 47.77

]Vy-Carlel»y, Fin. JOCHSIUI, är beliigen under 63°, 31' 38" lat. vid Lappo elf, $ mil frän dess utlopp, i Ny-Carleby Socken af Wasa Län: anlades af Konung Gustaf den II Adolf 1617, sanit undfick privilegier ar 1620 den 7 September. Landshöfdingesätet i Österbotten blef bit förlagdt år 1648, men flyttades härifrån kort derpå, äfvensom en här inrättad Trivialskola år 1641 flyttades till Wasa. Fem afhyste hemman, utgörande 5iJ mantal, äro härtill donerade, och tillyda 201 tunnland åker, 446 tunnland äng samt 2395 tunnland utmark. Tjerhofvet, eller upplagsplatsen för tjära och utskeppnings-virke, är belägen 3 verst från staden vid elfinynningen, och skeppshaninen samt varfvet 5 verst derifrån, å Djupstens holme.

Stadsplanen, uppgående i vidd till 24 tunnland, är indelad i 136 byggnadstomter eller nunnor, derå 160 trädhus eller gårdar finnas uppförde, hvilkas taxeringsvärde uppgår till 85,000 Rub. S:r. År 1842 voro 21 gårdar brandför-säkrade för 38,264 Rub. S:r.

Af publika hus förekomma: Kyrkan, uppförd 1708, Rådhuset, med tornur uppfördt 1736, Skolhuset, med boningsrum och nödiga öfrige hus för Lärare, Pack- och Våghus samt ett Spruthus, alla af träd. Byggnads-Ordningen är gifven den 9 October 1838 och Brand-Ordningen den 4 December 1800. Rrandredskapen beslå af 3:ne st. slangsprutor med tillbehör; hvarjemte 4 brandvakter, som tillika besörja sotning, finnas antagna.

Folkmängden utgöres af 1076 personer jemlikt sednaste mantalsskrifning.

Staden styres af Borgmästare och Magistrat, hvarutom här finnes en lägre Elementar- och en Söndagsskola, Tullkammare, Postkontor, en Stads-Läkare, ett Apothek och Helsobrunn.78

Willmanstrand,

Stadens Embetsmän och betjente äro:

1 Borgmästare, som tillika ombesörjer Notarie

göromålen, hvars lönebelopp utgör S:r Rub. 400: —

5 Rudmiin, tillsammans........41:10.

1 Stadtiskal, allönas med.......18: 28!.

1 Krono- och Stads-Kassör.......100: —

1 Stads- och Brofogde........25: 71 i.

2 Stadsbetjenter, tillsammans......57: 14.

1 Kloekstäl]are......................7:14.

1 Läkare..........................285: 72.

1 Elenientar-Lärare.........G2: 44.

1 Söndagsskole-Lärare................28: 57.

4 Brandvakter, tillsammans.......72: 14.

2 Lotsar...................48: 57.

Summa 1140: 82.

Hvartill komma 2:ne Barnmorskor .... 51: 43.

Stadsförsainlingen hör till Ny-Carleby Pastorat samt. har dermed gemensam kyrka och Prestcrskap. Från staden utgående löne bidrag till Presterskapet och Kyrkohe-tjente, anses utgöra ungefär 250 Rub. S:r. Ar 1842 underhöll staden 4 fattighjon samt lemnade dessutom större och mindre bidrag åt 27 fattige och mindre bemedlade personer för inalles 120 Rub. S:r. Kostnaderna för vården af endast 2:ue i fängsligt förvar tagne personer saint fångskjuts utgjorde 8 Rub. ; underhållet af stadens andel i allmän landsväg 4 och i byaväg 21 verst, är fördeladt: på hvarje gårdsägare. För gästgifveri och slvjutshållnin^eu erlades 14 Rub., utom några ängslägenhet.er som äro förmännen förbehållne. Någon R|ilitär-inijvartering har staden de sednaste åren ej behöft vidkännas.

1 staden linnes 17 köpmän samt 5 victualie-handlande och borgare, som hafva 12 öppna salubodar. Enligt Tull-specialeme för år 1843, bestod exporten förnämligast i tjära, beck och träd varor isynnerhet plankor, samt jern m. m, uppgående inalles i värde till 50,445 Rub. S:r, och importen förnämligast af salt, samt kolonial och manufak*I\v-Caiu.kk\ .

tur-varor, värde 48,664 Rub. S:r. Tulluppbörden utgjorde 7<i13 Rub. 58 kop. Påbudna årliga salt importen är

12(10 tunnor och ständiga nederlaget 240 tunnor. Medelpriset derå utgjorde 1841 2 Rub. 23 kop. S:r per tunna.

Fiimarknad hålles i Juni månad.

Ar 1842 funnos 13 fartyg tillsammans af 1887 lästers drägt, samt 17 Skeppare och 202 Sjöman. Sjömans-kassan hade en behållning af 1704 Rub. S:r.

Fabriker och manufakturer finnas icke.

Handtverks-mästare finnas 31. som sysselsäMa 17 gesäller och lärlingar; härutom äro 4 timmermän, 2 åkare och 10 andra arbetskarlar antagna.

Af näringsställen finnas ett värdshus eller källare ocli tvenne krogar.

Sistnämnde år underhöllos 38 hästar och 210 kor.

Stadens inkomster utgjordes af:

Mulbetspenningar..........18: 13.

Åkerskatt.............214: 42.

Hemmans ränta...........45: 79.

Arrende medel......................200: 71.

Tomtören.............102: 66.

Händels genant......................282: 84.

Skepps-afgifter...........151: 95.

Tolags medel........................374: 14.

Rrandvakts-penningar.........125: 10.

För året uttaxerade bidrag..............962: 70.

Summa 2478: 14.

Hvartill kominer: Källarfrihets medel .... 32: —

Municipal utgifterna voro: Till Stadens Embetsmän och betjente samt andre

löntagare......................1198: 25.

— Tillfälliga utgifter.........413: 84.

— Brandredskapens underhåll......14: 25.

— Allmänna byggnaders m. ni. underhåll . . 146: 73.

— Afkortningur af särskilda orsaker . . . 106: —

Summa 1879; 7,80 Willmanstrand,

Till Kronan:

Mantals-penningar..........2(i.r>: .12.

Djekne d:o...........17: .r)C>.

Bränvins arrende ....133: 84.

Slottshjelp..........................39: 78.

Medicinal-fond................5: 22.

Boskaps-penningar....................7: 1.

Båtsmans vaeance-afgift................79: 20.

Tionde spannmåls lösen........46: 79.

Sakören och andra tillfälliga inkomster . . . 123: 33.

Summa 717: 95.

Borgmästare hafva härstädes varit: Johan Jaeoli Roth, Anders Georgi Bochmiiller, Wilhelm- Ross, Johan Isaac Fahlander, Joseph Klowensich, Samuel Brinck fr. 1727— 1753, Johan Brinck 1753—1782, Jean Christ. Gadd 1782 —1795, Carl Jacob Stenman 1796—1819, Fredr. Calam-nius 1819-1836, J. Häggström 1837.Si

jVysl«<f? Fin. NaVOIllilllia? fordom benämnd Olofsborg, äfven Landskrona ; belägen i Sääminge Socken af S:t]Michels Län, invid Kyrönsalmi sund som förenar Ilaapavesi och 1'ihlasvesi till Sainiens vatten börande sjöar, Under fil", 54' Lat. och 48°, 53' longitud. Det här bp-findtliga slottet anlades af Guvernören öfver Finland Erik Axelson Tott är 1477 och belägrades år 1405 af Hyska bären ulan framgång; år 1523 intogo Flemmingarne det af Danska Konungen Christian den II; år 1714 den 24 Juni intogo Hyssarne slottet efter dagtingan och slutligen belägrades det förgäfves af Svenskarne år 178S.

Sjelfva staden belägen invid slottet på en särskild holme kallad malmen, af ungefär en qvadrat verst i vidd, förmodas hafva samma ålder med slottet, inen finnes först år 1723 upptagen i längden öfver Sveriges städer med ordnings N:o 100 samt erhöll den 4 October 1810 uppstads-rätt. Enligt arviobref af år 1004, skall under Nyslott hört betydliga ägor och särskilda donerade hemman, hvilka förmodas hafva blifvit skingrade och dragne under enskild ägo, genom Militär-befälets förvaltande i äldre tider. För närvarande besitter staden allenast ofvansagde holiue med fiskval t en deromkring äfvensom ett af stadens borgerskap inköpt hemman.

Stadsplanen upptager i vidd 50 tunnland, är irreguliert anlagd; indelad uti 105 tomter, bebyggde med lika mänga hus af träd; deraf år 1842, 28 st. voro brandförsäkrade, tillsammans för 26,533 Rub. S:r.

Af publika byggnader förekomma, utom slottet, och derunder hörande för Militärens behof uppförde bus, såsom tre Kaserner och ett Lasarett, m. m. ett staden tillhörigt hus, uppfördt för Militärens inqvartering, samt ett fänghus.

En hufvudgata sont leder igenom staden, är till större delen stenlagd, men icke de öfriga.

Byggnads- och Brand-Ordningar skola saknas, men förslag dertill sknll under den 22 April 1839 rara ingifvet. Brandredskapen bestå af 2 slang-och 4 portativsprutor samt handsprutor i hvarje gärd. En skorstensfejare och tvenne brandvakter aflönas af staden.

Folkmängden uppgår till 596 personer. .

Stadens styrelse och Einbetsinanna personal samt betjening utgöras af: 1 Borgmästare, som tillika ombesörjer Sekreterare

och Notarie tjensterne, för en lön af S:r Rub. 294: 2Sf. 4 liàdmän..................— —

1 Stadsiiskal som tillika förrättar Fogde och Kassörs tjensterne......... 128: 57.

2 Brandvakter . ... 57: 143.

1 Skorslensfejare.......... 42: 86.

Summa 522: 86.

Lutherska trosbekännarene höra lill Sääminge Sockens församling samt förrätta Gudstjensten i sagde Sockens kyrka, belägen 4 verst från staden ; och uppgifvas stads-boernes bidrag till Presterskapets aflöning vara, till Pastor 23 Rub. och till Kapellanen 11 Rub. 50 kop. S:r. Grekiska trosbekännarene, begagna den här stationerade

Militärens kyrka och Presterskap.

En högre Elementarskola, ett Postkontor, ett Apothek och ett. arbets- och correctionslius finnas; Provincial-Läka-rën i .Nyslotts dist.rict har härstädes dess station.

Annan fattigförsörjnings anstalt finnes icke än att staden upplåtit qvarter till 2:ne fattiga personer, de der tillåtits att medelst bettlande sig lifnära. Inkvarterings kostnaden uppgår till 30 Rub. Och för fängslade personer erlägges enligt särskild stipulation, till antagen fångvaktare, 14? kop. S:r per dygn för hvarje i förvar tagen person. Något vägunderhåll åligger icke staden; äfvenså bestrides hållskjutsningen af Sääminge sockneboer emot erhållande enkel skjutslega. Utom gästgifveriet, som tillika utgör ett såkalladt spisqvarter, finnas ej andre näringsställen än dem arrendator af brännvins och krögeri-förpaktningen under-haller.Nvs lott.

Handtverkare finnas 29, med 18 gesäller ocli lärlingar. Af härstädes inskrifne 14 handlande hafva allenast 7 öppna salubodar. l)e mesta varor hemtas sjöledes från Willmanstrand. Medelpriset på salt utgjorde 1841 3 Rub. 33 kop. S:r.

Stadens inkomster för nyssn. år, voro: Arrendet för brännvins brännings och krögeri

rättigheten............417: —

Närings afgiften...........150: —

Marknadsstånds penningar........50: —

Sakören.............10: —

Arrende för fiskvatten och plantager.....2S: —

Tonitören............1(54: —

Intresse på utlånte penningar.......00: —

26 tunnor spannmåls arrende för ofvannämnde staden tillhörige hemman.........104: —

Summa 989: —

Militär-inqvarterings medel........30: —

Utgifterna för samma år, hafva varit: Löner och arfvoden till embetsmän och betjente 331: 42!/. Särskildta inunicipal utgifter....... 327: —

Summa 858: 42^.

Till Kronan :

Brännvins arrendet..........47: 4.

Poduschnie afgiften.......... 202: 28*.

Summa 249: 32}. Kronans andel i Sakören är staden förlänad.IVysllul, Fin. låalois men vanligast [-lliskaii-]illllgi.-] {+lliskaii-]illllgi.+} är belägen i Nykyrka Socken af Abo Län, vid en vik af saltsjön, som bildar en beqväm hamn, med 12 à 20 fot djupt vatten på god ankar-grund.

Angående dess anläggning och historiska öden förmä-les: att sedan Konung Gustaf den 11 Adolf år 1610, personligen besett den betydande vecko marknad som hvarje lördag hållits i Männäis by af nämnde socken, hade ban den 17 Maj samma år förordnat alt en stad derstädes skulle anläggas, men sedermera, på derom gjord framställning, den 17 April 1617, bestämt att. staden skulle byggas a dess nuvarande plats, på Mäyhälä bys ägor, och dertill donerat 12 mantal af sagde Mäyhälä samt lluokolax och Pielola byar; hvarjemte fri skeppsfart pä Östersjön blef förunnad. Derefter uppbyggdes staden enligt tidens sed, oregelbunden; men sedan Grefve Gustaf Gustafsson, den 20 Augusti 1040, fått grefskapet Wasaborg i förläning, dertill ock Nystad hörde, reglerades och utvidgades dess plan. Ifrån \ov. 1030 till Maj 1683, har Abo II of-Rät t haft härstädes dess sessioner, af skäl att pestsjukan då yppats i Abo. Staden har särskilde gängor lidit af eldsvådor, förnämligast: ilen 14 Sept. 1085 saml:

ar 1793. Ar 1721 slöts freden emellan Ryssland och Sverige härstädes. Den Augusti 1830 förunnades oinskränkt stapelrätt.

Städs ägorne uppgå i vidd till 2097 tunnland, deraf 74 tunnland odlade. Stadsplanen innehåller 80 tunnland, indelad i 305 tomter; af dessa äro 298, bebyggde med privata trädhiis, hvilkas taxeringsvärde uppgifves vara 80,000 Rub. S:r.

Af publika byggnader förekomma Kyrkan uppbyggd af granit år 1706—1728; Rådhuset, Skolhuset, Fattighuset, Kyrkoherdens och Kapellanens embetsgårdar, samt § pr uthus, Packhus och Nederlags-magasin, alla af träd.Nystad.

Byggnads- och Brand-Ordningariie äro dal. dou 18 Augusti 1S07. För brandvården finnas 5 slangsprutor ined öfriga tillbehör; och äro 8 brandvakter samt en skorstens-fejare antagne.

Folkmängden uppgår till 2197 personer, nemligen 5 af adel, 07 ståndspersoner, 25N af borgare klassen och 1867 af arbetare klassen.

Stadens embelsmnnna personal och betjening äro: 1 Borgmästare som. utom någre ägor har i lön S:r B. 340: —

4 Rådmän à 36 Rub. hvarje.......144: —

1 Notarie.............62: —

1 Kassör.............84: —

1 Fiskal..............21: —

1 Stadsbetjent och klockringare......35: —

1 d:o och Trumslagare.......33: —

8 Brandvakter 120: 10

1 Skorstensfejare.............

Borgmästare hafva varit: Isaac Nilson, Bengt Arvidson, Sven Mattsson, Mårten Michelson, Clemens Laisk, Joachim Timme, Anders Sigfridsson, Joseph Jacobsson, Caspar Kick-man år 1654, Zacharias Bælius år 1681, Henric Juslenius 1690, Joseph Faberinan 1698, W ilhelm Rancken 1722, Abr. Christopher Sevon 1762, Erie Wilhelm Fagivrstrom 1786, Cail Christopher Ekman 1795, Jacob Reinh. Sarin 1817 och Pehr G. Randelin den 19 Febr. 1835.

Staden hör till Nykyrko Pastorat, men utgör jemte 7jj mantal närbelägna hemman, ett särskidt kyrkogäll, hvars Kapellan aflönas från staden med 100 Rub. S:r, samt Klockaren och Kyrkobetjente med 29 Rub. 70 kop.

En lägre Elementarskola, Tullkammare, Postkontor, en Provincial-Läkare och ett Apothek, finnas i staden; J:dels mil derifrån å Sal]mis rusthålls ägor, finnes en med brunnshus försedd mineral källa.

Fattigvården handliafves af Pastor och af församlingen valde medlemmar i Fattig-Direktion. Ar 1841 njöto 64 fattighjon i understöd 483 Rub. 42 kop. S:r.

Stadens andel i allmänna vägar och broar är i afseende ä underhållet å gårdsägarena fördelad. Gästgifveri och8 G

skjutshållningen bestrides af en entreprenör, för 101 Kul). 13 kop. om aret. Ar 1841 ägde Militär-inqvartering icke rum. Fyra personer voro i fängsligt förvar tagne och kostnaden för dessas vard ni. m. uppgick till 11 Rub. 42 kop.

I staden finnas 14 handlande samt. f>1 handlandeborgare; af hvilka 7 hafva öppna salubodar. De handlandes rörelse kapital uppgifv-es vara omkring 150,000 Kub. S:r. Sjöfarten bedrefs ar 1841., med 52 fartyg, tillsammans

af 2722 lästers dräglighet. Antalet af Sjömän utgjorde 473. Något Sjömanshus finnes icke.

Enligt Tullspecialerna för år 1843, utgjorde: I ni p o r ten: Salt 7220 t:r, värde . . 12,400: — Socker 20S0 I,p:d . . . 6050: —

Sirap 540 l,p:d..... 870: —

Kalle 2665 Lp:d .... 6850: — Frukter oc.lt kryddor . . 1200: —

Ruin, arrac, etc..... 2800: —

Viner 2600 k:r..... 1800: —

Fiskvaror........ 2000: —

Färgämnen....... 1600: —

Jern och stålarbeten . . 3000: — Bomullsgarn 1200 l,p:d 7200: — Tyger: af Bomull . . . 2900: — af Siden .... 100: —

af Ylle..... 1000: —

Diverse varor...... 4455: —

S:ma S:r Kub. 54,225: —

K x p ii r ten: Trädvirke: bjelkar 2200 st. bräder 21,400 tolfter, spanar 34,000 st.

m. ni.......... 38,700: —

Trädkäril m. 11., slöjdade

eftccter........ 2600: —

Diverse viclualicr ni. in. 263: —

Såna S:r Rb. 41,563: —

Tulluppbörden besteg sig till 16,313 Rubel, deraf export! ullen utgjorde 4863 Rubel och importtullen 11,450 Rub. Silfver.

I staden tinnas antagne: 50 handtverkare som sysselsätta 57 gesäller och lärlingar, äfvensom 1 forman och 5 li skare.

En traktör och 3 krögare äro privilegierade.

Är 1841 underhöllos 106 hästar och 220 kor.

Samma år utgjorde stadens inkomster:

Tomtören........S:r Rub. 136: 294.

Åkerskatten............218: 29J.

Transport 354: 58j*.Nystad.

Transport 354: f>8».

Holm-arrende......................58: 20.

Mul het s-penningar..........93:

Krog-arrende...........30: —

För strandhodar och qvarnar......14: 23.

Stånd (marknadsstånd?) penningar .... 29: 94.

Tolag eller hamn-penningar..............328: 25.

Tjärkittel afgift (?)..................9: 27.

Källarfrihets medel..................57: 50.

Våg- och mätare-penningar.......42: 5.

Sakören..........................0: —

Bura och Båtsmans inskrifning..........572: 55.

Stadens angelägenheter efter fyrktal .... 30: 95.

För trumslag...........— 58.

Stadstjenare lön och hrandvakts-afgift . . . 158: 41. Hamnens och Nederlags-magasins underhåll uttaxerat af borgerskapet..............202: 14.

Summa 2053: 75!.

Utgifter:

Tjenstemäns och betjentes löner och arfvoden . 989: 00.

Postporto och expeneer........ 58: 89.

Fångvård och profoss lön........14: 84.

Allmänna byggnader.......... 308: 11.

Mudder-pråm och hainn muddring m. m. . . 1478: —

Summa 2819: 44.

Till Kronan:

Brännvins-arrende....................303: 80.

Mantals-penning....................478: 80.

Båtsmans vacans..........171: 00.

Slottshjelp . ...09: 30.

Medicinal-fond......................7: 574.

Boskaps-penningar..........11: 52.

Summa 1042: 594.SS

lYådClldal, Fin. \aaild»H, iir belägen i Reso Socken afAboLän, \\ mil från Abo- stad. Kil Brigittincr kloster, som fornt år 1400 skall funnits i Karinkylä by af Masku Socken, men derefter blifvit flyttadt ar 1413 till gården Stenberg i samma socken, är 1441 till llelgå gård

1 Bjerno Socken ocli slutligen år 1413 till Äylis by i Reso Socken, i hvars granskap ett kloster liejberge uppfördes, och förmodas hafva föranledt stadens tillkomst. Dess första privilegier skola datera sig från näsfniuinule tid. Klostret upphäfdes 1527 genom Westerås Riksdags beslut; men Nunnor uppehöllo sig dock härstädes intill 1595, och lif-närde sig med handarbeten, särdeles strumpstickning; hvilket handarbete alltsedan idkats med stor flit af stadsboerne, så att en myckenhet strumpor årligen härifrån till försäljning försändas. I)en 10 Mars 1649, utvidgades privilegierne och tillades staden Kauppila hemman om 1 mantal. Den 3 December 1665 förunnades seglations frihet på Östersjön.

Staden tillyder 703 tunnland jord, nemligen: Stadsplanen 23, åker 10, äng 23 och utmark 647 tunnland. Fisket som idkas vid stränderna utanföre, är temmeligen lönande.

Af 161 st. tomter äro 125 bebyggde och dessa gårdars taxeringsvärde uppgifves vara 20,000 Rub. Silfver. Ar 1841 voro 4 gårdar brandförsäkrade för 4228 Rub. S:r. Af publika byggnader förekomma: Kyrkan, uppförd af sten år 1320, med ett torn tillbygdt år 1797; bär förvaras åtskillige minnesmärken från catholska tiden; och ruiner efter klosterbyggnaden äro ännu märkbara i dess närhet. Rådhuset och Packhuset i staden äro hvardera af träd.

För brandvården finnes en slangspruta, och gårds-ägarene äro turvis pliktige att præstera brandvakter, deraf

2 hvarje natt äro i tjenstgöring.

Folkmängden utgör 571 personer.

En lägre Elementarskola, ett Postkontor och en Tullkammare finnas härstädes, äfvensom en helsobrunn; men hvarken Läkare eller Apothek.Nådendat..

Slädens Embetsmän och betjente äro: 1 Borgmästare med lön af Kronan . . . 100 och af Stads-kassan......32

132: —

Hvarjemte Borgmästaren har sig anslagen räntan från ett halft mantals hemman.

4 Rådmän, tillsammans........12: 571»

1 Notarie............17: 14'f.

1 Kassör............42: 80.

1 Stadsfiskal och Fogde........5: 77.

1 Stadsfjenare och trumslagare......6: 85.

Summa 117: 19?.

Borgmästare hafva varit: Petter Långe år 1711, Gabriel Länge 1726, Jonas Ilenricsson 1730, Johan Humble 1731, Jacob Hirvo 1744, Carl Banco 1745, Joachim Me-ther 1759, A. G. Ilærkepæus 1767, Henric Ahlqvist 1769, A. G. Herkcpæus 1771, J. M. Gählroos 1780, Gabriel Hellsten 1789, Anders Achrenius 1810, Henric Renvall 1821 och A. R. Gadelli 1829.,

Stadens Lutherska församling hör till Reso Pastorat, och betjenas af denne Sockens Presterskap; hvilkas jemte Kyrkobetjeningens aflöning från staden anses uppgå till omkring 80 Rub. S:r.

År 1841 åtnjöto 9 fattighjon i underhåll, 82 Rub. 59 kopek.

Gårdsägarena vidmakthålla stadens andel i allmänna vägen verst. Gästgifveri hållningen kostade år 1841 33 Rub. 25 kop. S:r. Militär inkvartering ägde nämnde år icke ruin; icke eller någon fångvård.

1 staden finnes 2 trafiquerande handelsborgare samt 50, soin drifva såkallad finsk borgare-handel med victualier, väfnader och dylikt; men inga öppna salubodar hållas. Sjöfarten bedrifves med 2 fartyg tillsammans af 83 läster. Sjöfolkets antal uppgår till 13 personer. Hamnen är 6 à 8 famnar djup och god.

Enligt Tullspecialerna för år 1843 :

1290

Willmanstrand,

Importerades: Jern och stälarbeten, värde 200: —

Hvetemjöl......... 230: —

Diverse styckegods för . . 21): —

Stina S:r Kub. 451): —

Exporterades:

Fiskvaror for....... 3500: —

Scilt kött 4800 Lp:d . . . 2370: —

Smör 170 Lp:d...... 348: —

Skoplagg......... 1300: —

Linfrö 270 Lp:d..... 550: —

Slöjd.'i de trädvaror för . 120: — Hampa, färgmossa ni. m.

för............ 227: —

S-.ma S:r Kub. 8415: — Tull uppbörden utgjorde 175 Jlub. 10 kop. S:r. Tjugufem st. handtverkare med 24 gesäller och lärlingar, äfvensom 21 st. timmermän, fiskare och arbetskarlar finnas i staden bosatte. Och underhöllos 11 hästar, 38 kor och 7 får.

Ar 1841 uppburos slädens inkomster sålunda:

Tomtören.............20: (10.

Mnlbets-afgift............G: —

Åker arrende medel..........88: 86.

Försvars afgift............7: 80.

Samt diverse uttaxeringar........ 174: 40.

Summa 30C: 66.

Utgifterna voro:

Löner och hyres-medel..................120: 33.

Magistratens expencer och postporto .... 34: 39.

För sjömärken............2: —

Summa 156: 72.

Till Kronan:

Mantals-penningar....................129: 24.

Brännvins-arrende . ...87: —

Båtsmans vacans......................52: 92.

Boskaps-penningar .... 3: —

Slottshjelp.............15: 90.

Medicinal-fond . ...2: 41.

Summa 290; 47.Di

ISillllllO, Fin. Vlailllta9 en bland Finlands äldsta städer, är belägen under 61° T Lat. vid hafs kusten, i Ilaumo Pastorat af Abo och Björneborgs Län.

Anläggningstiden är obekant. Stadens privilegier äro gifne är 1441 af Konung Christopher, samt dels förnyade och dels bekräftade år 1442 af Riks-Marsken Cail Knutson, 1461 af K. Christian den I:a, 1512 af Riksföreståndaren Sten Sture, 1546 af K. Gustaf den I:a, 1568 af K. Johan den lif, 1504 af K. Sigismund, 1607 af K. Carl IX, 1616 af K. Gustaf Adolf. År 1765 bestämdes stadens rättighet till fri segelfart pä alla Ostersjö hamnar. I Ka-tholska tiden funnos härstädes ett Franciskaner-kloster samt en ryktbar Skola, Collegium Rauinanse kallad. Kyrkan, byggd af gråstens block, förmodas vara uppförd i 13:de seklet, samt fordom begagnad

som kloster-kyrka. År 1682 den 23 Juni förstördes hela staden af vådeld. Ären 1572 och 1657 hemsöktes hon af pesten. År 1697 hade 221 personer dött af hungersnöd. Efter Abo stads brand är 1827, hitförlades Kathedral skolan lör någon tid, meu återflyttades sedermera till Aho.

I grund af förenämnde privilegii-bref och särskildte i äldre tider gjorde donationer, har staden tillagts Lajo och Raumo byars ägor, i 1729 års jordebok upptagne för 14 mantal. Denna jord består al 408 tunnl. åker, 451 tunnl. äng samt 5090 tunnl. skog och utmark, eller tillsammans 5949 tunnland. Fisket är temmeligen lönande.

Stadsplanen upptager en vidd af 46 tunnland, samt är indelad uti 256 tomter, deraf 2 bebyggde med privata stenhus, 252 med trädhus och 2 tomter obebyggde. Ar 1812 voro 3 gårdar brandförsäkrade för 7183 Rub. S:r.

Af publika byggnader märkas: Kyrkan, hvarom ofvan är nämndt samt Rådhuset af sten, äfvensom Skolhuset, Rektors gården, Prestgården, Packhuset och Salt-nederlagsmagasinet alla af träd. Stortorget, och de förnämsta gatorna äro sstenlngde, och belysas den mörka årstiden.ÜALMO.

Byggnads-Ordningen är gifven den 12 Augusti 1823. För Iirandvärden finnas nödiga släcknings redskap samt 4 brandvakter och en skorstensfejare.

Stadens Embetsmän och betjente äro: 1 Borgmästare med lön .... . S:r Itub. 285: 72.

1 Städs Notarie...........72: —

4 Radmän, tillsammans.............114: 32»

1 Stadsfiskal och Fogde . . . . , , , . 85: 72.

1 Stadstjenare ....26: —

1 Klockställare................3: 20.

1 Trumslagare .... 5: —

1 Sprutmästare .... 7: 42.

1 Qvartennästare .... 5: SO,

4 Brandvakter ....42: —

2 Beslagskarlar .... 10: —

Stads-Läkaren allönas med .... 2S5: 72.

Summa 948: 90.

Fråga om förändring i lönestaten skall vara under afgörande.

Borgmästare hafva härstädes varit: Matts Bagge 1540, Matts Jönsson 1562, Lars Baltzarson 1627, Henric Anderson 1613, Joachim Time 1651, Michel Larsson Gebhard 165S, Josef Jacobson 1660, Henric Mårtensson 1669, Gabriel Hansson 1674, Elias Simonsson Gjöös 1680, Johannes Wallenius 1698, Hans Rejman 1721., Gustaf Sidberg 1755, Johan Ek 1702, Henric Jöransson Agricola till 1781, Johan Norriuén till 1819, och Collegii-Assessoren Carl Gronholiu Carlson.

Folkmängden utgör 1139 personer, som alla höra till Lutherska församlingen; hvilken vårdas af Kyrkoherden i Raumo Pastorat samt af en Kapellan. Presterskapets och Kyrkobetjeningens löne tillskott från staden är obestämdt.

Härstädes finnes en lägre Elementarskola, ett Postkontor och en Tullkammare, samt för helsovården en Läkare, ett Apothek och en helsobrunn.

Är 1841 underhöllos 15 fattighjon för 300 Rub. S:r. Stadens andel i allmän landsväg utgür 3 veist och istånd-Ralmo.

hålles af gårdsiigarena. (.iiislgifveri och skjutshållningen kostade 35 Rub. MUitär-inqvartering hade icke ägt rum. Nämnde år var 1 person i fiingsligt forvar hållen, hvarföre kostnaden uppgått till 1 Rub. 8 kop. S:r.

Handeln drifves af 9 kramhandlande, nied 7 öppna salubodar, samt af 10 sjufart idkande handlande (Coopferdi-iuän ?) och 39 borgare.

Enligt Tull-specialerna för år 1843,

Importerades:

Salt 750 t:r värde . . . 1500: —

Tobak för................1300: —

Socker 2300 Lp:d .... 8000: —

Spirituösa 62«0 k:r . . . 8400: —

Kalle 2000 I.p:d .... 7000: —

Frukter, kryddor .... 1200: —

Viner 2500 k:r..........3400: —

Spanmål ....2200: —

Färgämnen................1300: —

.lernarbeten oclv tackjern 13,000: —

Bomullsgarn.............1200: —

Tyger: af Komull . . . 8000: —

af Siden .... 500: —

af Ylle..........3000: —

Diverse varor...........7572: —

K:ma S:r Kub. <)7,572: —

Exporterades: Trädvirke: bjelkar 2200 st., bräder, 1000 tolfter, lerkter 13,200 tolfter, spanar 4000 st.,

värde......... 12,400: —

Tjära 130 t:r...... 300: —

Trädkäril........ 500: —

Ståiigjcrn........28,300: —

Diverse varor...... 12: —

S:a S:r Kub. 41,512: —

Tulluppbürden för samma år besteg sig till 15,001 Rub. 39 kop. S:r.

Föreskrifna årliga salt-importen är 1000 t:r och ständiga nederlaget 200 tunnor. Medium af saltpriset år 1841 var 2 Rub. S:r.

Staden äger 25 fartyg tillsammans oin 1338 läster; äfvensom 33 Skeppare och 589 Sjömän. Mon Sjömanshus finnes ej.

Fabriker finnas icke; men spets-knyppling drifves som folknäring, med den framgång att år 1841,' spetsar blifvit försålde för omkring 5000 Rub. S:r.

Handtverkare finnas 39 med 30 gesäller och lärlingar, hvarutom 30 timmermän,' 4 tormän, 13 fiskare och 100

diverse arbetskarlar äro antagna för stadens behof. I öfrigt förekommer ett spisqvarter samt cn vin- och ölkällare.

År 1841 underhålles 112 hästar och 332 kor.94

Willmanstrand,

Summa är voro slädens inkomster:

Anslag ocli räntor......45: 81.

Källarfrihet..................30: 70.

Sakören . ...45: 20.

Tolag ....0: 84.

Mätare-, packare- och vräkare-penningar 20: 08.

Våg-penningar................24: 45.

Marknadsstånds-penningar .... 19: 80.

Auctions provision......41: 8.

Tonitören..................58: 58.

Arrende-medel .... 294: 65.

o

Åker och ängsskatt......160: 5.

Mulbets penningar............42: 32.

Brandvakts d:o..............46: 30.

Ilamn-penningar Bura- och försvars-

afgifter ni. m................239: 47.

Summa 1075: 93.

Utgifter:

Löner och arfvoden............1158: 22.

Stadens särskilda utgifter 387: 10. 1545. 3g

Till Kronan:

Boskaps-penningar......13: 92.

Räntan....................20: 22.

Krono tionde................2: 60.

Båtsmans vacans.......118: 80.

Brännvins arrende............220: 8.

Mantals-penningar ...... 334: 44. ^

Summa 2255: 14.101

S:<; Miclicl, Fin. JMikkeli, är belägen I S:t Michels Socken och Län, invid en djupt ingående vik af sjön Saiinen. Redan under Svenska väldet, hade fråga blifvit väkt om en städs anläggning härstädes, då ett Postkontor och en Gränse-Tull-Rätts kammare hit förlades, men ortens brist på skogar förmodas hafva föranledt företagets inställande, till dess II. K. M:s genom Nådigt manifest och fundationsbref af den (23 Febr.) 7 Mars 1838, förordnade alt Ollkola och Magnusala hemman N:o 20 och 21 om mantal, i S:t Michels Kyrkoby, skulle af

Kronan inlösas och staden å dessas ägor enligt fastställd plan, anläggas; hvarjemte Byggnads-Ordning derföre utfärdades den 13 Nov. nämnde år. Släden har uppstads privilegier samt af liandels- och skrå-ordningar obunden handels och näringsfrihet, och dessutom 10 års befrielse frän personella och reelle utskylder.

I)e härtill anslagne ägorne uppgå i vidd till 1619 lunn-och 10 kappland. Stadsplanen utgör 67 tunnland och är indelad i 86 tomter; deraf 15 äro bebygde med 3:ne kalkbruks- och 12 Irädhus, hvarutom finnes Guvernörens resi-dencehus, Läne-Lasarettet och Fängelset af sten uppförde, äfvensom 66 st. af träd bebyggde handels-stånd eller bodar, till begagnande vid marknaderne.

Folkmängden uppgår till 181 personer.

Stadens styrelse handhafves tillsvidare af en Ordnings-Rätt; beslående af en ordningsman och 4 af borgerskapet valda bisittare. För öfrigt finns en Stadsfogde och en Stadstjenare antagne, hvilka njuta i lön:

Ordningsmannen...........150: —

Stadsfogden...........21: 46!;.

Stadstjenaren...........10: —

Summa 181: 46?.

Sedan stadens anläggning har Landsfiskalen Carl Johan Böök beslridt Ordniugsinanna befattningen.96

Willmanstrand,

Stadsförsamlingen hör till S:t Michels Pastorat och begagnar tillsvidare socknens kyrka samt betjenas af dess Prest erskap.

Här finnas Postkontor, Apothek och Helsobrunn samt Provincial-Läkare. Apothekaren har i grund af fundations-brefvet rättighet att afgifts fritt begagna 2 tunnland jord till cidtivering af medicinal växter.

Fattigvården är ännu gemensam med S:t Michels Src-ken, och bar stadens bidrag dertill utgjort 6 llub. 50 kop. Andelen i allmänna vägar utgör en verst, och kostade i underhåll år 1841, 3 Itu b. 62 kop. Rättigheten att hålla gäst-gifveri, hade utbjudits och inbragt till Stads-kassan 43 Kub. Skjutsnings besväret vidkännes af sock nens hemmansägare. Från Militär-inqvartering njuter staden frihet i 20 års tid.

I staden finnes 4 handlande och en hiikare, samt 5 öppna salubodar. De handlandes lörelse-capital uppgifves vara omkring 90,000 (() Rub. S:r. I Mars och September månader hållas frimarknader, af hvilka den förra är ibland de betydligaste i landet. Större delen af de från Kyssland kommande bandels artiklarne hemtas till Willmanstrand och derifrån sjöledes långs Saimen, till denna stad.

Af handtverkare finnas 40 som sysselsätta 53 gesäller och lärlingar; hvarutom 7 timmermän och arbetskarlar äro inskrifne.

Ar 1841 underhöllos 18 hästar, 39 kor, samt 15 får och getter.

Stadens inkomster för nämnde år voro :

Lösen för försålde gårdstomter 62; 85

Tomtören............ 78: 66?»

Jord arrenden...........166; 31

Närings-ören...........141: 71^.

Borgare-inträdes afgifter........ 26: 28

Marknadsstånds penningar......- 730: 61;}.

Summa 1200: 45)}.

Utgifter:

För allmänna byggnader................705: 49'.

Tjenstemän» löner..........181: 46!'.

Summa 886: 96^97

Sortlavisla siad, iir belägen vid en vik af Ladoga sjö, under 01" 40' lat. i Sordavala Socken och Wiborgs Län.

Tiden för dess anläggning är okänd, men förmodas hafva inträffat kort efler Stollbova freden. Orten förekommer i Svenska handlingar för denna tid, under benämning af stads-fläck samt hade redan år 1029 privilegium på sjöfart till Sverige. Ar 1051 innehade Grefve Banér denna Köping och Sordavala Socken i förläning. Vid denna tid hade härslädes funnits Borgmästare och Råd samt omkring 200 borgare som drifvit handel på Sverige och flere Finska orter, med spanmål, tobak och victualier; men år 1705 förstördes staden och har sedermera icke upphunnit dess fordna välstånd ; dock har dess handel jemt stigit, sedan uppstads privilegier blifvit staden förunnade den 4 October 1810.

Staden disponer skattehemmanet N:o 2 i Kellomaniemi by; hvars ägor ännu äro samfällde med Sordavala Socken. Stadsplanen är fastställd den 6 Febr. 1838 och upptager eu vidd af 100 tunnland samt är indelad uti 135 byggnadstomter. Den gamla oreglerade staden består af 51 gårdar, med trädhus bebyggde; deraf år 1842, 5 voro brandför-säkrade för 10,194 Rub. S:r.

Af publika byggnader märkas en Luthersk och en Grekisk kyrka, samt ett Rådhus, med flere mindre betydande hus, alla af träd uppförde.'

Till Byggnads-Ordning är förslag uppgjordt och 1842 insändt lill fastställelse, men Brand-Ordning saknas. För brandvården finnes 3 st. slangsprutor med tillhörande redskap, 4 brandvakter och en skorstensfejare.

Vid sednaste mantalsskrifning utgjorde folkmängden 759 personer.

Stadens närmaste styrelse är anförtrodd en Ordningsman och en 1'olitie Rådman jemte 2:ne Bisittare. De

18S01U)avu.A.

egenteliga rättegångs målen handleras af orions Ikuads-Rätt.

Embetsmän och betjente äro:

1 Ordningsinan som njuter i lön . S:r Ilub. 231: 13.

1 Politie Rådman.......... 42: 85?.

1 Stadsfiskal............31: '283.

4 Hrandvakter...........114: 86.

1 Stadstjenare...........25: 712.

1 Stadsfogde............ 28: 57i.

Och aflönas en Rarnniorska med..... 28: 571.

Summa 50C>: 29.

Lutherska församlingen hör till Sordavala Pastorat och har dermed gemensamt Presterskap in. m. hvars lönebidrag från staden är obestämdt. De Grekiska trosbekän-narena betjenas af Grekiska landsförsamlingens 1'astor.

Ar 18 12 underhöll staden (i fattighjon med 08 R. S:r.]Vlilitär-ini]varteringen kostade 144 Kub. Underhållet af stadens andel i allmänna vägar, { verst, 10 Rub., samt. gästgifveriet 75 Rub. Ilållskjufsningen bestrides af Härads-boerne och fångvården af socknens fångförare.

Af Läroanstalter linnes en lägre Elementar och en Söndagsskola, och för helsovården en Prov.Läkare, ett Lasarett och ett Apotliek.

Staden bar för närvarande 05 inskrifne köpmän' och handlande-borgare men endast 20 hafva rörelse och 13 öppna salubodar. De handlandes rörelse-kapital anses uppgå till circa 100,000 Rub. S:r. Östra delen af Karelen har dess handel härstädes. Till S:t Petersburg exporteras smör, villebråd, pelsverk och trädvaror; och i utbyte tages spannmål, tobak, jern och tågvirke. Saltet hemtas från Wiborg, borgerskapet äger 7 fartyg och allmogen i Sordavala socken 15 dylika, med hvilka varu-fransporten till och ifrån S:t Petersburg bedrifves. Frimarknader hållas i Januari och Juli månader. Medium af saltpriset år 1841, var 3 Rub. 45 kop. S:r per tunna.

Handtverks-mästare finnas 26, som sysselsätta 18 gesäller och lärlingar. För öfrigt äro 2 timmermän, 2 lor-män och 4 andre arbetskarlar inskrifne.SOKDYVAlA. ' 99

År 1842 underhöllos 116 hästar och 48 kor. Stadens inkomster bestodo nämnde är af:

Sakören till staden......... 668: 75.

{Stånd-penningar..........309: 23.

Bura afgifter........... 4: —

llamn-penningar...........17: 18.

Brännvins försiktningen........ 580: —

Tomt-penningar och brandredskaps underhållsmedel .... 199: 54.

Hy res medel för stadens enskildte hus . . . 142: 85 i}.

Arreude-inedel för upplåtne ägor..... 50: 44.

llänta för utlånte medel........ 500: 67%.

Summa 2472: 07.

Och utgift erna af:

Löner och arfvoden.....S:r Rub. 448: 85?.

lnqvarterings kostnader........ 143: 72i.

Reparationer af stadens allmänna byggnader . 40: 80}. Diverse utgifter.......... 425: 02?.

Summa 1065: 1.

Till Kronan erlades:

Brännvins-arrende.......... 86: 03.

1'oduschnie afgift.......... 407: 22.

Summa 553: 85.100

Tammerfors. Fin. Tampcri, iir belägen i Messuby Pasfor.il ocli Aho Liin, vid södra ändan af Nesi-jiirvi stora sjö ocli västra stranden af den fors hvarigenom densamma har sitt aflopp, i den nedanom staden belägne sjön Pyhäjärvi. I anseende till ortens läge invid vidsträkta vattenkommunikationer samt för det ypperliga tillfälle nämnde vattenfall erbjuder för anläggningar af hvarjehanda verk ocli inrättningar som kunna drifvas med vatten kraft, bestämdes genom K. ßr. af den 6 Juni 1775, att en stad här skulle anläggas, till hvars utrymme, den 17 Januari 1770, genom byte med Presidenten Harön II. II. Boije, Tammerfors rusthåll ocli Pynike augments hemman uppläls. I futtdations-hrefvet af den 1 October 1771), förunnades stulen händels- och näringsfrihet, och genom Kejserl. Kungörelsen af den 1 Augusti 1821, Fristads-rättigheter; hvilka genom K. Reglementet af den IG Juni 1821, närmare bestämdes.

Staden underlyder 425 tunnland ägor, utom fastställda stadsplanen som utgör 1G9 tunnland, indelad i 268 tomter; deraf 133 st. bebyggde med trädhus. Af publika hus förekomma Kyrkan med dess klocktorn, saml Hadluis, Skolhus, Fänghus och Spruthus, alla af Iräd, äfvensom ett Krono spaninåls-rnagasin af sten. Dessutom finnas

åtskillige byggnader af sten och träd, hörande till härvarande fabrik och pappersbruk. Ar 1841 voro 55 hus brandför-säkrade för 120,412 Rub. S:r.

Byggnads-Ordningen är gifven den 12 Augusti 1823, och Brand-Ordningen den 12 December 1820. För brandvården finnes 4 staden tillhörige sprutor med tillbehör, samt 3 större och 16 mindre eller portativa sprutor tillhörige enskilde gurdsägare; hvaiutoin 8 brandvakter och en skorstensfejare aflönas.

Folkmängden utgör 1936 personer.T A MM Elli'OKS.

Staden som först styrdes af en Ordnings-Hill t, erhöll genom K. Ilesol. af den 20 April 1830 Magistrat och Borgmästare. Och utgöra Tjenstemännen och lönnjutande betjente numera:

1 Horginastare som har i lön...... 200: —

1 Hådiuän, tillsaiiinians........57: 14^.

1 Stadsfiskal............ 28: 57 j.

1 Kassör.............85: 71^.

1 Stads Notarie...........57: 14?.

1 Auetions-Direktör......... 28: 57}.

1 Stadsfogde............ 28: 57{.

3 Stadsbeljcnter...........75: —

1 Fångknekt............ 28: 57}.

4 Försvarskarlar ....— —

Summa 589: 28

Ilärutoni hafva tjenstemännen sig anviste plantager - såsom lönetillskott.

Stadsförsamlingen hör till Messuby Pastorat och utgör ett särskildt kyrkogäll med egen Predikant och Kyrko-betjening. Predikanten njuter i lon 114 Hub. 281 kop. samt i hushyra 01 Hub. 14? kop., samt |vyrkobet jonte tillsammans 100 Hub. 47f kopek.

Af läroverk linnas en lägre Elementarskola, en Söndagsskola för handtverks-gesäller och lärlingar, äfvensom en Småbarnsskola, hvilken underhålles af bolaget Finiayson et Comp.

För helsovärden finnes en Provincial-Läkare, en Stads-Chirurg, ett Apothek och en helsobrunn.

Är 1841 åtnjöto 37 fattighjon, i underhåll 102 Rub. S:r. Underhållet af nära 2 verst allmän landsväg, kostade 60 Hub. S:r, och gästgifverihållningen 11 Hub. 42$' kop. Jlällskjiitsningen bestrides af ortens allmoge. Från Militär-inqvartering njuter staden befrielse. Genom Kejs. Resol, af den 29 Januari 1818, äro de vid Rådstufvu-Rätten fallande böterna staden förlänade, till bestridande af kostnaden för fångvården; lnilken kostnad år 1841, uppgått till 47 Hub. 36 kop. S:r.102

Willmanstrand,

Handlande finnas 27 ocli hökare4, som hafva 12 öppna salubodar. Den förnämligaste varuomsättningen sker under 2:ne betydliga marknader i September ocli December månader. Salt och colonial-varor hemtas från A bo, Björ-neborg och Cbrislinæslad. Medium af sallprisel år 1811, var 3 Rub., S:r per tunna.

En bomulls-fabrik, ett pappersbruk, en klädes- och en läder-fabrik samt ett oljeslageri äro här inrullade; hvilka sammanlagda sysselsätta 335 arbetare, och drifves med ett rörelse-kapital af minst 150,000 Rub. S:r. llärutom skall ett bolag hafva bildat sig for anläggning af en masugn och dermed förenadt jerngjuteri.

Handtverkare finnas 125, som sysselsätta 184 gesäller och lärlingar. Äfvensom (53 timmermän, 5 förmän och en

fiskare äro antagne.

Ett värdshus och 2 krogar finnas privilegierade.

Är 1841 underhöllos 90 hästar och 140 kor.

Samma år uppburos stadens inkomster under följande titlar: Marknadsstånds-penningar ... S:r Rub. 751: —

Auctions provision.......... 28: 78.

Rrandvakts-afgift ...".......123: 02?.

Sakören.............40: —

Tomtören............93: 10.

Stadsgärden, utgående efter s. k. sextondedelar,

af dem som ej besitta gårdar ..... 112: 70. Bura-, mulbets-, fiskeri- och plantage-afgillenie,

sammanlagde...........313: 791;.

Samma 1400: —

Municipal-utgifterne voro, såsom här ofvan är anmärkt:

Tjenstemäns och betjentes löner..... 805: 18£.

Fångvård, gästgifveri och vägunderhåll . . . 118: 78. Brandvakts aflöning in. in........123: G2f.

Summa 1107: 59.Tammerfors. 103

Och till Kronan:

llriinvins-arrcndet....................285: 5f4.

Mani als-penningar....................430: 92.

Slollshjelp ....81: 6.

Medicinal-fond ....5: G4.

Summa 803: 18 i.

\104

Tavastehus, Fin. Ilääiiccnlimta. belägen

inom Wånå Socken af Tavasteluis Liin. l)el invid släden befinteliga befästade slottet som egenteligen kallas Tavastehus eller Tavasteborg, fordom Cron'eborg, blef anlagdt under Konung Erie den XI regering ar 1250, af Birger Jarl, hvilken bragte landskapet Tavastland under Sveriges lydnad och der införde Christna läran. Omkring år 1300 utsågs delta slott till Residence för en af Ståthållarne i Finland. Ar 1386 erhöll Bo Johnson Grip det; i pant af Konung Albrecht. Ar 1470 lemnade Riksföreståndaren Slen Shire den äldre, slottet i förläning åt Riks-Rådet Erik Axelson (Toll). Ar 1523 intog Konung Gustaf den lista, genom Fiemmingarne detsamma, af Danska höfvitsmän.

Redan vid slottets anläggning hade utan tvifvel köpmän, bosatt sig i dess närhet, och den såkallade gamla staden sålunda uppstått, hvilken i grund af regeringens förordnande 1638, genom Riks-Drotsen Grefve Pehr Brahes försorg först år 1650 blef med stads frihet försedd, som sedermera närmare bekräftades af Konung Carl den X 1654, och Konung Carl den XI år 1661. Och såvida gamla stadsplanen fanns vara inskränkt och olämplig, be-slämdes i Kongl. Br. af den 11 Juni 1776, att staden skulle flyttas söder om slottet på dess nuvarande plats, och anslogs den 25 Augusti år 1777 Saaris militiæ boställes ägor till utrymme derföre. Ar 1778 vidtogs och år 179S fulländades den nya slädens reglering och uppbyggande. Den 14 September 1831 nedbrann ^idelar af gårdarne och deribland Lane residencet och Skolhuset; hvarefter en ytterligare utvidgad byggnads plan blifvit fastställd,

upptagande i vidd 77 tunnland, samt indelad i 2S qvarter och 139 tomter. Derå för närvarande 125 mestadels vackra träd-hus eller gärdar finnas uppförda, hvilkas taxerings värde uppgifves vara 137,450 Bub. Sir. Och voro 1811 49 gäl-dur hrandförsakrade, tillsammans för 100,335 Rub. Sir.Tavastehus.

Af publika byggnader förekomma, en Luthersk kyrka af Sten, byggd 17'.>s, lill formen en rotunda, Gouverneurs resi-dencct, Länc-Lnzareltel, Kroiio-mngasinct orli spruthus,alla afslen, äfvensom slctlet med derlill hörande byggnader; hvarutom finnes elf Societetshus oeh 2:<ne Kronan tillliörige spannmàls-magasiner af träd.

Byggnads-Ordningen är gifven den 25 Oefober 1823 och Brand-Ordningen den 11 November 1834. För brandvärden finnes 4 slangsprutor med brandsegel och Öfriga inventarier, af hvilka en spruta tillhör Kronan och de öfrige staden. Nattvakten bestrides af 12 st. brandvakter.

Folkmängden afgör 2093 personer.

Staden underlyder 20 tunnland kryddgårdar, 192 tunnland åker, 312 tunnland äng och 813 tunnland skogsmark, eller tillsammans 1343 lunnland jord.

Slädens styrelse och Domare personal Samt öfrige lünnjutande Tjenstemän och betjente äro! 1 Borgmästare med lön ... S:r Rub. 285: 71:}. 4 Badmän, tillsammans .... 342: 85 ij.

i Notarie .... 142: 85ij.

! Kassör............ 1 14: 283.

1 Fiskal............. 57: 42f

i Stadsfogde...........21: 14?.

4 Stadsbetjenter, tillsammans ...... 08: 57{.

1 Trumslagare ....14: 28?.

12 Brandvakter, tillsammans ......171: 42!f.

Summa 1218: 56f.

Stadens Lutherska församling hör (ill Wånå Pastorat, samt vårdas af Kyrkoherden derstädes och en Kapellan, hvilkas aflöning utgör, jemte fria husrum för den förra: För Kyrkoherden ......S:r Rub. 442: 85?.

— Kapellänen . ...222: 85S.

— Orgelnist en .... 99: 42?.

— Kyrkobetjente.........• 100: 56?.

Summa 865: 71. 14106 Willmanstrand,

Utom Lane styrelsen finnes härstädes en högre ocli en lägre Elementarskola, ett Postkontor, ett. Apolhek, ett Lazarett och Kurhus, en Prqvincial- en Slotts- och Laxaret ts-Läkare.

Fattigvärden ombesörjes af en Direction, der Pastor för ordet. Ar 1843 underhöllo* 43 fattighjon, med 325 Kub. S:r. A* 1-835 har dävordne Gouverneuren öfver Ta-vastehus Liin och Ridd. J. F. Stichæus, låtit å Ojs ladugård, invid staden, uppföra ett fattighus och dertill donerat 10,000 Kub. H:co Assign., deraf dock, så länge donatarien lefver, endast räntan skulle utfalla; men af särskild anledning har gifvaren återkallat denna disposition, och beror stadens-rätt dertill af förnärvarande anhängig rättegång.

Af allmän väg vidmakthåller staden omkring 5 Verst, som år 1841 kostade 120 Rub. S:r. Gästgifveri hållningen och dermed förenadt värdshus iir öfvertagen af en borgare, utan att derföre njuta annan ersättning än fritt begagnande af dertill anslagen ängsmark; skjut sn ingen bestrides af gästgifvaren med sex och af staden antagne fomän med 25 hästar. Nästnäinnde år kostade Militär-inqvarteringcn 2117 Kub. 3G£ kop. S:r. Vården af 22

fångar erlades med 17 Rub. 31 kopek.

Sex handlande och fyra hökare finnas, som hafva öppna salubodar.

I Januari och September månader hållas betydliga fii-mavknader.

Sjuttio handtverkare med 171 gesäller och lärlingar, äfvensom 22 timmermän, 1 gatläggare, 37 formän och åkare, samt 13 andra arbetskarlar äro i staden bosatte.

Ar 1841 underhöllos 96 hästar och 178 kor.

Samma år uppburos stadens inkomster under följande titlar: Inqvarterings hjelp anslagen af Kronan 571: 42?.

Andeln i Sakören......108: —

Marknadstånds-medel..... 531: 55^.

Tonitören.........91:81.

Jord och grund-arrenden . • • • 901: 7\.

Tianspoit 2200: 87.Tavastehus. 107

Transport 2206: 87.

Mulbets-penningar...... 8: 50.

Arrende för 2 väderqvarnar ... 4: —

R ura-afgift........ 584: 28?.

Fürsvars-afgift.......233: — 3036: 65 if.

Uttaxerade:

För brandvärden...... 232: 30.

Gatlysning ....115: —

Kyrkobyggpad ....144: —•

Väg-underhåll.......120:

Inqvarterings-afgift...... 2417: 36^,. 3028- 66f.

Summa 6065: 32 f.

Utgifter:

Löner.............1218: 56*.

Fångvård............20: 67?.

Vägunderhåll........... 120: —

Gatlysning............115: — •

Kyrkbyggnad...........144: —

Inqvartering.......1..... 2417: 36?.

Diverse municipal utgifter....... 1255: 69.

Summa 5291: 29.

Till Kronan :

liränvins-arrende........ ....301: 12J.

Mantals-penningar.....^ ... . 289: 60.

Slottshjclp........................100: 59.

Medicijial-fond......................7: 84 J.

Summa 699: 16.108

Torneå. Fin. Toi'I|io; belägen J mil ofvanom Torneå elfs tillopp i Bottniska viken och, jemlik! obser-valionerne vid den gradmätning som år 1730 härstädes förehades af Svenska och Franska V etenskapsmän, under

50' 50' Latitud, på en fordom kringfluten holme, he<-nämnd Syensar. I äldre tider skall platsen hela! Salarna, d, ii. skeppshamn, oqIi förmodas dä hafva utgjort, den vigtigaste ort för Lappska och .Norrbottniska handeln.

Redan år 1005 beslöts stadens anläggning, men synes först år 1021 hafva kommit till verkställighet, och erhöll den 12 Maj samma år privijegiHiref af Konung Gustaf Adolf, uti hvilket orten benämnes - Törnö. Dessa prU vilegier hafva ridare blifvit, dels bekräftade och dels betyd-Jigen utvidgade den 10 Fehr, 1027, den 13 Fehr, 1030, 7 Nov. 103!, 2 Deeemb, 1043, 31 Oet, 1050, 24 Dec, 1652, J4 Mars 1055, 21 Nov, och 17 Dec, 1000, 25 Aug. 1601, 15 Apr, 1670, 22 Nov, 1698, 2 Aug, 1720 och 2<) Juli 1721. Den 20 Juni 1820, donerades staden Kronans andel i Sakören, 23 Juli 1823, beviljades stapeUfrjhet, den 21 Sept. 1825 undejlades staden hemmanen Sel|ö N:o 10 i Björkö by, PnWkinen N:o 6 samt Vlislalo N:o 3 och 4 i påta by. Den 27 Mars 1838 begåfvades staden med Kantorn e från 2Jf:dels mantal, som från Landt-Räiiteriet utbetalas.

Ar 1682 den 21 Juli har^ Stadens fordna praktfulla kyrka nedbrunpit; genom inträffade eldsvådor ären 1072, 1077, 1088 och 1714, saml Ryska krigshärens härjning år 1715, hade staden blifvit i grund förstörd; hvarefter dess nuvarande byggnads plan utstakades år 1718. Den 25 Maj 1762 nedbrann åter de flesta husen, i anledning hvaraf heslut fattades om dess fly|tning 1 ill Björkö; hvilket beslut dock återkallades genom K, Reso|, af den 27 Jan, 1707.

Genom förberörde donationer (illyder staden numera för 452 mantal utom stadsplanen, 112 tunnland åker, 410T o hm: a.

tunnland äng, och 14,000 tunnl. skog och utmark, 5750 tunnl, jmpedimentcr deri inbegripne; hvarufom staden erhållit del i laxfisket i Torneå elf, neml. den 7 Nov. 1031 af Pfaltz Grefven Johan Casimir, de s. k. Kolk-varpen belägne emellan staden och IJjörkü; Svensari fisket i grund af Kesol, den 18 Juli 1033. Leppäkari fisket den '2 Dec, 1043; bekräftelse å Kolkvarpen den 14 Dec. 1052, d:o pä Svensari fisket den 25 Aug. 1004, då ock en fullständig |ängd på saniteliga fiskerierne i elfven blifvit upprättad, utvisande tillika dessas fördelning och den derifrån utgående lax-skatten. Kn omständelig uppgift om stadens de|aktig-het häri är intagen uti Landshöfdingen» öfver Westerbottens Län, Resol. af den 10 April It,07. Genom contract af den 13 Sept. 1791, uppläts Kronans laxfiske till allmogens begagnande i joo års tid, således till ar 1891, emot bestämd afgift. I anledning häraf ingicks ar 1792 den allmänna förening om fisket, som ännu efterlefven, och hvarigenom |iela fisket är indeladt i ti s. k, Kolklag, neml. l:o ivivi-randa, 2:o Danski, 3:o Suinisaari, 4:o Komj, 5:o Törmä och 0:o Öfver-Torneå. Af hvilka det. sistnämnde har 3 pator el|er verk, men de öfriga blott ett verk en hvar. Danski, Romi och Öfver-Torneå verken äro på den vestra eller Svenska sidan och de öfriga på östra stranden af elfven belägne. Torneå stad innehar omkring -| af detta fiske, som årligen hvarje Påsk-lördag utarrenderas, och för år 1842 inbragte en summa af 1017 Kub. S:r oberäknadt Leppäkari fisket, som är Korgmästaren på lön anslagit ocb hvarföre ij arrende Letalats 470 Rubel men gifver i inedeltal omkring 220 Rub. S:r ärligen.

Stadsplanen upptager en vidd af 37 tunnland och är indelad i 112 gärds tomter, deraf 93 äro med privata träd-hus bebyggde, och kunna'sammanlagdt värderas till ungefär 25,000 Rub, S:r, Ar 1842 voro 3 gårdar brand försäkrade jnsumma för 3457 Kub. S;r,

Af publika byggnader finnas Kyrkan uppförd ifrån 1083 till 1087,. Rådhuset bygdt år 1729, Skolhuset är 1828, Grekiska kyrkan uppförd samma ar, samt Packhuset bygdt 1770 och fånghuset 1790, alla af träd.110

Willmanstrand,

Byggnads-Ordningen är gifven den 25 October 1823, ocli Brand-Ordningen den 10 Nov. 17G8. För brand värden finnas 2 si. slangsprutor med tillbehör, livarutom 4 brandvakter och 1 skorstensfejare äro antagna.

Staden styres af Borgmästare och Magistrat, och äro stadens Embetsmän samt betjente följande : 1 Borgmästare med lön .... S:r Rub. 400: —

4 Rådmän, tillsammans.........170: —

1 Stads Notarie........... 128: 00.

1 Fiskal............. 08: 60.

1 Stads-Kassör........... 43: 20.

1 Krono-Kassör...........01: 80.

1 Läkare............118: 20.

1 Wåg-skrifvare . . . . 8: 60.

2 Stadsljenare, af hvilka den ena är tillika Wakt-mäslare vid stadshäktet....... 55: 80.

1 Trumslagare...........17: 50.

1 Barnmorska...........13: 80.

1 Profoss............. 2: 10.

4 Brandvakter........... 58: 40.

Summa 1201: 60.

Borgmästare hafva härslädes varit: König Pehrson år 1621, Peder Pedersson 1644, Jöns Ingevaldsson till 1653, Olof Svart till 1659, Anders Thorfastsson till 1664, Jöns Michelson till 1666, Petter Johansson till 1680, Olof Ilel-bom till 1688, Johan Chore till 1708, Carl Sadlin, till 1714, Abraham Burman till 1716, Seger Svanberg till 1724, Isaac Grandeli till 1732, Petter Pipping till 1763, Olof Ramén till 1793, Nils Gabriel Ekholm till 1809, Ephraim, Cajanus till 1836, Joh. Fredr. Töhlberg vicarierande till 1839, och Julius Castrén ifrån sistnämnde år.

I staden finnes en lägre Elementarskola, Postkontor och Tullkammare, en Provincial-Läkare och ett Apothek.

Folkmängden uppgick enl. 1S41 års mantalslängd till 561 personer; alla hörande till Lutherska församlingen i Neder-Torneå Pastorat, som vårdas af Pastor och en Kapellan. Beloppet af Presterskapets och KyrkobetjeiiingensTorneå.

ill

fi ån staden utgåonde lönovilkor, kan skattas till ungefar 210 Riil». S:r. Nyssnämnde är undcrliöllos af staden 10 fattighjon, för 51 Rub. 81 kop. S:r.

Handelshus finnas 10, samt 13 öppna salubodar.

Enligt Tull-specialerna för 1843, utgjorde: Importen: Bomullsgarn 1413 Lp:d, Kaffe 387 I,p:d, Hampa 1951I.p:d, Salt 1400 t.r, Rum, arrac etc. 1630 k:r, Viner 2!) 18 k:r och diverse styckegods tillsammans värde . . . 27,304: —

Spanmål för ...... 13,500: —

Tobak.......... 4530: —

Socker.......... 3140: -

Frukter och kryddor . 819: —

Färgämnen....... 523: —

Hudar.......... 1397: —

Pelsverk......... 229: —

Jern och slàlarbctcn . . 733: —

S:ma S;r Kub. 52,175: —

Export e il: l?cn 350 Lp:d, Lax och sik,saltad 2123 t:r,Hampa 558 Lp:d, Potaska 315 l„p:d, Smör 9893 Ep:d, Talg 40 l,p:d, Tjära 13S5 t:r, Rräder 408 tolfter, Väfnader, ni. ni. tillsammans värde ....45,636: —

S:ma S:r Rub. 45,636. —

Tnlluppbörden utgjorde 7300 Rub. 50 kop. S:r.

Marknader hällas i Mars och September månader.

Staden iiger 9 smärre fartyg, tillsammans af 209 läster, men intet Sjömanshus, och blott en inskrifven Skep- -paré.

Fabriker finnas icke, men deremot 13 st. handtverks-mästaro, som sysselsätta 25 gesäller och lärlingar; hvarjemte 2 st. timmermän, 1 fiskare, 2 formän och G diverse arbetskarlar äro för stadens behof antagne.

Af näringsställen finnas 1 spisqvarter, der tillika är gäslgifveri och stadskällare samt en krog.

Ar 1843 underhöllos 45 st. hästar och 150 kok roat ur.

Samma år kostade underhållet af stadens andel i allmänna landsvägen, om verst, 18 Rub. Frän iiK|nite-ringen njuter staden befrielse. Vålden af 0 i fän^sligt förvar tflgne personer kosladc 14 Rub. 50 kop. S:r.112 Willmanstrand,

Ar IS 11 utgjorde stadens inkomster:

Jord-arrenden...........131: 43.

Arrende för stadens andel i elf-fisket . . . 805: 39.

Ägos ka 11.............213: 45.

Tomtören ....24: 3.

Marknadsstånds-penningar . . . . 154: IS.

Våg-medel............131: 91].

Hamn-penningar .... 71: Oj.

Hurskaps-penningar............15: /S,

Värdet för försålda lais . . . s..........44: 49.

Influfne fordringar och räntor............09: 63.].

Kapellans lön...........417: —

Orgelnist lon.......... • 39: —

Donerade och till Magistratens anslagne

hemmans räntor....... 3S: 40.

V infrihets medel .... 54: SO. gj. ^

Stimma 1910: 62J.

|]|gifterna voro:

Ordinarie löner .... S:r Hub. 940: 60.

Kxtra aflöning.....................206: 40.

Fångvård och skjutsning.......18: 2X.

Inkvartering .... 10: —

(iästgifveri och hållskjuts........83: 56.

Yäglagiiing och brobyggnad...........20: 93.

Allmänna byggnader..........75: —

Postporto . ..., . . 55: 46.

Fal t ig underhåll..........51: 81.

Hägnad'.........................54: 60.

ISnöplogning................10: 82.

Donations hemmanens Krono-utskylder . . . 60: 91].

Djekiiepengar .... 14: 99].

Diverse utgifter........ . . 210: 78.

Summa 1820: 15.

Till Kronan:

Målsmans vacans...........68: 40.

Mantals-penningar..........145: SO.

Uränvins-arrende .... 64. 35.

Krono-tionde, 13 tunnor korn ...... 40: 43.

lloikaps-penningar ....2: 88.

Summa 321: 86.113

t lcäborg. Fin. Olllu9 belägen vid Uleå elf» utlopp i Bottniska viken, under 65° 2' Lat- i Uleå Socken af Uleåborgs Län, samt utgör residence för Guvernören derstädes.

Redan på 1530 talet utgjorde platsen en bebyggd köping med skeppsfart och handel. Ar 1570 hade Konung Johan den III låtit uppföra ett slott eller borg på en holme i elfinynningen, hvilket år 1590 ånyo byggdes af sten. Genoin Kongl, brefvet af den 8 April 1605 förordnades om stadens anläggning, men först 1610 den 26 September förunnades densamma stads privilegier och den, 3 December 1765 stapelrätt.

Ifrån år 1570 till 1687 har Landshöfdingen öfver Österbotten, residerat ömsom härstädes och i Wasa, men ifrån och med 1688 oafbrutet i sistnämnde stad, intill dess år 1776 Uleåborgs Län bildades, hvarefter Guvernören öfver detta Län här haft dess säte.

Omkring år 1670 har Grefve Johan Gyllenstjerna haft Uleåborg i förläning. Genom krigshändelser och svåra eldsvådor, har staden undergått förstörelse åren 1498, 1517, 15S9, 1592, 1653, 1654, 1705, 1714, 1743 och 1773. De sista minerna af den fordna slottsbyggnaden förstördes år 1793, då åskan nedslog uti en der befindtelig källare, hvaruti 500Lp:d krut jemte andre krigs förnödenheter funnits förvarade. Sednast nedbrann staden natten emot den 23 Maj 1822.

Staden äger donerad jord för 5t\j mantal, utgörande 9745 tunnland, deraf 768 tunnland åker och 435 tunnland äng; hvarutoni Borgerskapet, inköpt år 1783, Toppila £ mantals hemman, under hvars ägor Uleå elf år 1724, vid högt flöde, på ett dygn genomskurit en sandbank till flere famnar;s djup, der nu smärre fartyg hafva godt vinterläge.

18114

Willmanstrand,

Den 15 Februari 1825 fastställde* den nil gällande* stadsplanen af 210 tunnlands vidd, indelad uti 533 tomter och byggnads-platser. Hvarå för närvarande 343 privata gårdar äro uppförde, trenne med sten och öfrige med trädhus; af hvilka år 1842, 109 voro brandförsäkrade föi 265,784 Rub. S:r.

Af publika byggnader finnas, Kyrka, Skolhus och en staden tillhörig qvarn af sten samt Prestgård och Fattighus af trädj uppförde. Byggnads-Ordningen är gifven den 25 October 1823 och Brand-Ordningen den 17 Mars 1840. För brandvården finnas 12 brandvakter, 2 skorstensfejare samt 5 st. slangsprutor med tillbehör.

Folkmängden utgör 4800 personnr.

Utom Guvernören och Länestaten finnas härstädes Radhus och Kämners-Rätt, Tullkammare och Postkontor, en högre och en lägre Elementarskola, Provincial- och Slotts-Läkare, Stads-Physicus, Apothek och Helsobrunn.

Stadens Embetsmän och betjente äro:

1 Borgmästare, hvars lönebelopp utgör S:r Rub. 546: 50.

1 Käinners-Præses....................192: 90.

5 Rådmän, tillsamman^........103: —

1 Notarie...................128: 60.

1 Stads-Physicus ....514: 40.

1 Krono-Kassör......................102: 90.

1 Stads d:o......................102: 90.

1 Stadsfiskal........................102: 90.

1 Stadsfogde............80: —

1 Wågmästare......................74: 20.

3 Stadsbetjente, tillsammans..............157: 80.

Summa 2106: 10.

Såvidt numera kunnaf utredas, hafva följande varit Borgmästare härstädes, neml» Gabriel Grå, Esaias Groop, Isaac Klowensich, Jonas Molin, Pehr Degerinan, Jonas Peldan, Casper Christian Müller, Carl Joh. Fagerström, Oiof Lilljedahl, Ilans Henr. Hasselblatt, Carl Johan Heikel och A. ApptJgren.1 j IvVEQRO.

Stadsförsanilingeu hör till 1 'lea pastorat, hvarmed kyrka och Presterskap äro gemensamma. Presterskapet» och Kyrkobetjeningens lonebidrad frän staden anses utgöra omkring 1300 Rub. S:r.

Fattigvärden handhafves jeinlikt Reglemente af den t Nov. 1835, af särskilt Direktion. År 1842 åtnjöto 140 fattighjon i understöd 1800 Rub. S:r. Samma år voro 49 personer tagne i fängsligt förvar och kostade vården af dem 16 Rub. S.r. Militär-inqvarteringen besteg sig till 1035 Rub. Underhållet af stadens väg-andel, 7 verst, är på gårdsägurena fördeladt, Gästgifveri och skjutshållning betaltes med 50 Rub. S:r.

1 staden finnes 75 köpmän och handlande-borgare, med 49 öppna salubodar. Jeinlikt Tuü-specialerna för 1843, utgjorde:

Importen: Apntheka varor, för . . 1480: — Spirituell, 28,740 lur . 43,482: — Kaffe 11,000 Lp;d . . 44,000: — Frukter och krydder . 2000: —

Färgämnen....... 4000: —

Bomullsgarn, 6500 Lp:d 45,000: — Tygel: af Bomull . . . 15,000: — af Siden .... 1100: —

af Ylle..... 6500: —

af Linne .... 1300 — .lem och metallarbeten 15,500: —

Salt, 34,600 t:r..... 73,000: —

Sirap 2000 k:r..... 4000: —

Socker, 10,100 Lp:d . . 36,000: — Spanmål, gryner, ni. m. 132,000: —

Tobak.......... 7000; —

Viner, 9000 k:r .... 7500: — Hampa och tåg-verke . 5000: — Diverse varor för ... 25,958: —

S:nia S;r Rub. 469,020

Exporten: Pottaska, 2300 Lp:d . 1700: —

Beck, 3000 t:r..... 8600: —

Tjära, 57,000 t:r . . . 103,500: — Bjelkar, 1000 st. . . .) Bräder 5600 tolfter . . j 16,100: — Diverse skogsvaror . . I

Fiskvaror........ 3000: —

Spanmål 500 t:r .... 3000; — Smör, 3600 Lp:d .... 7300: —

Tobak, för........ 400: —

Pelsverk......... 200: —

T,.lg, 8500 Lp:d .... 18,000: — Diverse......... 7017: —

S:ina S:r Riib. 167,817:

Tulluppbörden för importen besteg sig till 54,200 Rub. 33 kop. och för exporten till 8215 Rub. 91 kop. S:r.

Påbud ne salt-importen är 5000 tunnor och ständiga nederlaget, 1000 tunnor; medelpriset derå utgjorde 2 Rub. 14 kop. S:r.116

Willmanstrand,

Ar 1842 bedrefs sjöfarten med 48 fartyg, tillsammans af 4197 läst ers drägt, af 45 skeppare och 512 sjömän. Sjömanshusets kassabehållning utgjorde 1851 Rub. S:r.

I staden finnes en Tobaks-fabrik, 87nhandtverkäre med 109 gesäller och lärlingar, äfvensom tre källare eller spis-qvarter och sex krogar.

Ar 1842, utgjorde stadens inkomster 6570 Rub. S:r och Municipal-utgifterna 6386 Rubel. Krono-uppbörden för samma år besteg sig till 2595 Rub. S:r.117

IW^tsa; Fin. ~ülraasst9 är belägen i Mustasaari socken af Wasa län, vid Bottniska viken, under 63°, 4', 35" Lat.

I äldre tider bar i stadens närhet funnits ett fäste, benämndt Korsholm, som förmodas hafva blifvit anlagd! ar 1249 af Birger Jarl; deraf benämningen Korsholms län; hvilket ar 1051 gafs i förläning at Biks Skattmästaren Grefve Gabriel Oxenstjerna, men återlades under Kronan ar 1674,

Den nuvarande staden anlades i grund af Kon. Carl den IX Fundationsbref dat. den 2 Oct. 1606, på Mussar (Mustasaari ?) bys ägor, samt erhöll vapen och namn efter Kongl. Wasa ätten och försågs med särskildte privilegier och donationer af jord, den 30 Januari 1611 samt den 29 Mars 1647. Dock åfertogos genom Kon. Carl den XI reduction en del ägor, så att staden jemlikt 1766 års Jordebok numera innehar allenast 15TV mantal, neml. Mussar by 8,'j, Håga hemman 1, och Norra (Korsholms) Kungs Ladugård 5[| mantal; hvartill genom K. Br. af den 23 Oct. 1775 lades 7 tunnl. 10 kappland af Korsholms Södra Kungsgårds ägor till stadsplanens utvidgande. Härutoni har staden inlöst och med K. tillåtelse af den 28 Juli 1764 afhyst hemmanen N:o 1 och 3 i

Höstvesi by, och N:o 5 i Hunsar by, tillsammans om 2^ mantal. Vidden af de ägor staden sålunda tillhör har icke kunnat uppgifvas, men förmodas utgöra omkring 4000 tunnland.

Stadsplanen håller i vidd 118 tunnland, och är indelad i 303 tomter, deraf 260 bebyggde med privata gårdar, neml. en med sten och de öfriga med trädhus; tillsammans taxerade till 143,971 Rub. S:r. År 1841 voro 113 gårdar brandförsäkrade for 134,433 Rub. S:r. Ett torg och 8 gator äro stenlagde, hvaremot 3 torg och 15 gator sakna stenläggning. För dessas belysning underhållas 100 lycktor.118

Willmanstrand,

Publika byggnader äro: Kyrkan af sten, rymlig och vacker med en god orgel; Hof-Rättshuset jemväl af sten, hvars plats och byggnads-stil anses väl valde. För öfrigt finnas Rådhuset, Skolhuset, Fattighuset, Läne-Lasarettet och Fängelset, Stads-fängelset, Spruthuset, Vakthuset, Tull-och Packhusen saint åtskillige Magasiner alla af träd, äfvensom på actier uppbygdt Societetshus med derinvid anlagd park.

Af fornlemningar finnas endast ruinerna efter' förra Landshöfdinge residenset, på en täck kulle midt emot Ilof-Räüshuset.

Byggnads-Ordningen är gifven den 9 October 1838 ocli Brand-Ordningen den 4 December 1800, jemte närmare bestämmande Reglemente, af Landshöfdingen fastställdt den 15 Augusti 1829. För brandvården underhållas 4 slangsprutor med tillbehör, äfvensom 2 skorstensfejare och 21 brandvakter äro antagne.

Folkmängden utgör 2985 personer.

I staden finnes Rådhus och Kämners-Rätt; samt föl jande Tjenstemän och betjente :

1 Borgmästare, som har i lön.....514:

1 Kämners-Præses.........214: 28{.

5 Rådmän, tillsammans................154: 23^.

1 Magistrats-Sekreterare.......171: 42f.

1 Stads-Notarie....................102: 85^.

1 Kassör............144: —

1 Wåg-skrifvare....................142: 85‡.

1 Stads-Läkare....................437: 7\\.

1 Stadsfiskal......................142: 85^.

1 Stadsfogde...........110: —

1 Translator........... 28: 57J.

1 Rådhus Jaktmästare .... 71: 42?.

1 Brofogde............35: 7LJ.

1 Stads-Ekonom.......... 26: 25^.

2 Sfadsbetjenter, tillsammans............142: 85^.

2 Polisbetjenter, d:o.......114: 28^.

Transport 2553: 62WARA. 119

Transport 2553: 624.

Skol-Wakt mästare.........21: 425.

3 Barnmorskor, tillsammans......41: 142.

1 Profoss...........13: 142.

1 Politie-karl......................8: 57|.

21 Brandvakter, tillsammans...........288: _

1 Trumslagare......................28: 57j.

Summa 2954: 485.

Stadsförsamlingen hör till Mustasaari Pastorat och har dermed gemensamt Presterskap; hvars aflöning från staden består i obestämda jul- och påskpenningar samt tillfälliga sportlar, hvilka till beloppet icke kunnat uppgifvas.

Af allmänna verk och särskildta inrättningar finnas i staden: Kejs. Wasa Hof-Rätt, Guvernören öfver Wasa län och dess Embetsverk, Postkontor, Tullkammare, en högre Elementarskola, en Navigationsskola, en Fattigskola, en Slöjdskola för medellösa flickor och en Söndagsskola; vid hvilka anstalter, omkring 430 elever njuta undervisning. Härutom har staden under den 26 Juli 1843, erhållit Nådigt 1 i||stånd att inrätta en Handelsskola, hvartill anslagits 300 Rub. S:r alt i 10 års tid af statsmedlen utbetalas. I öfrigt finnes ett Roktryckeri, en Bokhandlare och ett Låne-hibliothek. Sedan några år utgifves här ett Dagblad: Wasa Tidning.

För helsovården finnes Provincial-Läkare, Lasaretfs-ocli Kurhus-Läkare saml en Sfads-Physikus, ett Apothek, en Helsobrunn och elt Läne-Lasarett.

Fattigvården handliafves af en Direktion. Ar 1841 njöto 220 personer i understöd 1728 Rub. S:r. Gårdsäga-rena underhålla mil allmän, landsväg. Gästgifveri och skjutshållningen äro öfvertagne' af entreprenör utan ersättning. Inqvarteringen kostade nämnde år 2290 Rub. 48 kop., samt vården af 66 i fängsligt förvar tagne personer, 22 Rub. 60 kopek.

Genom äldre Handels-ordningar samt Kon!. Resohne af den 8 Februari 1616, 15 April 1776, 11 Novemb. 1680 och 9 September 1719, var stadens handel och i synnerhet dess sjöfart, många inskränkningar underkastad; men så-120

dant oaktadt funnos härstädes är 1714, 10 större fartyg, hvilka dock under dä påstående krig alla gingo förlorade. Men sedan staden under den 3 December 1765, erhållit stapelrätt, samt genom K. Resol, af den 13 Septemb. 1770, undgått förlusten deraf till förmån för Kaskö stad, och följderna af det missöde, som under 1808 års krig drabbade släden, hunnit botas, har dess handel och näringar så förkofrat. sig, att der för närvarande finnas 29 handlande och 2 hökare, som en hvar hålla öppna salubodar, och tillsammans hafva ett rörelse-kapital af ungefär 330,000 Rub. S:r.

Enligt Tull-specialerna för år 1843 bestod importen förnämligast af spanmål för circa 23,000 Rub., 1700 Lp:d kaffe, 3600 Lp:d socker, 1680 Lp:d sirap, 5300 kannor arrac och rum, 2900 kannor vin, 200 Lp:d tobak, 5580 tunnor salt, 3400 Lp:d bomullsgarn, 30000 alnar bomullstyger, 11000 alnar sidentyger, 4600 alnar kläden och ylleväfnader, 1000 Lp:d olja, samt för öfrigt af frukter, kryddor, färgstofter, papper, jernsiniden och gjutgods m. m.; hela importen till ett sammanlagt Värde af 164,602 Rubel S:r. Häremot exporterades omkring 12,000 tunnor tjära, 500 tunnor beck,< 1800 Lp:d pottaska, 3200 tolfter bräder och planckor, 2700 tunnor spanmål, 1500 Lp:d smör, 2900 Lp:d salt kött, 3100 Lp:d ben, 1400 skeppund stångjern och 1666 centner krut m. m. uppgående i värde till 123,495 Rub. S:r. Samma år gjorde Tulluppbörden 21,529 Rub. 57 kop. S:r.

Sjöfarten bedrifves, med 23 fartyg tillsammans af 2792 lästers drägt, af 20 skeppare och 226 sjömän. I Sjönians-hus-kassan fanns år 1842 en behållning af 1086 Rubel 65 kop. S:r.

SkeppsliBinnen, ßrändö kallad, är belägen 1 mil från staden.

Af fabriker finnas en för tillverkning af tobak och en för ljus, samt ett berksjuderi.

Af näringsställen förekomma: ett värdshus, en källare och 2 krogar.

Sjuttio handtverkare med 119 gesäller och lärlingar, äfvensom 36 timmermän, gatläggare och andra arbetskarlar äro i staden bosatte.Wasa. 121

År 1841 underhöllos 180 hästar och 580 kor.

Stadens inkomster uppgifvas vara

Tomtören .... 7*21: 27.

Beteshags-afgifter ....426: 51.

Boskaps-penningar .... 28: 32.

Ägoskatt . ...772: 29.

Källarfrihets-medel .... 76: 60J.

Bnrskaps-penningar ....64: —

Hyror och jord-arrenden................794: 72.

Saköres medel .... t .. • 12: 8.

Stadens Tolag ....268: —

Våg-penningar .... 152: 54|.

Hamn-penningar .... 70: 74.

MätarepenningarE .... 21: 38J.

Marknadsstånds-penningar .... 51: 3.

Försvars-afgift och af Borgerskapet uttaxerade

medel » .... 1220: 35.

Tillskått till Stads-Läkare lön 134: 81

Passevolans-medel.............10: 28^.

Ersättning från inqvarteringS kassan .... 28: 57.

Summa 4853: 51 {.

Utgifter:

Löner arfvoden och pensioner...... 2924: 35J.

Hushyror............. 263: 57.

Fångvård .... 39: 98|.

Allmänna byggnader in. .... 477: 48.

Diverse utgifter..........1171:

Expencer och skrifmaterialier......191: 70^.

Summa 5068: 19|.

Till Kronan:

Boskaps-penningar..........15: 50.

Krono-tionden...........64: 41J.

Räntan från afhyste hemmanen..... 108: 23.

Båtsmans vacans..........118: 80.

Transport 306; 94±. 16122

Willmanstrand,

Transport 306: 94».

Bränvins-arrende....................309: 23£.

Mantals-penningar....................576: 72.

Slotfshjelp . • ....164: 69.

Mcdicinal-fond...........10: 64J.

Justitiæ statens procent................44: 90jj.

Sakören........... . . 250: 80*.

Summa 1663: 94.

Hvartill kommer inqvarterings afgiften . . . 2290: 48.123

Wiborg, Fin. 11rii|lliri, en bland de äldsta och betydligaste städer i landet, belägen invid en hafsvik under 00° 42' latitud.

Tiden for stadens anläggning ar ej med säkerhet känd; dock anses dess uppkomst härleda sig från år 1293 då fästet Wiborg anlades af Riksföreståndaren Torkel Knutsson. Enligt sägen hade staden i äldsta tider varit uppbyggd der nu egendomen Mon Repos eller YVanha Wiipuri finnes. N id fredslutet i Helsingborg 1310, emellan Konung Hilger och dess bröder, tillföll Wiborgs stad Hertig Waldemar; hvarefter orten varit förlänt åt Konung Magnus Smeksson Erik, Riks-Drotts Ro Jönson Grip, dennes son Knut Roson Grip, Carl den VIII Knutson efter dess andra Thronaf-sägelse ('?), lliks-Rådet Erik Axelson Tott, Sten Sture don äldre och slutligen ät Konung Gustaf den I:s Svåger Grefve Johan af lloija. Slottet och staden har utstått svåra belägringar af Ryska krigshären i Augusti 1322, September 1359, samt ären 1490 och 1700. Men år 1710 intog Zar Petter den Store staden efter 13 veckors belägring. Förstörande eldsvådor hafva intriitlät år 1457, den 17 Juni 1575, den 11 Juni 1082, den 9 Maj 1090, 21 Juni 1793 saml ären 1817 och 1834. Stadens befästning påbörjades år 1477 af Erik Axelson Tott, samt har sedermera efterhand blifvit utvidgad och fullkomnad af Konung Gustaf den 1, Zar Petter den Store, och Kejsarinnan Anna. I äldro tider var Wiborg en ganska betydande liandels plats, samt stod t nära relationer med och besöktes af Ilanse-förbundelw köpmän, men dess handel aftynade redan på slutet af 1700:de talet, dels i följd af krigshändelser och dels förnämligast derigenom, att Svenska regeringen öfverlät tjäruhandeln såsom inonopolium till ett särskildt handels-coinpagni, för-böd varu-exporten till utländska hamnar, och bestämde Sandhamn (Helsingfors), till nederlags plats för Ryska varor.Wiborg. 130

Staden liar erhållit dess privilegier år 1403 af Konung Erik den XIII, då stadsrätt efter som Stadsbo/ten i Up-> fa/a utvisade, blifvit henne tillagd; 1448 och och 1449 af Carl VIU Knutson, 1477, 1520, 1525, 1541, deri 2;ne gamla kloster till staden öfverlåtas; 1542 som lemnar staden fri seglation på utländska hamnar; 1547, hvaruti i ersättning för staden afhänd jord i Lykilä, tvenne torp belägne emellan staden och Sejniö bro, henne tillkännas jemte ett förfallit kloster; 1558, 1561, 1563 innefattande donation af Maskola och Papula godsen; 1594, 1600, 1603, J605, 1607, 1609, 1612, 1614, 1616, 1617, 1619, 1622, 1625, 1627, 1628, 1629, 1635 1636, 1638, 1640, 1642, 1643, 1644, 1646, 1647, 1048, 1649, 1650 den 8 Nov., deri Magistraten erhöll rättighet att upprätta förslag till Kyrkoherde- och Kapellans-tjensterne; 1650 den 31 Dec., deri åtskillige hemman inom Stranda Ilärad till staden doneras, 1054, 1000, 1070, 1080, 1742 den 27 October; 1764 den 7 Mars, 1814 den 20 Augusti, om stadens rättighet att förpakta öl-och bränvins-försäljningen, 1810 den H October, hvarmedelst staden återfick dess fordna stapel-rätt, 1817 den 2 October angående staden tillkommande Tolag, sakören och källarfrihet, och slutligen 1827 den 21 Mars, hvarigenom staden berättigas uppbära grund-, hamn-, bro-, last-, våg-, mätare-, torg-, packare-, parmmätare-, ballasts och vräkare-penningar samt vinsten af vedförsälj-jitng till fremmande

sjöfarande, äfvensom auctious provision, AH den jord Staden i äldre tider fått sig donerad, blef efter dess intagande af Petter den Store, afhänd och för Kronans räkning utarrenderad, så att derunder för närvarande lyder, inberäknadt med den mark staden genom Kejserl, Utslaget af den 17 Nov. 1840 fränvunnit KelkaJa by, 240 tunnland jemte ett ringa fiske,

Stadsplanen, innefattande sjelfva staden och fästningen jemte Ne^lsytnieme, Pantsarlaks och S:t Petersburgska förstäderna, uppgår i vidd till löp tunnland, och inbegriper ft8G gårdstomter och byggnadsplatser, Af publika bus märkas Slottet, Lutherska Svenska och Tyska församlin-garnes kyrka, Luth. Finska församlingens kyrka, 2:neWiborg. 131

Hyska-Grekiska kyrkor och Kafholska församlingens kyrka, |fof-llältshnset, Guvernörs Residenset, Kommendants huset Ordonnanshuset, Poslhuset, 2 Gymnasiihus, Fruntimmers-skolnn, Elementarskolan, Proviant Komissionens hus, Liine Land! mäter'i-Kontoret, Läne-Lasaretlet, tio Militär kaserner, 3:ne Proviant-magasiner, ett Militär sjukhus ett Fånghus, Rådhuset, Stadshuset, Societets- och Theaterhuset, alla af sten, samt Krigs-hospitalet; Artilleri Befälets hus, 3:ne Kaserner, Korrections- och Arbetshuset, Packhuset, Fattighuset, Gästgifveriet och en Manege, af träd uppförde.

Privata gårdar finnas 5f)5, af hvilka 84 äro ined stenhus bebyggde; häraf voro år 1842, 159 st. brandförsäkrade inom landet, för 566,812 Rub. S:r. Torg och gator inom fästningen äro stenlagde, men icke så i först üderue.

Någon Byggnads-Ordning finnes ej fastställd. Biand-Ordning är gifven den 26 Januari 1840. För brandvården finnes 7 slangsprutor med tillbehör, 12 brandvakter och 1 skorstcnsfejare. Gatbelysning underhålles och kostar årligen circa 300 Rub, S:r,

Af allmänna embetsverk och inrättningar äro hitför-lagde: Kejserl. Wiborgs Hof-Itätt, Bankens Växel-Kontor, Läne-Styrelsen, ett Gymnasium, en lägre Elementarskola, en större och en mindre Fruntimmersskola, en Söndagsskola, äfvensom ett Korrections- och Arbetshus, samt för öfrigt Stadens Magistrat, Rådhus och Käniners-Rälter, Poliskammare, Tullkammare och Postkontor.

Stadens Tjenstemän och betjente äro: 1 Justitiæ Borgmästare, med lön S:r Rub. 685: 7\\.

1 Politiæ d:o......... 457: 16.

3 Justitiæ Rådmän, tillsammans ..... 514: 28?.

2 Politiæ d:o d:o...... 228: 57{.

1 Kaniners-Præses.......... 508: 57iJ.

1 Not. Publ. och Magistrats-Sekreterare . . 142: 85-^.

2 Stads-Notarier, tillsammans...... 228: 571.

1 Translator för Ryska språket.....171: 42?.

1 Actuarie............85: 71?.

Transport 272'i: 871.126

willmanstrand,

Transport 2722: S7\.

1 Wald mästare...........60: —

4 Stadsbetjenter, tillsammans............205: 71}.

1 Krono- och Stads-Kassör.............200: —

1 Stadsfiskal...........57: 14?.

3 Polis-Uppsyningsman, tillsammans .... 308: 57}.

1 Stadsfogde ....85: 71?.

1 Stads-Physicus..........171: 42?.

1 Magistrats-skrifvare for Ryska och Tyska spr. 85: 71}.

1 Justerare af mått, mål och vigt . . . . 85: 71}.

1 Klocksfällare.............34: 28}.

C st. mätare, erhålla 2 af den mätnings ersättning efter taxa ni går...............— —

2 Barnmorskor, tillsammans......114: 28}.

1 Trumslagare...........17: 14?.

2 Fångknektar och en politie-karl .... 114: 28}. 2 Lotsar............57: 14?.

Summa 4320: l-}. Ilvarutom från Brand-kassan aflönas:

1 Sekreterare med.........85: 71}.

Arfvode till Stads-Kassören......85: 71}.

1 Slang-mästare.......... 28: 57}.

3 Brandvakts-Corporaler .... 257: 14?.

12 Brandvakter........... 822: 85}.

4 Tornväklare........... 274: 2S}.

1 Skorstensfejare.......... 571: 425.

Summa 2125: 71}. Folkmängden utgjorde år 1841, 4024 personer, deraf 2801 Lutheraner, 1202 Grekisk:Ryska trosbekännare och 21 Catholiker; år 1843 hade folkmängden förökat sig till 4121 personer, oberäknadt Militären.

Själavården i Wiborgs stads och lands finska ocli svenska Lutherska församling, handlinfvcs af en Pastor och 2:ne Kapellaner och i Tyska Lutherska församlingen af en Pastor; Grekiska församlingen vårdas af en Protojerij, 2:ne Svetschenniker, en Diakon ocli 2:ne Diatscboker, hvilka jemte Ivyrkobetjeningen, afiöuas uf Finska Stats-Wiborg.

127

medlen med 3835 Rub. S:r, samt njuta fritt qvarter i församlingens prestgård. Katholska församlingen liar egen Pastor, som likaledes lönas af Finska Statsmedel, med 171 Rub. S:r.

Fattigförsörjningen handliafves enligt Reglemente af den 4 December 1835; och undcrhöllos ar 1841, 114 fattighjon för 1789 Rub. 19| kop. S:r. Underhållet af stadens andel i allmän väg, kostade 171 Rub. 43 kop. hvarutom staden åligger vidmakthålla J:del af den inom dess område befintliga såkallade Abo-bron, samt i Papula bro. Gäst-gifveri och skjutshållningen betalas med 204 Rub. 28^ kop. S:r. Militär-inqvarteringen vidkännes till ena hälften af gårdsägarena och till den andra af Borgerskapet, samt kostade 1841, 9240 Rub. 72 kop. S;r. Nämnde år voro 152 personer tagne i fängsligt förvar ocli dessas vard kostade 89 Rub. 22,1 kop.

För helsovärden finnes Länc-Lasarett och Kurhus, 1 Apothek samt Lasaretts- och Slotts-Läkare, och Städs-Physicus,' hvarjemte vid härvarande Militär-hospitai finnas särskildt Apothek och 5 Läkare anställde.

I staden finnes inakrifne l42 handlande ocli 37 handelsborgare, som hafva 49 öppna .salubodar.

Frimarknader hållas i Fehr. och September månader.

Jemlik!. Tullspocinlerne för år 1843, utgjorde varu: 1 in p orten: Spirituösa, 19,000 k:r 8,100: — Viner 16,000 k:r . . . 12,400: — Kiifle 25,200 Lp:d . . 52,000: — Socker, 25,800 Lp:d . 52,000: — Frukter ocli kryddor for 5,000: —

Färgstofter....... 2,000: —

Tobak.......... 8,500: —

Salt, 17,000 t:r..... 50,900: —

Spanmål, gryner eic. 274,000: —

Fiskvaror........ 14,600: —

Olja........... 3,000: —

Talg, 3200 Lp:(l .... 6,500: — Bomullsgarn, 2650I,p:d 11,800: — Tyger: af Bomull . . . 28,000: — af I-.inne . . . 1,300: — af Siden .... 5,700:—

af V lic..... 23,300: —

Jern och metallarbcteii 16,200: — Diverse varor för . • • 51,585: —

Sana Kul). 020,885; —

E x p o r t e n: Kreaturs ben, 18,600 l,p:d 1700: — Beck och tjära 228 t:r 600: — Bjelkar, 11000 st. . . . 6600: — Bräder, 92,563 tolfter 465,382: — Diverse skogsvaor . . 4300: — Tvål, 3580 Lp:d . . . 6400: —

Frukter för...... 2000: —

Feusterglas för .... 19,500: —

Spanmål........ 5200: —

Diverse varor för . . . 3400: — Talgljus........ 8900: —

Sanu4S;r llub. 523/J82: —128

Willmanstrand,

Exporttullen besteg sig till 14,135 Rub. och inport-tullen til! 101,667 Rubel.

Medium af saltpriset är 2 Rub. 39 kop. per tunna. Ar 1812 funnos 14 fartyg, tillsammans af 1816 lästers drägt; 15 skeppare och 81 sjöman. Sjömanshusets kassabehållning utgjorde 956 Rub. 42 kop. S:r. Ilamnen Trång* sund är belägen 12 verst från staden; och 2:ne skeppsvarf finftas i sednare tider inrättade.

Under stadens Hall-Rätt lyda 2:ne fabriker för tillverkning af cichorie, en för tåg, en för kali och berlinerblått, en för talgljus och en för tvål, samt 2:ne glasbruk. Ett Boktryckeri och Bokhandel är här etablerad. Handtverkare finnas 56 st. som sysselsätta 149 gesäller och lärlingar; hvarutom 10 timmermän, 23 isvoscht-schiker eller hyrkuskar, 36 formän, 3 fiskare och 130 arbetskarlar finnas för stadens behof antagne.

Af näringsställen finnas en schweitzare och 2:ne spis-qvarter.

År 1843 underhöllos 221 hästar och 158 kor, 40 får och 56 getter.

Stadens inkomster för år 1841, utgjordes af:

TomtÖren .... 38S: 85.

Jord- och grund-arrenden .... 440: 86.

Fiskvattens d:o . ... 114: 29.

Tull- och källarfrihcts-medel..... 61: 80.

Hyror för särskilde byggnader..... 485: 71-].

Arrende för stadskällare eller traktörs rörelsen 297: 62. Grund- och hamn-penningar in. in. . . . 15: 43.

Afgift för vedförsäljning....... 31: 43.

Salutorgs afgift.....• . . . . 100: 21.

Arrende för stadens vågar...... 54: 57].

Last-båts afgifter......... 141: 80.

Friskilling för hus och gårdar..... 21: 2.

Bura-afgift........... 698: 42-f.

Auctions procent.......... 181: 50.

Tolag in, fl. medel......... 11,475: 10.

Sa köres medel.......... 139: 32.

Diverse inkomster......... 602: 80.

Summa 15,150: 74].Wiborg.

Utgifter:

Löner, pensioner och arfvoden ...... 6636: 53.

Till allmänna byggnader................3712: 50.

Ëxpencer..................384: 72.

Fångvård och polis . . . i . i . . . 109: 51.

Ilållskjutsning ....,.*.... 264: 28.

Diverse municipal utgifter , ...3291: —

Summa 14,398: 54.

tnqvarterings kostnaden » » » » • • * • 9240: 72.

17130

Willinaiiiitfffitd, Fin. Eiap|tceiirniria,

(fordom Lappstrand), är belägen vid södra stranden af sjön Saimen, i Lappvesi Socken af Wiborgs län, under 01° 8' Latitud.

Af Wiborgs städs privilegier gifne 1547, finnes, alt denne siad erhållit rättighet till frimarknader i Lappstrand, och förmodas en köping redan vid denna tid hafva härstädes uppstått, hvilken åtminstone år 1650», synes hafva ägt egen styrelse, emedan detta årtal finnes graveradt i stadens sigill. Något Fundationsbref eller andra privilegii-Imndlingnr, som närmare kunde utreda förhållandet, finnas nninrra icke i behåll. Är 108,3 förordnades alt Lappslrands stadsrätt skulle upphöra och orlen förvandlas till en lastageplats för Wiborg, orh efter sistnämnde städs afträdande till Ryssland, lades Willmanstrand, i judiciølt och administrativt hänseende, under Fredrikshamns stad; hvilket förhållande fortfor intill år 1784, då egen Magistrat och Borgmästare här tillförordnades. Den 4 Oct. 1810 erhöll sla-cVi: uppbåds nil t.

Ar 1741 den 5 September intogo Ryssarne staden, som dä v;>n(omgifven af en beslyckad jordvall. Före dess afträdande residerade Landshöfdingen öfver Nyslolls och Kymmenegårds län härstädes.

Hela vidden af stadens jord bestiger sig till 80 tunnland, Men år 1819 har staden tillhandlat sig 3 hemman i Ihalais by, tillsammans af i mantal, från hvilka jordeboks ränfnn 7 Rub. 011 kop. blifvit jeinlikt Kejserl. Rescriptet af den '21 Mars 1827, staden donerad.

Den gamla släden eller fästningen, upptages af Krono-hus, och är belägen på en i Saimen utskjutande udde; fästningen ii. numera indragen och verken underhållas ej af Kronan. Sammanlagda vidden af samteliga stadsdelarne, utgör 15 tunnland, och är indelad i 103 tomter, bebyggde med 83 privata h'-s af träd; deraf år 1841,

12 gårdar voro biandJöisäkrads för 27,720 Rub. S:r.Willmanstrand.

Af publika byggnader finnas: Kyrkan och Radhuset at träd, samt inom fästningen en Rysk-Grekisk kyrka, Krono-Spinuhuset, och åtskilliga Militär-kaserner, förrads-och vakthus, af hvilka 10 st. äro af sten och 6 af träd uppförde.

Byggnads-Ordning saknas, men Brand-Ordningen är gifven den 12 Maj 1840; 3 slangs.prutor ined tillbehör underhällas.

Folkmängden uppgår till 616 personer, som bo i staden och 591 personer, utgörande handlande och deras familjer, soin vistas i Byssland.

Stadens Embetsmän och Betjente:

1 Borgmästare med lön.....' S:r Rub. 258: —

1 Justitiæ Rådman och Notarie......194: —

1 Poliliac Rådman och Kassör.......130: —

2 d:o utses turvis, utan lön......— —

1 Stads-Läkare............143: —

1 Stadsfiskal och fogde.........74: —

1 Stadstjenare..............44: —

4 Brandvakter, som tillika betjena såsom trumslagare och skorstensfejare.......120: —

1 Barnmorska...........18: —

Summa 981: —

Medlemmarne af stadens Lutherska församling höra till Lappvesi Pastorat och hafva dermed gemensam kyrka och Presterskap, hvars aflöning från staden är obestämd. Grekiska trosbekännarena hafva egen prest, som aflönas ined 400 Rub. S:r samt de öfriga kyrkans otFicianter med 450 Rub. S:r, som utgå af stats-medlen.

Af Läroanstalter finnes numera allenast en lägre Elementarskola. För öfrigt finnes här ett: Postkontor, ett Krono-Spinnhuset och en Provincial-Läkare, äfvensom ett. Apothek och en helsobrunn finnas.

År 1841, underhöllos 7 fattighjon med 100 Rub. S:r. Underhållet af 2 verst allmän vag kostade 17 Rub. 85f kop. Hvaremot entreprenören af Gästgifveri hållningen er-lade till stads-kassan CO Rub. 231 kop. Hällskjutsninge*432 Willmanstrand,

|bestrides af ortens allmoge, Inkvarterings kostnaderne uppgingo till 440 Rub. 60 kop. S:r, och värden af 5 häktade personer betaltes med 125 Rub. 21 kop.

Af circa 150 handlande och borgare, sonj i staden varit inskrifne, äro största delen vistande i Ryssland; och endast 11 idka härstädes egentligen sin handel, af hvilka 9 hafva öppna salubodar,

I Mars och October hållas frimarknader, I staden finnes ett värdshus och 4 krogar; 22 händt-? verkare med 42 gesäller och lärlingar, samt 27 timmermän och arbetskarlar.

Ar 1841 underhöllos 40 hästar och 130 kor. Inkomsterne för samma år voro: Donerade räntor ,,,,,,,,, 7: 61], Sakören .... 12: 50.

Hamn och Marknadsstånds-penningar . . . 89: 9],

Tomtören............109: 1.

Arrenden och särskildta inkomster .... 1520: 37?. JJttaxerade af Borgerskapet 1265: 70,

Summa 3004: 29?,

JJtgifterne:

Löner och arfvoden .... 1080: —

Fångvård 125: 21,

Inqvartering 440: 60,

Vägbyggnad ....17: 85^.

Allmänna byggnader .... 401: 74.

Diverse utgifter ,.,,.,.... 698: 1,

Summa 2763: 413,

Till Kronan:

Bränvins-arrende . ... 138: 28],

Poduschnie afgift 668: 60.

Summa 806: 88].

Borgmästare hafva härstädes varit: Peter Kellberg àr 1784, Pet. Maslén 1804, E. J. Åkerblom 1829.133

jlJiO, Fin. Tlirkll, Finlands fordna hufvudstad, och den äldsta i landet, är belägen vid utloppet af Aura-joki, vid Finska viken, under 60° 27' Latitud, i Aho och Björneborgs Län,

Svenska Konungen Erik den Helige, som eröfrade de sydliga delarne af Finland och der införde Christna läran, förmodas hafva omkring ar 1157 låtit uppbygga Aho slott; i närheten hvaraf staden småningom torde uppstått, och erhållit dess namn genom det här bosatta folkets benämnande — åboer; det finska namnet åter, antages vara härledt af ordet torg (handelsplats), som enligt språkets fordringar förändrats till Turku. Enligt äldre uppgifter, skall den förut anlagda staden varit belägen högre upp vid samma å, men som hvarken ruiner eller historiska anteckningar derom vittna, anses uppgiften mindre tillförlitlig. Först i medlet af 17:de seklet skall stadens utrymme, byggnader och gator blifvit ordnade efter bestämd plan, uppgjord genom Riks-Drottset Grefve Pehr Brahes försorg. De äldsta privilegier som i sednare tider funnits i behåll, äro gifne af Konung Johan den III år 15G9, samt stadfästade år 1517 af Konung Gustaf den II Adolf,

Då denna stad utgjort vaggan för Finlands vetenskapliga och industriella kultur samt till sednaste tider varit säte för landets styrelse, är dess historiska öden sü inför-lifvade med hela landets, att en omständig' berättelse om de förra, skulle innefatta det väsendtligaste af Finlands historia; hvilken åter icke kan blifva föremål för denna lilla alhandling. Dock torde följande anteckningar om de förnämsta händelser som härstädes inträffat, icke sakna intresse.

o o

Ar 1157 byggdes Abo slott, såsom redan är anmärkt. 1198 belägrades det af en Rysk krigsmakt, som tillika af-bräqde staden. 1292 byggdes och 1300 invigdes Domkyrkan. 1293 inrättades hör ett Dominikaner kloster. 1318 plundra-134

des staden af en Kysk krigshär. 1351 anlades elf Bibliothek och 1355 en skola. 1425 nedbrann bela staden och 1429 ytterligare östra delen deraf jemte kyrkan och klostret. 1440 inrättades det första Lazarett. 1459 nedbrann bela staden, samt en del deraf 1473. Ar 1509 plundrades staden af Danskt krigsfolk. 1522 nedbrändes hon, under fejden emellan Erik Fleinming och Danska Slotts-höfdingen Wolf. 1529 härjade pesten härstädes. Betydliga delar af staden afbrunno ären 1537, 1540, 1505, 1569, och 1592 men är 1594 äter hela staden samt 1001 och 1003 ansenliga delar deraf.' 1014 uppgick slottet i lågor. 1024 inrättades Hof-Rätten och 1030 ett Gymnasium, som 1040 upphöjdes till Universitet. Ar 1042 inrättades det första Boktryckeriet. 1550 brann staden öster om ån, äfvenså 1081, då endast Academien och Bibliotheket samt få gårdar blefvo räddade; af pest och svära farsoter bar staden blifvit hemsökt åren 1529, 1588, 1003, 1029, 1057, 1098, och af hungersnöd ären 1421, 1049, 1050 och

1698. Vattenöfversvämningar hafva inträffat år 1012 och 1085. År 1070 hölls här Landtdag.

Under', tvisten; emellan Konung Erik XIV och dess Broder Johan III, ären 1503—1568 samt under fejderne emellan Carl IX och Konung Sigismund, utstod Åbo slott och stad flere belägringar och svår medfart.

Ar 1713, under kriget emellan Kyssland och Sverige, flyktade stadsboerne till Sverige, och först efter fredsslutet år 1721 återvände invånarene samt vidtogo deras rörelse. Ifrån denna tid och allt till 1827 har staden undgätt svårare tillfällige lidanden, utom det att dess näringar och rörelser betydligen försvagats, sedan Kejserlige Senaten för Finland med derunder lydande Embetsverk är 1821 flyttades härifrån till Helsingfors; men förstnämnde år hemsöktes staden åter af en total brand, endast en ringa del närmast slottet räddades, det öfriga blef lågornas rof. Snart härpå bortflyttades jemväl Universitetet till Helsingfors. Efter dessa sammanhopade olyckor, syntes, som skulle det gamla Åbo komma att. qvarstå endast som en ruin, en minnesvård af hvad Finland ägt dyrbarast; men, näst enÅbo.

135

mild och faderlig regerings välgörande omsorger, liar den kraftiga och patriotiska anda hvaraf denna urgamla städs invånare äro lifvade, utur askan upprest en vida herrligarc stad än den förra, der det industriella lifvet återtagit sin plats främst bland landets städer.

Stadens afhyste ägor uppgå i vidd till 2504{ tunnland, deraf 470 tunnland odlingsbar jord. llärufom har till Magistratens aflöning blifvit donerade räntorne från tretton närbelägna heinman, tillsammans om 404 daler 1 Oj öre Silfvermynt, äfvensom Hallis qvarnstäile i S:t Carins Socken, hvilket Borgerskapet öfvertagit jenilikt K. Besol. af den 19 Nov. 1823, mot förbindelse att i vederlag derföre årligen erlägga 150 tunnor råg till Magistraten, vidare disponerar staden Laustis Rusthåll i S:t Carins — och Lieton-perä hemman i Lundo Socken, hvilka genom arrendatorer förvaltas, och sluteligen åtnjutes af Kronan källarfrihets-medel med 2G8 Kub. 8J kop. S:r.

Den fastställda stadsplanen upptager en vidd af 9S0 tunnland, samt är indelad i 10 stadsdelar, 201 qvarter och 838 bela tomter; derå 40 sten- och 520 trädhus finnas af privata gårdsägare uppförde; hvilkas taxeringsvärde ul gjort 1,1 SJ ,890 Kub. S:r; år 1842 voro deraf 39G hus brand-försäkrade för 1,043,458 Kub. S:r.

Af publika byggnader förekomma: Slottet," Domkyrkan, fordna Universitetshuset, som numera begagnas såsom Embetsrum för K. Hof-Kätten, Läne styrelsen, Domkapitlet, Bankens Vexel-Kontor och Post-Kontoret; fordna Observatorii-byggnaden der Navigationsskolan är förlagd; Grekiska kyrkan, en kasern för Ryska Militären, Gynina-siihuset, Högre Elementarskol-huset, Brigad Chefs huset, Spinnhuset, Kurhuset för sinnessjuke, Rådhuset, Stads-häktet, Flickskolan, Lazarettet för febersjuka, Fattighuset, Societetshuset, Theaterhuset, Kejserl. Finska Hushållnings-Sällskapets gård, 2 vårdtorn, och ett allmänt kokhus, alla af sten, saint Kommendants huset en Kasern, Biskops gården, 5 proviant magasiner, 2 bagerier. Läne-Lazareffet, Lankaster skolan, Packhuset, Konfiskations-magasinet och ett Sprulhus af träd uppförde.142

Gator och torg äro stenlngde, med undantag af dertt som äro i de aflägsnaste och minst bebyggde delarne af staden belägne. Gatlysning underhålles af gårdsägarene»

Byggnads-Ordningen är gifven den 17 Juni 1828 och handhafves tills vidare af en Byggnads-Coniité, hvars betjening af Stads-kassan aflönas med 183 Rub. 42? k. S:r.

Brand-Ordningen är fastställd den 2l October 1834, och handhafves brandvården af en särskild Kommission, som disponerar 9 st. slangsprutor ined fullständig atiraille, samt biträdes och betjenas af ufsedde Rotmästare, 1 Brandvakts-befälhafvare, 2 Under-Officerare, 4 Korporaler och 48 Brandvakter; deraf 24 i sender tillika med en ridande patrull göra Vakt. Härjemte finnes en frivillig Brandkorps organiserad, som äger 2:ne slangsprutor ineden mängd släcknings-öch bergnings-redskap. 2:ne skorsfehsfejare äro jemväl antagne. Brandstaten och redskapens underhåll uppgifvas kosta årligen 2,600 Rub. S:r.

Staden utgör säte för K. Aho Hof-Rätt, Erkebiskopen och Domkapitlet öfver Abo Stift, och Lane styrelsen. Hvarjemte finnes ett Bankens Vexel-kontor, K. Finska Hushållnings-Sällskapet, Finska Trädgårdsodlings-

Sällskapet, Bibel-Sällskapet och ett Krono-Spinnhus. Af Läroanstalter förekomma: ett Gymnasium, en högre Elementarskola, en Navigationsskola, en s. k. Lankaster-skola, en Elementarskola för flickor, en Söndagsskola, en Handelsskola och en Real-skola *); vid hvilka sammanlagdt 46 Lärare äro anställde, och elevernes antal för närvarande uppgår till 1035. Utoin husrum och ved till en del af dessa Läroverk, bidrager Stads-kassan, till löner m. m. med 522 Rub. 85f kop. S:ri penningar. Härutoin har fråga blifvit väckt om anslag från Stads-kassan, till inrättande af en Musik-skola; hvarjemte på Trädgårdsodlings-Säjlskapets föranstaltande tvenne anställde Trädgårdsmästare undervisa el&ver i trädgårdsskötseln.

Lokalauktoriteterna bestå af Magistraten samt Rådhus och Kämners-Rätterna, Poliskammare, Postkontor och Tullkammare.

*) Ucul-Skoluu är numera nedlagd.137

Stadens Embetsmän och betjente äro följande, neml. : 1 Justitie Borgmästare med liin af circa Rb. S:r 800: —

1 Politie d:o.......... 800: —

6 Rådmän, tillsammans .... 2400: —

1 Kämners-Præses.......... 400: —

d:o för 2:ne Notarier...... 164: 57}.

1 Magistrats-Sekreterare och Notarius Publicns 285: 714.

3 Notarier, tillsammans........514: 28}.

1 Actuarie ...»........118: 85^.

1 Stads-Fiskal...........171: 42f.

1 Våg-och hamn-mästare samt Tolags-Bokhållare 809: 14?.

1 Krono-Kassör.......... 285: 71^.

1 Stads-Kassör........... 246: 85

1 Auctions-Direktör ....,..». 61: 71^.

1 Stads Architeckt •........ 257: 14?.

1 Justerare för mått, mål och vigt .... 85: 71^.

1 Translator för ltyska språket.....60: —

1 Stadsfogde...........214: 2S†.

1 Rådhus-Vaktmästare, 7 Stadsbetjenter, 2 Auc-lions-meklare och 3 Polis-Uppsyningsmän . 1 Fältväbel, 2 Corporaler, 2 Trumslagare och

12 knektar vid stadsvakten......

Profoss och politie-karl........

553: 39^.

628: 60. 30: 85iJ.

Summa 8888: 28?.

Deraf dock omkring 1500 Rub. utgöres af ofvanberörde hemmans räntor; men resten utgår från stads-kassan.

Folkmängden utgjorde ar 1841, 12,123 personer.

Staden har en finsk och en svensk Luthersk församling, i hvilka själavården och Gudstjensten handhafves af 2 Pastorer, den ena tillika Domprost. 5 Kapellaner, 1 Dom-kyrko-Syssloman, 1 Directör-Cantus, 1 Orgelnist, 2

Klockare och 23 diverse Kyrkobetjente; hvartill komma Slotts-, Spinnhus- och Fattighus-predikanterne. Presterskapets och Kyrkobetjeningens löner och sportlar, anses kunna uppskattas till ungefärligen 3900 Rub. S:r; deraf 1040 Rub. utgå af Kronan, 250 Rub. från kyrko-kassan och 2610 Rub. från stads-kassan och församlingen.

Förenämnde är uppgåfvos allenast 11 Grekiska trosbekännare vara här bosatte, hvilka betjenas af Militärens presterskap.

För helsovården finnes 1 Provincial-Läkare, 1 Slotts-och Lazaretts-Läkare, 1 Stads-Läkare, samt 1 Stads-Physicus, som af staden aflönas med 228 Rub. 57{ kop.; hvarjemte 1 Barberare och 2 Barnmorskor aflönas tillsammans med 61 Rub. 71$ kop. S:r, äfvensom 2 Veterinär-Läkare, »len ena på Kronans och den andra på Finska Hushållningssällskapets stat finnas antagne. Härtill hör vidare Lüne-Lazarettet med dess Cur-anstalter, Feber-Lazarettet, som underhålles genom frivilliga bidrag, 3:ne Apothek samt Kuppis eller S:t Henriks Helsobrunn och Bad-inrättning.

Fattigförsörjningen handhafves af en Direction, som för sådant ändamål jemväl förvaltar deB genom särskildta donationer bildade fattig fonden, utgörande 11,117 liub. S:r, äfvensom öfriga legala och uttaxerade inkomster. Directionen disponerar ett särskildt Fattighus,. der arbetsföra lösa personer hållas äfven till tvångs-arbete. Ar 1811 vårdades eller underhöllos 949 personer, nemligen 119 på fattighuset, 388 på frivilliga arbetshuset, 35 påtvångs arbetshuset och 403 genom afleninadt understöd. Kostnaden härföre uppgick till 7500 Hub. S:r; deraf 6100 af församlingen utta-/ xerades och resten inflöfi {jenom räntor och intrader.

I sammanhang härmed anmärkes, att Magistraten, samt Handels och handtverks gillena bildat genom årliga sammanskott, kassor till understöd for behöfvande delägare: hvarigenom Magistraten alla redau disponerar för nämnde ändamål en fond af 4500 Rub., Handels-Societeten 17,200 Rub., Hökare-Societeten 5500 Rub. och llandtverkare-So-deteten 3500 Rub., allt Silfver. Ytterst finnes en genom gåfvor och testamenten tillkommen fond utgörande 9028 Rub. S:r, deraf räntorna användas till understöd för stadens pauver honteuxer.

Ar 1841 kostade underhållet af stadens allmänna landsväg, circa 5 verst, 230 Rub., Gästgifveri och skjutshålluingen 300 Rub., Militär-inqvarteringen 2330 Rub., samt vården af 313 i fwngsligt förvar liållne personer 143 Hub.Åbo.

825 kop., al!tS:r; hvilken sistnämnde kostnad dock, i grund at Kongl, Resol. den 14 Juni 1790 och Kejserl. Resol, den 21 Februari 1817 utgått at' Kronan.

Stadens Handlande-Borgerskap är indeladt i 2 Societeten neml. kram- och salt-handlande samt victualie-haiid-landlande eller s. k. hükare. För närvarande finnes 90 handlande och 60 hökare; enhvar såväl som handtverkaren», taxerade till vissa Skatlören eller, som de härstädes benämnas, Sextondedelar. Öppna salubodar finnas 52.

Enligt Tiill-specialerne for år 1843, utgjorde: Importen: Apotheksvaror .... 1,700: — Kaffe 18,000 I.p:d . . 62,000: — •Socker 29,500 1 .piil . 96,000: — Sirap 3600 F,p:d . . . 6,500: — 1"lukter och kryddor . 14,000: —

Färgämnen' ...... 53,000: —

Fiskvaror....... 9,600: —

Spanmål, mjöl, gryner 27,600: —

Ssilt 43,796 t:r..... 74,450: —

Arrac, Rum 20,746 k:i 29,000: — Viner 21,000 k:r . . . 18,200: —

Olja .... 10,100: —

Tobak .... 33,000: —

Hudar......... 24,000: —

llampa och tågverk . 10,800: — Jern och stålarbeten . 49,800: —

Bomull......... 8000: —

Bomullsgarn, 8800 Lp:d 72,800: — Tyger: af Bomull . . 95,000: — af Siden . . . 18,700: — af Ylle .... 75,600: — Diverse varor för. . . 124,299: —

S:ina S:r Uub. 913,299: -

Exporten: Potaska 3500 Lp:d . . 4000: — Tjära 1500 t:r .... 3600: — Trädvaror: bjelkar 3200 si., bräder 16,000 tolfter, in. m...... 76,000: -

Ben 16,000 Lp:d . . . 1300: -Stångjern m. ni. . . . 51,300: —

Kött, saltadt ..... 23,000: —

Smör 42,500 l.p:d .. 85,000: — Talg 2000 Lp.d .... 5000: —

Hudar för....... 18,700: —

Salt 1686 t:r ..... 2500: —

Väfnader för..... 20,800: —

Divers* varor för . . 19,320. —

S.nia S.r Rub. 310,520: — Tullen för utgående varor besteg sig till 2437 Rub. 33 kop. och för inkommande till 111,291 Rub. 59 k. S:r.

Påbudna ständiga salt nederlaget utgür 1200 tunnor och årliga importen 9000 tunnor.

Medium af saltpriset var 1841 1 Rub. 84 kop. S:r. Frimarknader hållas i Januari, Februari, Juni och September månader.140

Willmanstrand,

År 1842 funnos 38 seglande fartyg tillsammans oin 3732 läster, samt 6 ångfartyg af 107 läster. I Sjömanshuset voro inskrifne 29 skeppare och 499 sjömän. Sjömanshusets kassabehållning utgjorde 5533 Rub. 50 k. S:r.

Staden har elt välordnadt skeppsvarf anlagdt uppå actier; der skeppbyggeriet drifves med sådan omsorg,' att jemväl åtskillige krigsskepp blifvit här bestälde.

Hamnen för större lastade skepp är belägen 3 verst från staden, vid beckholmen, samt är rymlig och god. Smärre fartyg kunna anlöpa sjelfva staden, genom en anlagd kanal, till hvars, äfvensom Aura åns muddring för djupare gående fartyg, ett mudderverk, som drifves med ångkraft, blifvit anskaftadt för 12,000 Rub. S:r; och har på detta arbete årligen användts 4 à 5000 Rubel nämnde mynt.

Af fabriker finnes 2 för tillverkning af segel och ra-veuduk, 1 för kläden, 1 för fajance arbeten, 1 för safian, 1 för Engelskt läder, 1 för spelkort, 1 för beredning af tobak och en för ättika. Härutom är under anläggning en mechanisk verkstad och ett bomulls-spinneri, till hvars befrämjande staden kostnadsfritt afslått erforderlig local, inlöst för 5000 Rub. S:r samt för 10 års tid frikallat inrättningen från alla afgifter till staden.

Handtverkare af särskilda professioner finnes 182 som sysselsätta 736 gesäller och lärlingar, hvartill kommer 9 timmermän med 224 lärlingar; för öfrigt finnes 17 mätare, 17 packare, 11 åkare eller formän, 21 sjöformän, 25 gatläg-gare, och 42 diverse arbetskarlar för stadens behof antagne.

Af näringsställen finnes 18 privilegierade värdshus eller spisqvarter samt 3 restauratörer eller s. k. schweitzare.

1 staden underhålles 352 hästar och 610 kor.

Stads-kassans inkomster år 1841: Hemmans räntor, efter indelt grund S:r Rub. 100: 29.

Åkerskatt............ 46: 31.

Ilallis qvarn-arrende......... 102: 85.

Källarfrihets-medel.......... 268: 8.

Bura- och Nyborgare-afgift.......176: 16.

Transport 693: 69.Åbo.

Transport 693: 69.

Nybyggnads medel............687: 85.

Stadsvakts medel....................550: 28.

Conlingent afgift....................494: —

Mångleri d:o....................34; 28.

Gerningsinanna d:o .... 311: 42.

Tolag............................2628: 39.

Ilamn- och grund-penningar............3690: 26.

Yåg-penningar......................5875: 18.

Mätare d:o........................396: 69.

Packare och parinmätare d:o............362: 70.

Torg-afgift eller stånd och vacke-penningar . 208: 35.

Muhlbets-penningar..................421: 88.

Qvarn- och backbods-afgift..............25: 32.

lnventarii provision..................1129: 83.

Auctions provision ....1205: 37.

Tomtören...................1985: 28.

Arrenden ....3026: 18.

Andel i Sakören....................9: 32.

Härtill kommer Tull-medel, som jemlik): K. Resolution den 16 Maj 1838 och 7 December 1842, tillerkändts staden för åren 1837—1847;

hvilka 1842 utgjorde........2418: 4.

För året uttaxerade medel:

Till Brand-kassan....................2666: 65.

— Inqvarterings d:o inberäknadt Tolag . . 2330: —

— Kassan för landsvägs underhållet . . . 207: 73.

— d:o för gästgifveriet och skjutshållning 242: —

— Fattig-kassan..........6013: 7.

Summa 37,613: 76.

Directe till Kronan:

Boskaps-penningar...... 1: 92.

Båtsmans vacance-afgift..... 648: —

Bränvins arrende-medel ..... 1483: 35.

Mantals-penningar...... 2884: 32:

Slottshjelp......... 786; 80.

Medicinal-fond 48: 33. 5552- 72142

Åbo.

Slads-kassans utgifter: Löner oclHiyres-medel .... 8559: 62.

Anslag till Skolorne.....514: 28.

Till innehafvaren af Stor Heikkiln Boställe, arrende för ntark upplåten

till staden,- etc........ 637: 15.

Hyra for Tullkammarens luca| . . 85: 71. Lösen för gärdar och är 1827 af-

brunne tomter....... 2378: 80.

Allmänna byggnader..... 343(5: 97.

Exjiencer......... 1683: 21.

Lane räntor och capital afbetalningar 2919: 51. Kostnad för hamn och kanal muddring 6180: — 26 425' 31

S:ma Summarum 43,737: 48. Stads-kassan är för närvarande besvärad med en skuld af 106,171 Kub. 42? kop. S:r, deraf likvist 92,857 Kub. ll| kop. S:r äro räntefria.Städernas Ägor,

Byggnader,

[-Anläggnings-året.-]

{+Anläggnings- året.+} Mantal. Tillydande jord, utom Stadsplanen , Tunnland. Stadsplanens vidd i Tniiiilaiid. Yiila! Tomter. Publika Hus. Privata Hus. Kyrkor. År 1842 Brand-försäkrade. Folkmängden. 1'nderhällne Fattiga. \rliga kosina-ilcn tor hvarje Fattig. Pä 1000 invånare belöper Fattige. Fängslade Brottslingar. Kostnaden för | Fångvården. [-Under-hàllne.-] {+Under- hàllne.+} Åker. Äng. 1 Utmark. Summa. af Sten. af Träd. af Sten af Träd af Sten. af Träd. Hus. Värde i Silfv. Rb , År 1820. År 1825. År 1S30. -Ål" 1842. [-Personer.-] {+Perso- ner.+} Kostnad Silfver Häst. Kor.

"j I saknad af refning, uppgifvit efter ungefiirig beräkning.

JFotkmängd,

Tab. I.

Fattig- och FångvårdBoskap>

Hul). kp. Hu b. kp. liub. kp.

Helsingfors. . 1550 — 273 462 2310 3045 376 692 26 11 56 480 2 1 375 1,694,169 7021 9282 11,110 13,175 356 4406 75 12 38 27 88 357 — 350 600

Borgå r .... obek. 3 260 222 2207 2689 165 306 3 — 4 294 1 1 87 113,033 2259 2664 2618 2767 34 342 — 10 6 13 — 63 58 obe kant

Lovisa .... 1745 5| 219 334 3258 3811 160 427 4 12 — 325 — 1 61 101,207 2449 2483 2647 2732 104 685 — 6 59 38 9 13 26 136 205

Kkenäs .... obek. 1 o- be kant 1025' _70 233 — 4 — _169 1 — 39 51,475 12K3 1178 12f6 1219 32 275 — 8 59 26 4 22 — 45 141

Åbo......obek. — 470 — 2034 2504 980 838 20 15 40 526 2 — 303 1,054,136 12,672 13,609 13,274 12,123 919 7500 — 7 90 78 313 143 82 352 610

Björneborg . . obek. — 479 1700 3301 54SO 168 449 2 3 9 410 — 1 60 101,431 3174 3829 4567 4927 113 642 54 5 68 23 59 84 18 173 209

Nystad .... 1616 — 74 — 2623 2697 80 305 — 7 — 298 1 — 3 7339 1600 1793 1938 2197 64 483 42 7 55 29 4 11 52 106 220

Tammerfors . 1775 — 40 5 380 425 169 268 1 5 1 133 — 1 55 120,413 956 1302 1585 1936 37 162 — 4 37 19 — 47 36 90 146

Raumo .... obek, 14 408 451 5090 »949 46 256 1 5 2 252 1 — 4 8583 1783 17i2 1803 1139 15 300 — 20 — 13 1 ls 112 332

Nådendal . . . 1413 1 10 23 591 _621 23 161 — 2—125 1 —_ 4 _ 4229 _ 664 708 724 571 9 82 59 9 18 16 —-- — 11 38

Wiborg. . . . 1293 — — — — 240 165 586 31 10 84 511 5 — 159 566,842 2839 3073 3469 4121 114 1789 19 15 70 28 152 8!» 22 221 158

Fredriksbamn. 1632 54 91 279 955 1325 151 375 6 — 4 303 3 — 38 62,501 1385 1711 1949 2658 32 324 — 10 12 12 4 29 7 74 93

Kexholm . . . obek. -I 200 100 1700 2000* 135 205 2 4 1 167 1 1 16 27,768 5'J0 537 549 1059 24 335 88 13 99 23 — 39 4 48 139

Sordavala . . . obek. — — — — ojek. 106 135 — 1 — 51 — 2 5 16,191 205 241 3sl 759 6 68 — 11 33 8 —-— 1 IG 48

Willmanstrand obek. — 22 1 57 80 _ 15 103 10 6 —__83 __1 12__27,719 270 472 546 616 7 100 — 14 28 11 J) _ 125 J!1 _jN> 130

Tavastehus.. 1650 — 218 312 813 1343 _77 139 5 J3 — _J25 1 —^ 49 100,335 2024 2290 2275 2093 43 325 — 7 56 20 22 _ 17 JJ1 £_96 178

S:t Michel . . 1838 |. o- be kant. 1619 67 86 3 1 3 12 — — — -- — — — 181 obek. 6 50 -— — —-— 18 39

Heinola. . . . 1779 — 114 143 4920 5177 80 116 — 4 — 115 — 1 — --- 663 8I5 895 955 5 obek. —-— 5 —-- — obe kant

Xyslott . ... 1477 — 15 20 195 __230* 50 105 1 2 — 105 — —__28 26,375 _265 301 325 596 2 -—-— 3 —-- — obe kant

Kuopio .... 1775 1 23 41 2255 __?319 160 150 3 5 — 2H 1 __57 59,754 1330 1749 2001 2161 . 80 5S3 38 7 29 37 15 _47 J2 74 136

Wasa..........1606 15,', o- be kant. 4000' 118 303 1 10 1 259 1 — 113 1134,433 3021 3307 3323 2985 220 1728 — 7 81 73 66 22 60 180 580

(iHiiila Carleby 162Ö 8.." 3 K) 792 15,000 1G.132*' 43 25 4 3 3 3 250 — 1 33 62,113 1867 2037 2389 2374 obek. 661 —-— — obek. 15 26 53 315

Christinæsfad . 1649 4J. 10 1600 2708 +378 60 241 --- 9 — 209 — 1 36 74,157 1203 1517 1702 2226 03 502 — 7 97 28 14 53 91 06 468

Jacobsstad . . 1653 4" 200 650 obe kmt. 95 232 — 4 2 181 — 1 28 95,307 1241 1416 1397 1536 25 106 — 4 24 16 4 -— 45 222

\y-Carle by . . 1017 5.1J 201 440 2395 -042 24 130 — 4 — 100 — 1 21 3S,264 779 797 815 1076 31 120 — 3 87 28 2 8 — 38 210

Kaskö .... 1785 X| 56 70 400 526" 214 552 — 2 — 145 — 1 6 6 414 561 593 646 710 2 2 7 5 0 1 3 75 2 6 8 — 14 116

Jyväskylä. . . 1837 j^-i 10 28 921 965 98 143 — 1 — 26 — _1 0 8,7S0 — — — 328 —-——-— — 2 _1 80 23 35

i 1

Uleåborg. . . 1605 5,1, 768 435 8542 9745 210 533 2 2 3 340 1 — 109 265,784 4l05 4330 5035 4800 140 1800 — 12 86 29 49 16 — obe kant

Brahestad. . . 1649 lf" 394 5 21 2734 :T>49 86 204 — 4 — 194 — 1 49 61,028 1306 1471 1658 1845 48 440 — 9 17 26 24 6 24 8I 272

Torneå .... 1621 4|g 142 440 14,600 15,182 37 112 — 4 — 93 — 2 3 3157 686 649 677 561 16 51 81 3 24 28 6 14 56 45 150

Kajana .... 1651 — 100 150 29,750 30000* 30 80 — 3 — 63 — _1 9 5962 367 372 404 420 1 -—-—-— 2 —-— 54 194

Summa | — ~ — —~ —- ~8725 "Til ~~146 ~213 ~Ö615 23 20 "1768 4~99,202 *5S~12Ö 65,723j 71,918 70,816 2572 23,847 ~56 9|~27 34,6 —--~ — —

Medium. Med.Tab. II.

Köpmän, Eæport &ch ImportTull-inkom si, Salt-kandet, Sjöfart år 1842, fabriker, JVäringsstätten, låandtverkerier.

Fabriker. Värdshus och Näringsställen. Bagare Bleckslagare Bundtmak. Bokbindare Färgare Garfvare 1 Gelbgjntare Glasmästare Guldsmeder Hattmakare Mästare. [Lärlingar. Mästare. Lärlingar.) Mästare. | Lärlingar. 1 Mästare. , | Lärlingar. 1 Mästare, j Lärlingar. Mästare, j Lärlingar. Mästare. | Lärlingar. Mästare. Lärlingar. -Mästare. Lärlingar. J Mästare. Lärlingar.

S:r Rub. S:r Rub. Rub. | k. Kub. k.

Helsingfors. . 59 1 06 71 86,63 7 945,798 141,611:41 6000 1800 2 8 2 35 397 32 2962 15 1 0 1 0 12 6 9 2 5 5 1 0 7 11 9 1 9 5 11 4 8 9 28 3 9

Borgå..........14 10 15 24,261 370.774 61,875 11------2 25 2 17 • 58 8 601 2 3 — _ 1 1 1 4 6 3 6 19 5 15 2 3 2 — 4 11 4 1

Lovisa .... 32 3 16 67,222 278.898 61.062 53 2000 400 1 85 2 29 I8I 13 1236 — 14 1 — — — - — 3 K) 5 11 7 15 2 6 1 1 4 44 4 3

Ekenäs . . . .__8 6 8 96,876 66,127 11,364 89--------'2 23 2 15 32 11 _jtSO 1 5 — — 1 2 — 1 3 5 10 5 12 1 2 1 — 3 5 3 1

Åbo............90 60 52 310,:V2i 913,299 113,728 92 9000 1200 1 84 4 29 499 44 3839 10 21 6 14 3 5 3 10 4 14 12 52 14 44 3 14 4 8 10 53 3 5

Björneborg . . 43 52 26 114,1* 158,875 30,565 81 6000 1200 1 98 2 33 589 34 5850 I 20 3 2 2 2 1 — 4 5 5 13 6 9 3 4 2 1 4 12 5 3

Nystad .... 14 51 7 41,5!5:; 54,225 16,313 82 1550 300 2 — 2 49 424 52 2722 _ 4 2 — — — — — 1— 2 6 8 13 — — 1— 2 4 2 1

Tammerfors .27 4 12 --- -----———--2 99 2 — — ——--6 3 1 2 1 — — 2 5 13 30 17 21 6 6 2 — 816 8 2

Raumo .... 9 49 7 41.51. 67,572 15,001 39 1000 200 2 — 2 26 189 25! 1338 — 2 1— 1 — — — 1 222 25 1 1 —

— 3 — 1 -

Nådendal . . . J2 _50 _ S415 459 175 10 ------1 82 2 I _2j__83 — — — — — _-__— — ____ 4 6 — — 1 —__2 4 2 1

Wiborg. ... 142 37 49 523,98:! 626,885 115,802,30 ------2 39 2 15 81 141 1816 Si 3 3 -] 2 1 — — 2 4 2 4 1 4 — — — — 3 9 2 —

Fredrikshainn, 20 — 15 59,79'.' 178,935 15,239 38 ------2 28 2 16 81 17 1152 — 1 l |l _ _ _ _ 2—26 1—241 1 25 2 —

Kexholm ... 14 13 12 ----- ----—---2 9i 2 — — 1--1 3 1 - — — — — — — 1— 1 2 — — — — 1 — — —

Sordavala. . . 15 5 13 ---- ---—-----3 45 2 — — 7 --— 1 _ ~ __ — ___ 2 2 2 2 — — — — 1 1 2 1

Willmanstrand 11 1 9-- -------.------2 931 2 — _— — ----| — 5 I — — — _— — — 2 4 3 3 — — — — - — — — —

Tavastehus . . 6 _4 10-- ----—---3 15 2 — — —1--~ _ 1 2 1 1 2 ~ — 1 3 7 24 8 14 2 9 1 1 _5 9 3 2

S:t Michel . . 4 1 5 -- ---—-----3 36 2 — — —---1 1 I — — — — 1—24 2 1 22 1 1 1 2 — —

Heinola .... 4 2 5 -----—-----3 55 2 — — —-_ 1 | 1 — — — 1 t 5934 1 1 1 — 1 1 — —

\yslott .... 14 51 7 --- ----— -------3 33 2 — _— — -----— 1 — — — _— — 2 — 4 1 1 2 2 I 1 1 — — — —

Kuopio .... 12 _2 13-- ------_—----3 96 2 — — —-— _1 1__2 — - ^ —_— 33 10 13 47332 2 _3 8 5 7

Wasa..........29 2 31 123,495 164,602 21,529 57 2000 400 1 95 2 20 226 23 2792 2 42 4 1 — — — 3 7 5 7 4 7 2 — 2 — 3 9 2 —

Gamla Carlebv 33 2 22 90,624 103,166 24,899 90 3000 600 2 20 2 3(1 396 28 3590 I 1 - — 1 — — — 3 3 36331 1 1 — 3 2 2 —

Christinæstad . 45 13 15 110,903 128,648 37,453 23 1500 300 1 99 2 41 358 26 3357 1 1 1 1 - — — — 1 449 22 — — 1 1 48 3 —

Jacobsstad . . 15 — 8 52,260 45.208 8,980 97 2500 500 2 30 3 29 345 25 4322 4 — 1— 1 — — — 1 4 2 1 2 1 — — — — 1 2 — —

Ny-Carleby . . 17 5 12 50,445 48'664 7,613 58 1200 240 2 23 1 18 178 13 1822 — 3 — — — — — — __ 3 \ 3 2 — — 1— 2 | 2 —

K as kö .... 8 3 6 17,212 5440 2,016 84 ------2 14 3 4 45 7 755 — 2 1 — — — — — — — — 4 — 2 1 — — — — — — 2 —

Jyväskylä. 11 4 (i-------| -----_ — 1 - _2__31 — 1 — — 1 — — — 1 — 6 7 4 1 2 - 2 —__3 3, 2 1

- —F- - ! -

Uleåborg. . . 73 2 49 167,817 469,019 62,416 24 5000 1000 2 14 2 45 512 48 4197 1 9 4 3 1 __ — _ 23777 11 13 2 — 6 741

Brahestad. . . 54 — 33 66,337 127,617 21,432 62 2000 400 2 9 2 23 298 32 2994 — 2 1 — — — — — — _ 4 3 4 3 — — — — 1 2 I —

Torneå .... 16 4 13 45,636 52,175 7309 56 ------2 47 2 I — 9 269 — 2 2 — — — — — 1— 4 6 5 7 1— 1— 4 1 2 —

Kajana.... 5 1 2-- ----- —---3 21 2 — — — _— — — 1 1 — — — — — — - 4 4 ij 1 — — — -- 1 — 2 —

Summa — — 2,099,696 4,806,386 776,393 77 42,750 8540 2 50 64 482 4901 473 46,188 53 126 48 44 25 23 7 19 51 "TI ~140 ~272 140 237 42 71 " 35 25 94 217 TF "~38

Degerö Tull- ..

Kammare. . — — — 113,724 48,424 7147 6 medium.

Eckerö d:o . . — — — 13,688 6222 1239 37

Fartyg. antal. Läster.

Köpmän. Handlande Borgare. I Öppua II Salubodar. Värdet af ex-I porterade va-|| ror år 1843. Värdet af importerade varor år 1843- Tullinkomsten år 1843 , i Silfver. Påbuden årlig Salt-import. Tunnor. Ständiga nederlaget. Tunnor. Medium af salt-p riset år 1841. pr Tunna. Frimarknader. | Skeppare. Sjöfolk.Tab. in.

M es ps dtv e r he r i cr%

[-Musikalisk-lustr.mak.-]

{+Musikalisk- lustr.mak.+} Kanimakare 1 Kiirdmakare Krukmakare [-Kupparsla-gare-] {+Kupparsla- gare+} Mann istare Målare Nålmakare Kepslagare [-aadeiina-kare Säniskma-kare-] {+aadeiina- kare Säniskma- kare+} Slagtare Smeder Skräddare Skomakare [-Sockerbagare-] {+Sockerba- gare+} Snickare Svarfvare ITenngjutarf 1 rä^ards- Mästare. Lärlingar. Mästare. Lärlingar. Mästare. Lärlingar. Mästare. Lärlingar. Mästare. Lärlingar. Mästare. Lärlingar. Mästare. Lärlingar. Mästare. Lärlingar. Mästare. Lärlingar. Mästare. Lärlingar, j Mästare. Lärlingar. Mästare. Lärlingar. Mästare. | Lärlingar. Mästare. Lärlingar. Mästare. Lärlingar J Mästare. Lärlingar Mästare. Lärlingar 1 j Mästare. Lärlingar t Mästare Lärlingai j Mästare 2 Lärling» l -— >1

Helsingfors. . 2 4 2 3 - . - 3 5 3 9 12 109 9 15 - — 2 4 5 14 2 — 8 - 9 53 16 81 21 75 C 6 15 57 « ,

Borgå..........- - - - 1 5 3 - 2 5 4 6 4 7 - - - _ 3 8 1 _ 4 - 4 14 7 33 7 - - 3 5 ~ 2 ~

Lovisa .... ______ 1 2 2 4 3 1 2 3 - - 1- 6 11 1 2 — - 4 13 4 21 5 14 _ _ 3 1* o ? \ ~ ~ ~

Ëkenäs .... — — _1 4 - — _4 7 ___1__1 _1__1 — —_1 - _3 _5 __— _4 5 3[5 5 fi _ _ 3 4 \ _ _ ~ ~ ~

Åbo............3 2 — — — — 3 15 5 26 7 132 7 33 1 1 2 6 9 28 2 4 - - 8 40 14 63 11 43 o _ 79 * ir

Björneborg . . - - - - 2 2 3 9 4 7 - - 3 7 I 1 _ - 3 4 - _ _ _ 4 16 5 18 5 10 1 - g 28 6 U

.Nystad-------------- 1 2 2 2 2 I 1 3 1 - 1 - 2 1 _ _ 1 _ 4 4 3 5 3 6 - _ 4 5 •> ~ T ~

Tammerfors ._____ 4 4 3 5 5 7 2 6 4 8 2 5 — — 10 17 1— 1— 4 7 7 17 7 10 _ _ l s r .. ~ ~ 1 —

Raumo ....______ 1 _ 1 1 1- 1- 1 1 1 1 — — — — 4 2 3 5 4 4 _ _ 5 * £ —

Nådendal — - - — — — — ___3 _5 __ __ _— _1 __ __ _— _1 _ — __ _2 _ _ 5 2__ 2 2 1 — Z Z Z ~~

IVihorg. ... ______ 2 _ 2 4 2 -7 1 4 - - - - 4 3 - - - - 4 19 g 34 4 IS 1 1 6 20 3 10 1

Fredrikshamn. ______ 1 1 1 1 2 9 2 3 - - - - 1 4 - _ - - 3 9 3 12 6 jo _ _ 3™ 9 * 1 - - _

Kexholm ... _ ________ 1— 1 2 — — — - — — 1 _ _ _ _ _ 3 3 3 7 1 _ _ „ ~ a „n ~ ~ ~~ ~

Sordavala. .. _________ 1- 2_ 1_____ !_____ 3 - 3 4 3 5- - 3 1 1 „ ~ ~ ~ ~

Wilhuanst rand — _- — — - — — —__1 __4 _^ __1 — — —__1 — — —__1 - _2__2 2 4 2 2 — — 4" 18 1 4 Z Z Z Z

Tavastehus . .__1__1 __—_1 _—_2 2 _2 _4__2 _3__3 __8 _— _ — _ — _3 _— _ — __3 11 fi 19 g 18 - - 3 10 2 5 _ _

Michel .._ — — — _—1 1 2 1 2 1 1 1 — — — — 1 2_ — 2 - 4 9 4 7 5 3 _ _ r}1o 1 „

Heinola. ... ______ 1 1 1_ 2 1 1 2 — — - - 2-___ - 2 6 2 5 4 5 — — 2 7 9 « ~ ~ _ ~

Nyslott . — — _ — _ - _ — _1 -__2 _3 _1 _— __1 __ _____— _1 _— _— __ _____2_1 4 4 2-__ 2 , , j Z Z Z ~

Kuopio . _— - ___ — — _ — -__3 __—__3 _4 - — — — _ä__6 __ -__2 _4__5 5 665 — — 4 4 3 4 _ _

W asa.........._______ 3 2 3 3 3 - 3 8 1 _ _ __ 5 8 - - — - 3 3 5 15 10 36 — — 4 fi .7 9 .

Gamla Carleby — — — — — — 2 5 3 3 2 — 3 3 — — 1 1 22 — - 4- 48658 12 — — 1 9^0 ~ —

Christinæstad ._ — — — — 1 1 2 1 1 1 1 2 7 — — 1 3 — 2 — _ _ _ 3 fi 7 11 7 12 — — 3 1 T - — — — —

Jaeobsstad — — — — — — 2 1 — — 1— 1 1 1— I — !_ — ___ 3— 2 fi 5 14 _ _ _ _ —

Ny-Carleby. — — — — 1— 1— 2 2 — 1 1 — — 1 — .1 1 — — — - 3 1 3— 6 8 — — — _ Z Z Z Z ~

Jy väskylä I ! .' — __ __ ___1 _ —__1 — _2 __3 _— —__2 2__1! __ __4__2 oj 3 3 3 Z Z Z "3 Z Z Z Z Z

Uleåborg. . . — - - — 1 — — — "2 3 2 — 6 1 _ — 2 2 6 13 — — - - 7 13 7! 11 7 14 | _ 711 1

Braheslad. .. ________ 1 2 1 - 2 2 — — 1 1 2 2 - - - - 2 3 5 1 3 !____ , Z Z Z ~

Torneå .... — — — — — — — — — 1— 1 — — ___1 — 3 — — — — - 4 3 51 1 5 7 _ _] __2 — —

Kajana .... — — — — — — — — — — — | 1 — — — — — — — — — — — — — - I — 11 o 1 _ _ | _

SiiT^I 6 7| 3 7 ~ ~ ~|~To ~ "991 ~05 "^i~7Öj"T2fi!"~iÖ 8 15 18 83 142 lllT| 23 "tiTTS ~ 171 ~ ~ -7 TTS ~ ~~~Tab. IV.

Handtverkerier, ItohhandUire, Apotheh9 Ænfiøwster smttf J8mitciptil-ufgifter och lÄrono-ufsJijjhter ni. ni.

Tunnbindare Urmakare Vagnmakare Väfvare Tapetserare Förgyll.ni.11. Summa Handtverkare Boktryckerier. t Bokhandlare. Apothek. Inkomster Utgifter ! K ron o - Uppbörden Mästare. Lärlingar. Mästare. Lärlingar. Mästare. Lärlingar. Mästare. Lärlingar. i | Mästare, j Lärlingar. Mästare. Lärlingar. Af Staten | doneradt räntorm.m. | Tomtüren. j Arrende för| jord ni. m. V |gi|ller för liaiideliiotli näriiigarur. Diverse. Extra taxering. Summa | Sa- Kub. Löner och arfvoden, j För, Allmänna Byggnader. Militair-iinivarte-1 ring. ; Diverse. Summa ^ S:r Kub. Mantals och podiiclniie-afgift. Bränvins-arreude. Öfrige. Summa S:r Kub.

Helsingfors. . 1 — 5 9 3 10 — — 12 3G 202 620 3 2 3 613 3S2 5709 7SC0 1605 5273 21,442 8937 10,203 9041 6558 34,739 3027 1739 3401 8167

Bor"å..... — — 2 3 3 2 — — 4 — 87 178 1 1 1,----301 743 1306 737 702 3849 1611 ------877 2488 636 414 519 1569

Lovisa .... 2 — 1 2 1 3 2 — — — 6S 160---- l| 123 221 891 3605 1323 916 7079 2067 1020 38 806 3931 669 305 965 1939

Ekenäs .... — — 3 3 — — — - — __5^__79------1---40 155 ^ 540 271 1558 2564 70S 126 1005 801 2640 299 189 121 609

Aho...... 2 4 5 12 6 19 — — 10 — 182 736 2 2 3 36S 19S5 3620 14,174 6007 11,460 37,614 8560 9617 2330 5918 26,425 2884 1483 1486 5853

Björneborg • .—— 2 2 2 — — — — — 83 172 ---- 1 ic- ke u].j>- gif- ne----7290 1960 4005 1652 441 8058 803 575 96 14/4

\ystad .... — — 2 — — — — — — — 4S 53 ---- 1 57 136 384 1002 213 262 2054 990 1786 ----73 2849 479 301 260 1043

Tammerfors — — 2 1 4 3 — — 1 2 125 184 ---- 1 ----93 314 867 192 ----1166 865 ------243 1108 431 286 86 803

Raumo .... — — 1 — 1 _ — _ — — 39 30 ---- 1 76 59 495 310 136 ----1076 949 ------596 1545 334 220 156 710

Xådendal . . . — — — — _ — I — — — — —__23__22 ------——----30 95 174 __ 8----307 117 _5 ----34 156

129 _87 74 290

. | |

Wiborg. ... — — 2 1 1 4 — — — — 56 149 l| 1 1 62 3S9 5."51 12.735 1409 ----15,150 6636 3712 9240 4051 23,639 icke upp- gif- ne

Eredrikshamn. — — 1 — 1 1 — — — — 39 109 ---- 1 34 23 777 294.) 1437 2609 7825 3140 1275 ----1203 5618 1544 697 10 2251

Kexholm ... — — — — — — — — — —— 20 28 ---- 1 34 133 559 1411 565 138 2740 1681 1276 5S3 438 3978 479 159 ----638

Sordavala. — — 1 — — — — — — — — 26 18 ---- 1 ----199 50 1580 644 ----2473 445 47 144 429 1065 467 87 ----554

Willmanstrand — — — — _— — — —__22 _42 —— ------_1___8 109 520 1080 __22 1265 3004 1080 419 440 824 2763 669 13S--807

Tavastehus . . —— 2 2 4 _9 — — — — _70 _171--___1 ^ 571 _92__916 134S 2994 144 6065 12J£ 379 2417 1277 5291 290 301 108 699

S:t Michel ..— — — — 1 — — — 1 1 40 53 ---- 1 ----79 166 S99 62 ----1206 1S1 706 ----SS7 nju- ter fri- het

Heinola. ... 1 — 1 — 1 2 1 — — — 38 50 ----- 1 ------------. 579 373 --------373 204 118 ----322

Nyslott .... — — 1 1 _1__1 — — — n —__££__18_______1 — 164 ^ 132 623 100 --J019 _531--__ 30 327 888 202 47 ----249

Kuopio.... — — 2 2 1 1 — — _2 — _71__82___1__1!___1 —— 49__585 ^12S5 687 350 2956 1452 44S 348 371 2619 -------713

Wasa..... — — 1 1 1 1 — — 1 — 70 119 1 1 1 77 721 1595 1797 235 29 4854 2924 477 2290 1667 7358 577 309 778 1664

Gamla Carleby —__ — — _ — — — — 55 58 ---- 1 obe- kant 45 1471 obek. obek. 3790 1858 1269 ------529 3656 505 253 263 1021

Christinaestad . — — — 1 — — — — — 1 45 76 -- 1 1 15. 184 543 1080 19 1289 3130 1710 467 ----884 3061 430 222 143 795

Jacobsstad ..— — — — — — —i — 2 — 28 30 ---- I 271 85 42!) 920 227 1049 2728 1319 obek.--obek. 2763 323 171 * 142 636

\y-Carleby. . — — 1 — — — —— — — 31 17 ---- 1 32 102 478 809 126 963 2510 119S 147 ----534 1879 265 134 3J9 718

Kaskö ....-- — - — — — — — — — 30 2 ---- 1 ----112 283 2iS 27 202 842 497 ------163 660 157 72 75 304

Jyväskylä. . . — — — — _1 — — — —__44__28_______1----_198 132 _JIM)__40 _60l 104 102 ----106 312 nju- ter fri- het

Uleåborg. — — 1— 1 — — — — — — 87 109 1 -- 1 ic- ke upp- gif- ne -----6570 icke kände 1035 obek. 6386 obe- kan- te 2595

Brahestad. . . — — — — — — — — — — — — 29 20 ---- 1 i c- ke upp- gif- ne 631 2883 1464 373 ----698 2535 393 191 343 927

Torneå .... — — — — — — — — — — — — 43 25'---- 1 93 24 1150 372 271----1910 1147 161 10 502 1S20 146 64 112 322

Kajana .... — — — — — — — — — 1 — 16 6-----1 _7518 266 251 43 _44 697 320 ------87 407 94 46 13 153

Suiiiiua 61 4 3Ci 401 33i 56 3 — "Yl "~~38 1799 3144' loj 9 34 ----------1 --~------T" —_ ~~-----

*) llirtiti inbegripes äfven de uti föregående Tabeller \:o 2 och 3 upptagne Handtverkare.